

Täysistunto

Torstai 19.11.2015 klo 16.01—19.47

Täysistunto alkoi klo 16.01. Täysistunto päättyi klo 19.47.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (16.01—18.00) ja ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (18.00—19.47).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Elsi Kataisen vapautuspyyntö Yleisradion hallintoneuvoston jäsenyydestä Mats Nylundin vapautuspyyntö valtiovarainvaliokunnan jäsenyydestä Mats Nylundin vapautuspyyntö maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenyydestä Joakim Strandin vapautuspyyntö valtiovarainvaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 21/2015 vp

Vapautuspyyntö VAP 22/2015 vp

Vapautuspyyntö VAP 23/2015 vp

Vapautuspyyntö VAP 24/2015 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Edustaja Elsi Katainen pyytää vapautusta Yleisradion hallintoneuvoston jäsenyydestä, edustaja Mats Nylund valtiovarainvaliokunnan ja maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenyydestä sekä Joakim Strand valtiovarainvaliokunnan varajäsenyydestä.

Puhemiesneuvosto puoltaa pyyntöjä.

Keskustelua ei syntynyt.

Yhteiskäsittely:

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnöt.

Täydennysvaalit toimitetaan perjantaina 20.11.2015 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään perjantaina 20.11.2015 kello 10.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

3. Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 3. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Muistutan, että sekä kysymysten että vastausten enimmäispituus on 1 minuutti, niin ehditään ottaa mahdollisimman monta kysymystä.

3.1. Suullinen kysymys EU:n turvatakuista (Antti Rinne sd)

Suullinen kysymys SKT 52/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Rinne.

Keskustelu

16.03 **Antti Rinne sd:** Arvoisa puhemies! Terroristien tuhoisat iskut Pariisissa viime perjantaina tappoivat yli sata ihmistä. Daesh-terroristien iskut Euroopan sydämessä jättivät jälkeensä uhkan ja pelon ilmapiirin ihmisten mieliin. Vielä tässä yhteydessä pahoittelut uhrien omaisille.

Ranskan presidentti totesi tuoreeltaan maan olevan sodassa ja esitti eurooppalaisen yhteisvastuulausekkeen käyttöönottoa. Arvoisa pääministeri, Suomen laki ei tällä hetkellä mahdollista Puolustusvoimien osallistumista tämän yhteisvastuulausekkeen toteuttamiseen. Kysyn: Miten arvioitte yhteisvastuulausekkeen merkitystä Suomelle ja koko Euroopalle, ja miten tässä Puolustusvoimia koskevan lainsäädännön uudistamisessa tullaan ottamaan tämä asia huomioon? Tullaanko tässä yhteydessä käyttämään tätä parlamentaarista seurantaryhmää, joka juuri asetettiin, valmistelussa, jotta voidaan päästä huolelliseen valmisteluun ja saada eduskunnan laaja tuki asialle?

16.04 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä terroriteot olivat totta kai hyökkäys paitsi Ranskaa kohtaan myöskin koko Eurooppaa kohtaan, ja nämä tapahtumat järkyttivät koko Euroopan yhteisöä. Euroopan yhteisö on turvallisuusyhteisö. Siinä mielessä tämän keskinäisen avunantolausekkeen ensimmäistä kertaa käyttämisellä on iso poliittinen merkitys. Mitä tulee siihen, miten se vaikuttaa täällä Suomessa, Suomihan heti tuoreeltaan ilmoitti, että olemme kaikin mahdollisin keinoin, kaikin käytettävissä olevin keinoin, valmiita auttamaan Ranskaa.

Mitä tulee tähän kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön valmisteluun, niin siinä on työryhmytyöskentely menossa. Työryhmän piti saada raporttinsa valmiiksi toukokuun loppuun mennessä, siis ensi vuoden toukokuun loppuun mennessä. Nyt sitä on kiirehditty sillä tavalla, että saisimme sen valmiiksi jo tammikuussa ja siitä eteenpäin normaali lainsäädäntöprosessi voisi käynnistyä.

16.05 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hieman pääministeriä täydentäen voisin lisätä, että tämän kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön valmistelua johtaa ulkoasiainministe-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

riö. Se tekee erillislain. Mutta puolustushallinnon osalta myös tullaan sääntelyä täydentämään muun muassa toimivaltuuksien, voimankäytön ja henkilöstön aseman osalta useammassakin maanpuolustusta koskevassa laissa. Parhaillaan puolustusministeriössä valmistellaan hallituksen esitystä, joka on tarkoitus antaa samaan aikaan tämän ulkoasiainministeriön valmisteleman erillislain kanssa. Puolustusministeriö on valmis antamaan lakiesityksensä maaliskuuhun mennessä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.06 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uusien väkivallantekojen torjumiseksi tarvitaan eurooppalaista ja globaalia yhteistyötä monien eri asiakokonaisuuksien ympärillä usealla yhteistyön tasolla. Väkivalta ei väisty, jos sitä synnyttäviin ja ruokkiviin asioihin ei vaikuteta kansainvälisellä yhteistyöllä. On kyettävä vahvemmin vaikuttamaan niihin juurisyihin, joista väkivaltainen terrorismi itää ja jotka johtavat miljoonia ihmisiä hakemaan turvaa eri puolilla maailmaa.

Tilanteen hallinta luo turvallisuutta muuttuvassa ja hämmentävässä toimintaympäristössä ihmisten mielissä. Haluan tässä yhteydessä kiittää ministeri Orpoa erityisesti vakaasta, humanista ja osaavasta työstä nykyisessä haastavassa tilanteessa.

Arvoisa pääministeri, Yhdistyneillä kansakunnilla on ja tulee olla tärkeä rooli kriisien ratkaisuissa. Kysyn: onko hallituksella suunnitelmia tai suunnitteilla toimenpiteitä, joilla Suomi osaltaan voi vaikuttaa YK:n toimintaedellytysten ja toimintakyvyn vahvistamiseen olemassa olevien kriisien ratkaisemisessa ja tulevien ennakoimisessa?

16.07 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on hyvin aktiivinen YK:ssa ja myöskin pakolaisvirran juurisyiden torjunnassa. Olemme juuri tehneet Euroopan yhteisössä yhteisiä päätöksiä esimerkiksi Afrikan maiden trust-rahastoon osallistumisesta. Myöskin Suomi on tehnyt kansallisia päätöksiä siihen, että saisimme noilla leireillä olosuhteita parannettua inhimillisemmiksi ja tätä pakolaisvirtaa paremmin hallintaan.

Ideaalitilannehan olisi se, että me pystyisimme hoitamaan kriisien juurisyiden lähteillä nämä asiat ja sieltä sitten hallitusti YK:n pakolaiskiintiötä esimerkiksi Suomessa korottamalla voisimme hoitaa näitä pakolaisvirtoja. Nyt ne ovat salakuljettajien bisnestä, ja sillä tavalla meidän pitäisi sille saada piste aikaiseksi. YK on ehdottomasti avainasemassa tämän kriisin ratkaisussa ja juurisyiden hoitamisessa.

16.08 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi on todellakin aktiivinen YK-toimija. Paitsi siellä YK:ssa myös olemme jatkuvasti yhteydessä pysyviin turvallisuusneuvoston jäseniin, joilla on paljon vaikutusvaltaa. Sen takia on UNCHR:n tukeminen nimenomaan, että saataisiin hot spoteja, trust fundeja eli näitä tavallaan järjestelykeskuksia modernissa mielessä ja sitten myös tätä rahoitusta kuntoon, koska se on se ainoa tapa.

Nythän EU:kin on tehnyt sinänsä hyviä päätöksiä näistä ikään kuin taakanjaoista. 160 000 ihmistä on päätetty taakkaa jakaa. Suomi ja Ruotsi ovat ottaneet muutaman kymmenen, ja mitään muuta ei ole saatu aikaan. Meillä on aika lailla kansainvälisesti hyviä

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

päätöksiä olemassa, mutta niitä päätöksiä eivät syystä tai toisesta suuret valtiot etunenässä ole laittaneet toimeen.

16.09 Erkki Tuomioja sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuoden 2012 turvallisuuspoliittisessa selonteossa käytiin läpi tämä avun vastaanottamisen ja antamisen kysymys perussopimusten valossa ja silloin käynnistettiin se lainsäädäntötyö, joka nyt ollaan saattamassa loppuun. Minusta on tärkeätä, että tämä lainsäädäntötyö loppuun asti hoidetaan sillä lailla, että siinä pidetään koko eduskuntaa, ehkä tämän parlamentaarisen seurantaryhmän kautta, tässä valmistelussa mukana.

Mutta tässä selonteossa oli toinenkin puoli, ja se oli se, että kiinnitettiin huomiota siihen, että näiden valmiuksien täytyy olla riittävästi resursoituja. Ja kun nyt ollaan tehty päätöksiä ja esityksiä, jotka merkitsevät merkittävää leikkausta sekä kriisinhallintavarautumiseen että kehitysyhteistyöhön — juuri sellaisiin välineisiin, jotka myöskin ovat tarpeen tällaisen terrorismiuhan torjumisessa — niin onko hallituksella valmiuksia arvioida näitä ratkaisuja uudelleen?

16.10 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Tuomioja tuntee tämän taustan erittäin hyvin. Silloin, kun tätä lauseketta aikanaan tehtiin ja sitten myöhemmin, ajateltiin, että esimerkiksi Suomelle ja Ruotsille, kun ovat sotilasliittoihin kuulumattomia maita, tällaisen avunantolausekkeen sisältö ei merkitse sitä, että joudutaan peruspuolustusratkaisua muuttamaan.

Ja toinen asia, mitä edustaja Tuomioja sanoi: On tärkeätä, että nimenomaan resursoidaan näitä ongelmakohtia. Meillähän kriisinhallintamäärärahat ovat jossain määrin samantaisia kuin työttömyysmäärärahat ja muut, että niitä on vaikea ennakoida. Niitä voidaan lisäbudjeteilla hoitaa. Ja sitten tietysti, ikävä kyllä, kun leikkaukset ovat koskeneet kaikkea, meillä täytyy olla myös sitten kykyä priorisoida niitä resursseja, mitä meillä on, esimerkiksi näihin edustaja Tuomiojan mainitsemiin kipukohtiin.

16.11 Pertti Salolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä Pariisin traagiset tapahtumat ovat havahduttaneet meidät huomaamaan, että meillä on merkittäviä puutteita meidän toimintamahdollisuuksissamme tällaisissa kriisitilanteissa. Yksi on se, että meidän verkkotiedustelulainsäädäntömme ei ole siinä kunnossa, jossa sen pitäisi olla, jotta pystyisimme seuraamaan muun muassa terroristien viestiliikennettä ja sillä tavalla saamaan etukäteen tietoa, mitä siellä on tekeillä. Toinen on se, että me emme myöskään pysty tässä turvajärjestelmässä muun muassa sellaisiin sotilaallisiin toimiin, joissa suomalaiset sotilaat voisivat osallistua tiettyihin tehtäviin. Ruotsissa on tällainen lainsäädäntö, muissa Pohjoismaissa on lainsäädäntö molemmissa näissä asioissa ja meillä ei ole. Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta nämä vakavat puutteet pystytään korjaamaan Suomen lainsäädännössä?

16.12 Sisäministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Salolainen kiinnitti tärkeään asiaan huomiota eli tiedustelulainsäädännön uudistamiseen. Hallitus on käynnistänyt lainsäädännön uudistushankkeen, ja sitä varten ollaan perustamassa eduskunnassa eduskuntaryhmien toimesta parlamentaarinen työryhmä. Tässä on erittäin tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä eduskunnan kanssa parlamentaarisesti, jotta me pystyisimme tämän kansallisesti erittäin tärkeän lakihankkeen viemään mahdollisimman

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

nopeasti, pikaisellakin aikataululla, läpi. Se vaatii sen, että me pystymme yhdistämään kansallisen turvallisuuden edellyttämät toimet ja huolehtimaan kansalaisten perusoikeuksista, yksilön suojasta ja viestisuojusta. Tämä on vaikeaa, mutta meidän pitäisi yhdessä siihen pystyä. Se on kansallisen turvallisuuden kannalta nyt aivan oleellinen elementti.

16.13 Susanna Huovinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhteistä maailmaa ei voida koskaan rakentaa ilman yhteistyötä, vuoropuhelua ja ymmärrystä. Monet kansakunnat tarvitsevat apua tässä työssä, jotta ihmisillä olisi toivoa ja tulevaisuuden uskoa näköalattomuuden sijasta. Siinä tietenkin YK-järjestöillä on aivan keskeinen rooli, ja tähän sopii erittäin huonosti tietenkin se, että hallitus on kehitysyhteistyörahoja muun muassa päättänyt leikata.

Ulkoasiainvaliokunnan matkalla saimme vierailla lukuisten YK-toimijoiden luona ja keskustella YK:n roolista nyt näissä kaikissa polttavissa kriiseissä. Siellä nousi esille myös kysymys siitä, miten kykenevä YK:n turvaneuvosto on tekemään tänä päivänä esimerkiksi Syyrian kriisiä koskevia päätöksiä, koska emme voi ajatella, että autamme ihmisiä vain lähialueilla. Meidän pitäisi kyetä myös ratkaisemaan näitä kriisejä siellä, missä ne esiintyvät. Haluaisinkin kysyä ulkoministeriltä: miten te näette turvaneuvoston roolin?

16.14 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on erittäin olennainen kysymys. Monilla mailla on suuri halu uudistaa YK-järjestelmää etenkin turvaneuvoston pysyvien jäsenten asiassa, mutta nämä eivät itse luonnollisestiakaan halua tätä valtaansa jakaa, ja tämä on ongelmallista.

Mutta kun otitte tämän Syyria-asian esille, niin tuskin kolme kuukautta sitten joku olisi ajatellut, että Venäjä ja USA ovat samassa neuvottelupöydässä, tuskin edes kuukautta sitten ajateltiin, että Saudi-Arabia, Iran, Turkki, kaikki voivat olla samassa neuvottelupöydässä. Näin kävi itse asiassa Wienissä. Ja tämä koko tragedia on ollut niin suuri, että vasta nyt näyttää kansainvälinen yhteisö heräävän. Eli jos se, mitä siellä Wienissä puhuttiin, eli perustuslakiuudistaminen ja tavallaan tällainen siirtymäkauden hallinto saataisiin aikaan ja kaikki se, mitä puhuttiin, oltaisiin jo aika pitkällä. Al-Assadin asemasta ei päästä yhteisymmärrykseen, (Puhemies koputtaa) mutta minä luulen, että sekin on vain yksi käytökortti, (Puhemies koputtaa) että kaikkien intressi siellä turvataan. Ollaan (Puhemies: Aika, ministeri Soini!) varmaan menty Syyriassa siihen, että hallinnon täytyy olla mukana, mutta...

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Soini, nyt on aika täynnä.

...ei olla menty siihen, että on sitouduttu...

16.16 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pariisin terrori-iskut olivat monin tavoin isku meidän kaikkien elämäntapaa ja vapaata yhteiskuntaa kohtaan. Siellä olisi voinut olla kuka tahansa meistä, kuka tahansa suomalaisista, kun puhutaan il-lanvietosta jalkapallon, musiikin tai ravintolaillan parissa. Siinä mielessä onkin tärkeää tässä vastareaktiossa korostaa sitä, että me puolustamme yhdessä kaikki täällä vapaata ja avointa yhteiskuntaa. Terroristit haluavat saada länsimaissa, vapaassa maailmassa ihmis-ryhmät toisiaan vastakkain. Se ruokkii sitä kasvupohjaa, mitä he itselleen hakevat, ja sitä ei

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

saa antaa. Tässä haluan kiittää tasavallan presidenttiä ja koko hallitusta hyvistä lausunnoista asiassa.

Mutta, arvoisa puhemies, sen lisäksi, miten me toimimme täällä länsimaiden sisällä ja keskenämme demokratioissa tilanteen ratkaisemiseksi — siellä tarvitaan uusia keinoja varmasti ja niistä keskustellaan — se, mitä ulkoministeri äsken sanoi Syyrian tilanteesta, on avainasemassa. Myös presidentti Ahtisaari on sanonut, että Syyriassa olisi mahdollisuuksia edetä nyt rauhanneuvotteluissa, ja kysynkin uudestaan ministeri Soinilta: Miten näette balanssin siinä, miten Suomi voi auttaa Syyriassa rauhan saamista? Mikä on balanssi pommittusten jatkamisen, ehkä vahvistamisen, (Puhemies koputtaa) ja rauhanneuvottelujen välillä?

16.17 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on jo sinänsä iso saavutus, että sellaisten maiden välillä, jotka ovat erittäin huonoissa väleissä olleet keskenään — esimerkiksi Iran ja Saudi-Arabia — hyvin nopealla aikataululla on syntynyt tilanne, että ollaan samassa neuvottelupöydässä. Se on äärimmäisen hyvää ja tärkeää asia. Suomi voi omalta osaltaan YK:n ja EU:n avulla toimia. EU:ssa on monia toimijoita isoissa maissa, joilla on myöskin hyvät yhteydet tähän. Ja aivan kuten edustaja Niinistö sanoi, koko pakolaisongelman, sotaongelman ratkaisu liittyy keskeisesti Syyriaan ja Irakiin. Jos siellä saadaan rauha aikaan ja tehtyä siirtymäkausi ja hallinto, niin paitisi että se suistaa siellä sodan uhkaa merkittäväällä tavalla pois — kaikkien muiden kanssa voidaan ehkä saada aselepo, Isisin kanssa sitä ei tehdä — niin tätä kautta sitten myös voidaan helpottaa tätä pakolaiskriisiä. Suomen hallitus tulee tässä olemaan kaikin voimin mukana, ja haluan myöskin kiittää (Puhemies koputtaa) eduskuntaa saamastamme tuesta tässä vaikeassa asiassa.

16.18 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmisto tuomitsee kaikki terroriteot, ja Ranskaa on autettava kaikin lain sallimin keinoin. Silloin Suomen sotilaallinen avunanto ei ole mahdollinen, eikä pidä ollakaan. Tässä avunantolausekkeessahan on kyse kahdenvälisestä neuvottelusta, ei mistään automaattista, niin kuin ministeri Soini aivan oikein totesi. Mutta kysymys: onko mahdollista, että Suomi on aktiivinen, että selvitetään, kuinka Isis- ja al-Qaida-järjestöt ovat saaneet alkunsa, kuka niitä on tukenut, aseistanut ja rahoittanut, ja voidaanko selvittää, kuka ostaa esimerkiksi Isiksen varastaman öljyn?

16.19 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nämä ovat pitemmän aikavälin kehityksen tuloksia, nämä radikaalijärjestöt. Siinä on tiettyä poliittista taustaa, tiettyä epäonnistumista hallitusten osalta. Varmaan yksi suuri virhe Irakissa aikanaan oli se, että kaikki sen ajan hallinnon ammatti-ihmiset pistettiin sivuun eli tavallaan kaikki Baath-puolueen jäsenet otettiin pois. Silloin sinne syntyi hallinnollinen ja poliittinen tyhjiö, kukaan ei oikein osannut hoitaa asioita. On tärkeää, että Syyrian kohdalla ei tehdä tätä. Al-Assad on sotarikollinen, hän ei voi jäädä, hänen ei pidä jäädä, mutta sen hallinnon kanssa on keskusteltava.

No, sitten on tietysti tämä Isisin rahoittaminen ja muu. On todella hyvä kysymys, kuka ostaa sitä veriöljyä ja ketkä tässä ovat mukana. Minulla ei siihen kysymykseen ole vastausta, mutta (Puhemies koputtaa) nyt näyttää siltä, että Venäjä, USA, Ranska iskevät monin tahoin myös Isisin rahoitukseen.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

16.20 Sisäministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Mustajärvi viittasi myöskin tähän avunantoon vielä. Sotilaalliseen meillä ei siis lainsäädäntö ole kunnossa, mutta sen haluan kertoa, että siviilipuolella, poliisi-, Raja-, pelastuspuolella, meillä on mahdollisuus tarjota Ranskalle apua. Myöskin siviilikriisihallinta on työkalu, jota me voimme käyttää. Meillä itse asiassa on 115 miestä ja naista siviilikriisinhallintatehtävissä näillä alueilla, näissä lähtömaissa ja kauttakulkumaissa. Me valmistemme parhaillaan, sikäli jos Ranska avunpyyntönsä esittäisi, sitä listaa siitä, mitä mahdollisuuksia meillä täällä siviilipuolella olisi, miten me voisimme olla mukana tässä yhteistaistossa, eurooppalaistaistossa, osoittaa solidaarisuutta Ranskalle ja olla voimakkaasti mukana tässä yhteistaistossa terrorismia vastaan.

16.21 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin äärimmäisen järkyttävä tapahtumainkulku, ja täytyy yhtyä kiitoksiin hallitusta kohtaan. Pääministeri ja koko hallitus ovat hoitaneet Suomen osalta tätä erinomaisen hyvin.

Palaisin tähän turvatakuuasiaan. Meillähän oli Suomessakin paljon tutkijoita, jotka aikaisemmin sanoivat, että näillä ei ole mitään merkitystä ja nämä ovat vähän turhan puhumista. No, nyt on osoittautunut, että Ranska on aktivoinut ne, ja kaikki jäsenmaat näyttävät suhtautuvan myönteisesti ja kokevat yhteistä solidaarisuutta, ovat valmiita auttamaan. Tämähän on iso asia myös Suomen kannalta. Unioni näyttää nyt tiivistävän yhteistyötään tällä alueella, ja sillä on tietysti vaikutuksia myös Suomeen. Kysynkin ulkoministeri Soinilta: Miten te näette tällä alueella tapahtuvan tiivistyvän yhteistyön, turvatakuiden käyttöönoton, Suomen etujen ja Suomen aseman kannalta? Onko tämä hyvä kehitys teidän mielestänne?

16.22 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On nyt hyvin hyödyllistä, että me tavallaan tämän avustuspyyntöä kautta pääsemme todella katsomaan ja hyödyllisesti tekemään koko Euroopan unionin laajuisen näkemyksen yhteensovittamisen siitä, mitä tämä aikanaan sovittu todella käytännössä merkitsee, koska tällaista pyyntöä ei ole koskaan aikaisemmin esitetty. Esimerkiksi tämä avunantovelvoite 42.7 on se, mitä ehkä vähiten odotettiin, mutta se sieltä tuli eikä esimerkiksi Nato-artikla tai sitten tämä 222. Minun mielestäni on hyvä, että nyt kun se konkreettinen pyyntö tulee, se hoidetaan yhtäältä ja sitten myös eri EU-maiden kesken selvitetään, mitä tällainen pyyntö käytännössä merkitsee. Ja siinä mielessä tämä on (Puhemies koputtaa) hyvin hyödyllinen, niin kuin (Puhemies: Aika, ministeri Soini!) tiedämme, myös Suomen kannalta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.2. Suullinen kysymys varhaiskasvatusoikeuden rajaamisesta (Outi Alanko-Kahiluoto vihr)

Suullinen kysymys SKT 53/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Alanko-Kahiluoto.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Keskustelu

16.23 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa puhemies! Työviikkoni alkoi hyvällä uutisella, kun kuulin, että hallitus peruu aikomuksensa lakkauttaa eläkkeensaajien asumistuki. Eläkkeensaajien asumistuen lakkauttaminen olisi pudottanut kymmeniätuhansia suomalaisia, valmiiksi pienituloisia eläkkeensaajia köyhyysrajan alapuolelle, mikä kävi ilmi, kun vihreä eduskuntaryhmä pyysi eduskunnan tietopalvelulta laskelman siitä, miten hallituksen aiomat erilaiset toimenpiteet kohdistuvat nimenomaan eläkkeensaajiin, joista monet ovat, kuten totesin, pienituloisia.

Arvoisa puhemies! Nyt vietetään lasten oikeuksien viikkoa, ja monet järjestöt ovat ilmaisseet huolensa siitä, miten hallituksen monet esitykset, säästöt tulevat lisäämään lapsiperheköyhyyttä ja lasten eriarvoisuutta. Kysyinkin edellä sanottuun viitaten, aikooko hallitus nyt tehdä laskelman ja vaikutusarvioinnin siitä, miten sen erilaiset lakiesitykset ja säästöt kohdistuvat nimenomaan lapsiin, lapsiperheisiin, yhteiskunnan heikoimpiin, ja miten tulette toimillanne lisäämään lapsiperheköyhyyttä.

16.25 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on oman talousarvioesityksensä laatinut hallitusohjelman pohjalle, jonka osalta on tehty eri väestöryhmiin tehtävä arvio siitä, miten eri päätökset kohdentuvat. Silloin kun puhutaan sosiaaliturvasta, silloin kun puhutaan niistä euroista, jotka valtion budjetista tulonsiirtoina eri väestöryhmille kohdentuvat, puhutaan siitä, miten arvovalintoja näissä asioissa tehdään. Jokainen joutuu nyt oman talkoo-osuutensa hoitamaan ja huolehtimaan, ja yritetään tehdä — niin kuin tässä nyt on esimerkkejä niistä ratkaisuista, joita on tehty — nämä päätökset niin, että kaikkein köyhimmässä asemassa olevat pärjäävät. Viimeisimpänä tänään hallitus on antanut esityksen siitä, että toimeentulotuki ei laske, vaikka indeksit ovatkin negatiiviset.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.26 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yli 100 000 suomalaista lasta elää pienituloisessa kotitaloudessa, ja liian moni lapsi elää todellakin köyhyydessä, mikä lisää syrjäytymisriskiä ja kasvattaa riskiä siitä, että aikuisena sairastuu esimerkiksi masennukseen, menettää työkykynsä ja niin edelleen. Eli lapsiperheköyhyydellä on kauaskantoiset ja hyvin vakavat seuraukset.

Olemme todenneet, että lasten oikeus varhaiskasvatukseen on eräs merkittävä tapa ehkäistä syrjäytymisen riskiä, pitää kaikki lapset mukana ja tasata lasten välisiä hyvinvointieroja. Nyt hallitus on kuitenkin rajaamassa lasten päivähoito-oikeutta vastoin asiantuntijoiden suosituksia. Nyt onneksi monissa kaupungeissa ollaan tekemässä toisensuuntaisia päätöksiä. Esimerkiksi Helsingissä ja Tampereella ei aiota rajata lasten oikeutta päivähoitoon juuri siitä syystä, että sillä on merkittävä syrjäytymisriskiä vähentävä vaikutus. Onko hallitus ottamassa asiantuntijoiden huolet (Puhemies koputtaa) vakavasti, ja voitteko harvita pienennyksiä näihin varhaiskasvatukseen kohdistuviin leikkauksiin?

16.27 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yksi tärkeä asia, josta hallitus pyrkii pitämään huolta, on se, että kunnilla

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

olisi resurssit ja mahdollisuudet niihin palveluihin, joita esimerkiksi lapsiperheet tarvitsevat. Ensi vuoden budjettiesityksessä ei ole leikkauksia valtionosuuksiin, mikä mahdollistaa sen, että kunnat voivat omaakin harkintavaltaa käyttää, mikäli kunnissa tilanteet senkaltaisiksi koetaan.

Toinen osa, liittyen jo vähän edustaja Alanko-Kahiluodon ensimmäiseenkin kysymykseen: lapsilisiä ei olla leikkaamassa.

16.28 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Alanko-Kahiluoto nosti hyvin tärkeän asian esille. Tämähän on hyvin kuvaavaa hallituksen esityksille, että monia on vedetty takaisin sen takia, että vaikutusarviointia ei ole tehty. Nyt tämän subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden kohdalla — nythän kunnissa valmistuvat tällä hetkellä ensi vuosien budjetit ja suunnitelmat — me olemme kuulleet ainakin Helsingistä, Tampereelta, Kotkasta ja Hämeenlinnasta, että kuntapäättäjät eivät aio ottaa (Eduskunnasta: Porista!) — anteeksi, Porista myös — näitä toimenpiteitä käyttöön ensi vuonna. Ja kuntapäättäjät ovat kuitenkin lähimmin kosketuksissa niitten lapsiperheiden arjen kanssa. Aikooko ministeri Grahn-Laasonen olla rohkea ja vetää tämän esityksen takaisin? Kun me nyt saamme jo kuntapäättäjiltäkin viestiä, että näitä toimenpiteitä pidetään huonoina, ne eivät ole lapsen edun mukaisia ja siten ne eivät kuntapäättäjien mielestä ole yhteiskunnallisen edun mukaisia. Tämä on myös hyvin harvinainen esitys, koska kaikki asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, että tämä ei ole lapsen edun mukaista, tämä ei edistä ja kehitä varhaiskasvatusta (Puhemies koputtaa) parempaan suuntaan. Vieläkään en ole saanut sitä nimeä sieltä oikealta tutkimuksesta, joka kertoisi... [Puhemies antoi puheenvuoron seuraavalle puhujalle.]

16.29 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan niin kuin edellä kollega, ministeri Rehula totesi, on hieno asia, että kunnat voivat tehdä näitä priorisointeja omissa budjeteissaan ja panostaa lapsiperheisiin enemmän kuin laki edellyttää. Se on hieno asia ja osoittaa lapsiystävällisyyttä meidän kunnissa.

Mitä tulee sitten tähän varhaiskasvatusoikeuden rajaamiseen ja siihen lakiesitykseen, joka on osa tätä vaikeaa taloustilannetta ja talouden tasapainottamistoimia, jotka ovat myös meille hallituksen jäsenille erittäin vaikeita toteuttaa, niin haluan sanoa sen, että jatkossakin jokaisella lapsella on oikeus 20 tuntiin laadukasta, pedagogisesti entistäkin vahvempaa varhaiskasvatusta, yhä tulevaisuudessakin. Pidän erittäin tärkeänä, että tähän lakiesitykseen on sisällytetty se ja kaikkein heikoimmassa asemassa olevat perheet ja erityisesti lapset on huomioitu sitä kautta, että jos on lapsen kasvun, kehityksen ja lapsen edun mukaista, niin oikeus varhaiskasvatukseen on myöskin laajempi kuin se 20 tuntia näiden lasten osalta. Ja tällä on pyritty varmistamaan se, (Puhemies koputtaa) että kaikki sellaiset lapset, jotka aidosti tarvitsevat pidempää varhaiskasvatusta kuin sen 20 tuntia, (Puhemies: Aika!) sen myös saavat.

16.30 Aila Paloniemi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tulonsiirrot ovat tietenkin tärkeä asia, mutta kyllä vähintään yhtä tärkeä asia ovat lapsiperheiden palvelut. Olen erittäin iloinen siitä, että lapsiperheiden kotipalveluita, jotka lähes tyystin leikattiin 90-luvun laman aikana, on nyt saatu lapsiperheille takaisin ja nyt tätä palvelua vahvistetaan. On todettu monissa tutkimuksissa, että juuri kotipalvelut lapsiperheille ehkäisevät

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

uupumusta, vahvistavat vanhemmuutta ja ovat myöskin ehkäisemässä huostaanottoja. Eli tämäntyyppisiä asioita kannattaa myös huomata tämän hallituksen ohjelmassa, mitä tehdään. Myös palvelujärjestelmiä aiotaan sujuvoittaa ja asiakkuuksia, sitä asiakkaan näkökulmaa, ottaa paremmin huomioon. Se on myös erittäin tärkeä asia.

16.31 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä oikeastaan haluan nostaa nyt esiin tämän yhden hallituksen tärkeimmistä kärkihankkeista eli nimenomaan tämän perhepoliittisen muutosohjelman, jossa nimenomaan nyt lähdetään siitä, että tämä pirstaleinen järjestelmä saadaan vihdoinkin sujuvaksi ja se saadaan vihdoinkin lasten, nuorten ja perheiden kannalta sellaiseksi, että jokainen apua, tukea tarvitseva saa sitä riittävän ajoissa ja riittävällä voimalla.

Tietysti tässä edustaja Alanko-Kahiluoto nosti erittäin tärkeän asian esiin eli tämän lapsiperheköyhyyden. Varmasti kannamme siitä yhtä suurta huolta kaikki, mutta se ei ole vain sitä taloudellista köyhyyttä, taloudellista puutetta, vaan siellä on monenlaisia erilaisia ongelmia näissä perheissä, ja tämän takia hallitus on aivan erityisesti halunnut kiinnittää tähän ongelmaan nyt huomiota ja luoda sellaisen muutoksen, joka kantaa ja kestää pitkälle tuleville vuosille, (Puhemies koputtaa) jotta me voimme näitä perheitä ja lapsia ja nuoria auttaa.

16.32 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime hallituskaudella sosialidemokraattien yksi silmäterä oli tämä varhaiskasvatuslain uudistaminen, joka tehtiin lasten parhaaksi. Sehän muodostaa tämän hoidon, hoivan ja kasvatuksen kokonaisuuden, jolla parannetaan lasten oppimisen edellytyksiä, koulutuksellista tasa-arvoa, syrjäytymisen ehkäisyä, oikeutta leikkiin ja kulttuuriin. Todellakin: asiantuntijakuulemisessa ei yksikään asiantuntijataho ole tukenut tätä hallituksen esitystä. Te, herra pääministeri, olette rationaalinen, analyyttisesti ajatteleva henkilö. Nyt kun on ollut vähän näitä katumisviikkoja takana, on esityksiä peruttu, arvioitu uudelleen, niin eikö nyt ole oikea hetki myös tehdä lasten oikeuksien (Puhemies koputtaa) kannalta tämän varhaiskasvatuslain uudelleenarviointia?

16.33 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksella on vaikea tehtävä tasapainottaa koko kokonaisuus. Iso urakka, mikä meillä on edessämme: 4 miljardin säästöt, löytää kasvun edellytykset ja tehdä nämä isot uudistukset. Tämä eläkeläisten asumistukiasia ja lääkeleikkaukset ovat olleet asia, jonka ministeri Mäntylä on nostanut kauan sitten esille. Olemme kivenkoloista koettaneet löytää siihen ratkaisua jo useamman viikon ajan. Pienistä puroista löysimme siihen korvaavat säästöt. On erittäin epätodennäköistä ja vaikeaa, että löytyisi muihin asioihin vielä samalla tavalla säästöjä. Nämä kaksi asiaa on nyt priorisoitu sellaisiksi, joihin korvaavat säästöt löytyivät.

16.34 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yksi Sipilän hallituksen silmäteristä on lapset ja perheet, eikä se näy vähiten esimerkiksi ministerien titteleissä. Ministerit toki tulevat ja menevät, teoilla on merkitystä. Lapsi- ja perhepolitiikan uusi asento on yksi tämän hallituksen silmäterä. Meillä on lähdössä eteenpäin muutosprosessi, jossa tuetaan lapsia ja perheitä, erityisesti syrjäytymisvaarassa olevia lapsia, niitä lapsia, jotka tarvitsevat sen yhteiskunnan tuen, kun perheen voimat eivät riitä siihen kasvatustyöhön. Tämä työ on alkanut parisen viikkoa sitten, ja en-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

simmäisiä tuloksia on nähtävillä ensi vuoden kevättalvella. Tämä on yksi tämän hallituksen silmäteristä.

16.35 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistuttaisin oppositiota, että oppositiosta käsin ei tehdä päätöksiä, joten kiitos, ministeri Mäntylä, tästä eläkeläisten asumistuen leikkauksen peruuttamisesta. (Välihuutoja)

Meillä ei ole mitään tutkimusnäyttöä siitä, että osa-aikainen varhaiskasvatus vaarantaisi lapsen kasvua ja kehitystä. Meillä on tänäkin päivänä todella paljon lapsia osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa. Ja kysyisin oppositiosta sitä asiaa, jos tämä on todellakin lapsen oikeus...

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Huhtasaari, kysymyksiä esitetään hallitukselle ja ministereille.

Jos tämä todellakin on lapsen oikeus, niin ei kai hallitus ole sitä mieltä, että siitä pitäisi tehdä velvoittava, koska meillä on myös paljon lapsia, jotka ovat kokonaan tämän varhaiskasvatuksen ulkopuolella?

16.36 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Samaan aikaan, kun joudutaan tekemään näitä kipeitä valtiontalouden tasapainottamispäätöksiä, me pyrimme siihen, että pystyisimme sitten myös vahvistamaan näitä palveluita. Minä tiedän, että tämä yhtälö ei ole helppo, mutta me emme elä erityisen helppoja aikoja nyt. Me elämme Suomessa erittäin vaikeita taloudellisia aikoja, joissa viime kaudella käytiin paljon keskustelua siitä, että nyt tarvitaan päätöksiä ja nyt pitää ryhtyä taloutta tasapainottamaan. Tämä hallitus on siihen lähtenyt, ja ne teot ja esitykset koskevat eri väestöryhmiä, valitettavasti myöskin lapsiperheitä ja koulutusta. Se on kipeä paikka meille kaikille, mutta pitää katsoa sitä isoa kuvaa ja sitä, että jos me jatkamme elämistä niin kuin nyt, niin tämä velkataakka siirtyy niille seuraaville sukupolville eli juuri niille lapsille ja nuorille, joista me nyt puhumme. Ja hiljaa, pikkuhiljaa, näivettyvät meidän palvelut, joita pitäisi kuitenkin koko ajan pystyä kehittämään. Eli nyt tarvitaan paitsi näitä kipeitä säästöjä ja kestämistä niissä (Puhemies koputtaa) myöskin toimintatapojen ihan pysyvää muutosta. Ja siinä...

Puhemies Maria Lohela: Aika, ministeri Grahn-Laasonen.

...yksi ihan tärkeimmistä asioista on parempi sektoreiden välinen yhteistyö.

16.37 Katja Hänninen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Huhtasaarelle voisin todeta, että subjektiivinen päivähoito-oikeus on lapsen oikeus. Se ei ole vanhempien oikeus. Minä toivoisin, että te ymmärtäisitte tämän, että se on ollut historiallinen saavutus. Se tukee naisten ja miesten tasa-arvoa ja työelämän tasa-arvoa. Mutta ilmeisesti te ette oikein ymmärrä, mitä se tarkoittaa, että se on lapsen oikeus. Minulla on viisi lasta, joista...

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Hänninen, pyydän puhumaan tännepäin, että ääni kuuluu.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Kyllä. — Elikkä minulla on viisi lasta, joista kaksi on ollut kunnallisessa päivähoitossa. Itse olen käyttänyt kotihoidon tukea ja ollut hoitamassa lapsia sillä. Ja olen ollut äärimmäisen kiitollinen ja onnellinen siitä, (Hälinää — Puhemies koputtaa) että on ollut mahdollisuus valita ja että olen myös pystynyt olemaan kotona.

Tästä tässä on kysymys, valinnanmahdollisuuksista. Mutta nyt hallitus on epäämässä vanhemmilta oikeuden tähän varhaiskasvatukseen ja lapselta oikeuden tähän varhaiskasvatukseen. Kysymys on juuri tästä. Siksi kysynkin arvoisalta hallituksen ministeriltä: Miksi te olette tekemässä tämän? Miksi te ette lapsen oikeutta puolusta?

16.39 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tehdään nyt vielä kerran selväksi se tosiasia, mikä tässä nyt on tapahtumassa. Eli keneltäkään ei olla epäämässä oikeutta varhaiskasvatukseen. Jokaisella lapsella on oikeus 20 tuntiin viikossa varhaiskasvatusta ja myöskin pidempään varhaiskasvatukseen siinä tilanteessa, jossa perheellä on sellaiset tarpeet, että vanhemmat ovat töissä, opiskelevat, ovat yrittäjiä. Elikkä käytännössä siis — miten minä tämän nyt vielä kerran sanoisin — (Eduskunnasta: Lisää byrokratiaa! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa) jokaisella lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen myöskin tulevaisuudessa. Ja minä toivon, että se viesti, mikä täältä välitetään, olisi se, että kun suomalainen varhaiskasvatus on aivan äärimmäisen laadukasta ja siellä tekevät töitä sitoutuneet ammattilaiset, joilla on hyvä koulutus, niin — meidän pitää välittää perheille sellaista viestiä — lasten on turvallista olla varhaiskasvatuksessa myöskin tulevaisuudessa ja se on erittäin laadukasta. Ja siihen kannustan, että käyttäkää hyödyksi näitä erinomaisia palveluita, joita meillä Suomessa on.

16.40 Jani Toivola vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on tänään puhunut paljon siitä, että ovat ehdottomasti lasten asialla ja lasten puolesta, mutta viesti on jotenkin kaksisuuntaista: tavallaan myönnetään leikkaukset, sanotaan, että ne ovat kipeitä, mikä viestisi, että se on väärin, ja toisaalta ikään kuin nostetaan itseä jalustalle, että nimenomaan lasten etua ajetaan.

Mutta haluaisin myös lyhyesti nostaa esille turvapaikanhakijat, joissa on myöskin paljon lapsiperheitä — jos hallitus ajaa lasten etua. Kun nimittäin olen ymmärtänyt, että sosiaali- ja terveysministeriössä ollaan pikavauhdilla valmistelemassa esitystä, että tulisi tällainen oma kotouttamisjärjestelmä niille, jotka ovat oleskeluluvan saaneet, ja tähän tulisi alempi tuloluokka, eli luodaan sosiaalijärjestelmää, missä on ryhmä, joka saa alempaa tukea, niin millä tavalla tämä on lapsiperheiden etua ajavaa tai lasten etua ajavaa tai millään tavalla järkevää kotouttamispolitiikkaa, että pienistä rahoista luodaan vielä pienempi ikään kuin tuloluokka, missä ihmisten pitäisi luoda paikkansa tässä yhteiskunnassa, kun ovat kysymyksessä lapset ja lapsiperheet, joiden täytyisi kotoutua, löytää kieli ja paikka yhteiskunnassa ja yhteisössä? (Eduskunnasta: Kastijako!)

16.41 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä uusi kotouttamisjärjestelmä, jota sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan: Ei kannata nyt näitä kahta asiaa lähteä yhdistämään, koska myöskin sosiaali- ja terveysministeriössä tehdään erittäin paljon töitä sen eteen ja paljon käydään keskusteluja, muun muassa itse olen käynyt useampia keskusteluja lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttilan kanssa, nimenomaan siitä, mitä me voimme tehdä paremmin. Nimenomaan puhutaan näistä toisen polven maahanmuuttajanuorista, puhutaan näistä lapsista ja nuorista, jotka tu-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

levat nyt tänne turvapaikanhakijoina, ja nimenomaan haetaan niitä yhteisiä ratkaisumalleja: on puhuttu muun muassa kokemusasiantuntijuudesta, siitä lähtökohdasta, että nämä nuoret, lapset itse voivat kertoa sen, mitä he näkevät, mitä me voimme tehdä paremmin. Eli kyllä me kannamme siellä STM:ssä ihan aidosti huolta myöskin näitten maahanmuuttajanuorten ja -lasten asiasta ja teemme siellä töitä sen puolesta eri järjestöjenkin kanssa, jotta me voimme (Puhemies koputtaa) heille turvata sellaisen tulevaisuuden, (Puhemies: Aika!) jossa nimenomaan he eivät kohta niitä ongelmia, joita nyt monet ovat kohdanneet.

16.42 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kun puhutaan rinnakkain varhaiskasvatuksesta ja kotouttamisesta ja monista muista asioista, niin haluan sanoa sen myöskin, että tämä varhaiskasvatusoikeus koskee myös kaikkia maahanmuuttajalapsia ja turvapaikanhakijoita eli turvapaikanhakijalapsilla on myöskin oikeus varhaiskasvatukseen niin kuin heillä on myöskin opivertavuusikäisinä oikeus koulutukseen ja niin edelleen. Ja me pyrimme henkilökuntaa kouluttamalla vahvistamaan opettajien ja henkilökunnan monikulttuurisuustaitoja tulevaisuudessa.

16.42 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuntuu välillä, että muistammeko tässä salissa, miksi se subjektiivinen päivähoito-oikeus kokopäivähoitoon 85 säädettiin: jotta kunnat nimenomaan sitoutuisivat järjestämään tämän päivähoiton perheelle, jossa molemmat vanhemmat ovat töissä.

Oulussa on hyviä esimerkkejä siitä, että 9-tuntisella avoimen päiväkodin, joka on jo 35 vuotta ollut toiminnassa, toiminnalla saadaan laadukasta varhaiskasvatusta, ja on tutkimuksia myöskin siitä, että sitä enemmän saadaan sen 9 tunnin aikana kuin sen 20 tunnin päivähoitoajan aikana. Onko ministerillä tietoa tästä Oulun esimerkistä tai vastaavasta tai ehkä myöskin kiinnostusta tulla tutustumaan? Kyseessä on kuitenkin seutu, joka vastaa lähes kolmanneksesta Suomen tämän hetken nettosyntyvyydestä.

16.43 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen tietoinen ja kuullut näistä Oulun malleista ja myöskin teiltä, edustaja Talvitie, olette ollut hyvin aktiivinen tässä asiassa ja tuonut näitä Oulun esimerkkejä tietoisuuteen. Ilman muuta meillä on eri puolilla Suomea erittäin hyviä käytäntöjä, joita kannattaa lähteä levittämään — erilaisia malleja, millä tavalla voi olla lapsille erilaisia palveluja, jotka auttavat kussakin elämäntilanteessa olevia lapsia ja perheitä. Ja näitä hyviä käytäntöjä tietysti pyritään levittämään erilaisilla foorumeilla ja tuomaan laadukkaita lasten ja nuorten palveluja mahdollisimman monen saataville.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.3. Suullinen kysymys turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeudesta (Joakim Strand r)

Suullinen kysymys SKT 54/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Strand.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Keskustelu

16.44 Joakim Strand r: Värderade fru talman! Maamme kansainvälistyy kovaa vauhtia. Esimerkiksi Vaasassa ulkomaalaistaustaisten osuus on jo noin 8 prosenttia ja kaupungissa puhutaan yli sataa eri äidinkieltä, työllisyystilanne on maan kärkitasoa ja suurimmissa teollisissa vientiyrityksissä työskentelee lähes 50 eri kansallisuutta. Tällä ei tietenkään ole suoraan syy-yhteyttä juuri tämän päivän maahanmuuttotilanteeseen, mutta tiedämme kuitenkin, että turvapaikanhakijoiden joukossa on erittäin taitavia ihmisiä, jotka ovat korkeasti koulutettuja ja jotka voisivat tuoda suurta hyötyä maahamme. Paras apu kotouttamisessa on oma työpaikka, oma palkka, oma perhe ja yhteenkuuluvuudentunne. Kysyn vastaavalta ministeriltä: Mitä aiotte tehdä, jotta maahantulijat työllistyvät ja kotoutuisivat nopeammin? Ja olisiko aika antaa heille oikeus mennä töihin heti, kun ovat rekisteröityneet maahan turvapaikanhakijoiksi? — Kiitos.

16.45 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysyjä on ihan, voi sanoa, ajan tasalla, koska TEM on reagoinut näihin asioihin. Se ensimmäinen toimenpide oli se, että alussa kartoitetaan tämä osaaminen, siinä vaiheessa, kun nämä ihmiset tulevat hakemaan sitä turvapaikkaa, jotta me tiedämme, keitä he ovat, mitä he osaavat ja onko heillä esimerkiksi kiinnostusta yrittämiseen, mihin te viittasitte. Tämä on tietenkin semmoinen asia, että mitä paremmin me tässä kotouttamisessa onnistumme, sitä vähemmällä vaivalla me pääsemme, sitä halvemmaksi se ikään kuin tulee — jos puhutaan ihan suomen kieltä. Se on meidän etumme, se on maahanmuuttajan etu. Eli kyllä tätä työtä on tehty.

Ja kun te viittasitte tähän työnteko-oikeuteen, niin yhteisymmärryksessä sisäministeriön kanssa me olemme tätä asiaa pohtineet. Kyllä tässä varmaan päästään eteenpäin, niin että nämä ihmiset pääsisivät nykyistä nopeammin työn syrjään kiinni.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.46 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Hallitusohjelmassa mainitaan myös, ainakin osittain, että EU-alueen ulkopuolisen työvoiman tarveharkintaa lievennetään. Jotta saisimme taas viennin vetämään ja elinkeinoelämän pyörät ympäri maatamme pyörimään, on meidän käytettävä kaikki mahdolliset keinot. Kysynkin taas vastaavalta ministeriltä: miten tarveharkinnan lieventäminen etenee, ja onko teillä kenties joitain täysin uusia ideoita ja innovaatioita siitä, miten yritystemme työvoiman saanti tulevaisuudessa turvataan?

16.47 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusneuvotteluissa sovittiin, että tarveharkinnasta ei luovuta, mutta siellä on tämä lievennys siltä osin, kun on näitä asiantuntijoita, asiantuntijatyöhön sopivia henkilöitä, heidän osaltaan se on kyllä. Tämä on nimenomaan sitä puolta, missä kannattaa katsoa se osaaminen, ja jos sille osaamiselle todellakin on käyttöä, niin tässä suhteessa siinä tarveharkinnassa on näin. Tällä lailla on sovittu hallitusneuvotteluissa eikä ole muusta sovittu, joten tästä pidetään kiinni.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

16.47 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Strand otti esille erittäin tärkeän asian. Haluaisinkin nyt kysyä vastaavalta ministeriltä: ollaanko mietitty, voisiko vastaanottokeskuksissa harjoittaa pienimuotoista työtoimintaa niin, että heti maahan saapuvat turvapaikanhakijat oppisivat sen, että Suomessa pitää tehdä töitä, että voi elättää perheensä ja pärjätä tässä maassa? Lisäksi tarkentaisin vielä vähän tätä edustaja Strandin kysymystä: onko hallitus valmis poistamaan kaikki karenssiaajat turvapaikanhakijoilta niin, että ei ole mitään makoilu-aikaa, joutenoloaikaa siellä vastaanotto-keskuksessa?

16.48 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä työn tekemisestä mahdollisimman äkkiä, ylipäättään siitä, että tekee jotain hyödyllistä siinä alkuvaiheessa: Kyllä siitä on puhuttu ja sitä ollaan viety eteenpäin. Siitä voitaisiin lähteä liikkeelle, että esimerkiksi tällainen kausityö voisi olla se ensimmäinen vaihe, missä tätä voitaisiin soveltaa.

Tästä toisesta, mihinkä te viittasitte, tästä työnteko-oikeudesta: Niin kuin äsken sanoin, kyllä me olemme näihin asioihin kiinnittäneet huomiota ja me olemme sitä mieltä TEMin puolella, että mahdollisimman nopea työllistyminen on kaikkien etu, myös maahanmuuttajien ja tietenkin tämän yhteiskunnan, ja tämä tällainen niin sanottu makoilu, Kimblen pelaaminen, jalkapallo, vaikka on hieno laji, ei välttämättä kauheasti meitä hyödytä. Eli mahdollisimman äkkiä töihin, se on ainakin minun kantani, ja siitä varmaan löydetään yhteisymmärrys hallituksen sisältä.

16.49 Simon Elo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Esitän juuri tänään julkaistavassa teoksessani Siirtolaiskriisi ratkaisuksi nimenomaan sitä, että heti ensimmäisen kolmen kuukauden aikana voi tehdä tällaisia avustavia töitä, jotka eivät vaikuta normaaleihin työmarkkinoihin. Tällä hetkellä ongelmallista on se, että monella ihmisellä, joka Suomeen tulee ja kolmen kuukauden jälkeen voi saada mahdollisuuden tehdä töitä, ei ole asiallisia henkilöpapereita, ja sitä oikeutta ei nyky-lainsäädännön mukaan saa. Mutta, arvoisa ministeri Lindström, nimenomaan haluan korostaa tätä, että tällä ei olisi vaikutusta normaaleihin työmarkkinoihin, vaan että se on työvelvoite vastikkeeksi siitä ylöspidosta, sosiaaliturvasta, mitä saa. Onko juuri näin, ministeri Lindström, että kyse on siitä, että ei vaikuteta normaaleihin työmarkkinoihin?

16.49 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Elo, kirjailija Elo, (Naurua) osui kyllä ihan asian ytimeen. Kyllä juuri näin on tarkoitus toimia, eli on nämä avustavat työt. Kyllä meillä on tavallaan myös se velvoite siitä, että kun jotain saa, niin sen eteen täytyisi jotain tehdä, eikä minun mielestäni pitäisi olla mikään ongelma esimerkiksi tehdä risusavotaa. Mutta sitten se, sotkeeko se näitä työmarkkinoita: Meillä ei todellakaan ole aikomus järjestää mitään ohituskaistaa maahanmuuttajille. Heitä kohdellaan ihan samalla tavalla kuin muitakin. Totta kai heillä on sellaisia erityispiirteitä kuten kielikoulutus, joka on tietenkin erona suomalaiseseen. Mutta ei mitään ohituskaistoja ole tarkoitus rakentaa eikä vastakkainasettelua. Meillä on se 350 000 työtöntä ja muutenkin tarpeeksi haastetta siinäkin. Nämä tulevat lisäksi siihen, ja heitä kohdellaan siltä osin samalla tavoin.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

16.50 Sisäministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nopea aktiivointi ja töihin pääsy on tietysti kaikkein parasta kotouttamista. Itse haluaisin kuitenkin tähän tuoda esiin sen puolen, että meidän täytyy pystyä kuitenkin tekemään nämä turvapaikkaprosessit niin nopeasti kuin mahdollista. Meillä on ennuste tällä hetkellä, että 35—40 prosenttia nyt Suomeen tulleista turvapaikanhankijoista tulee saamaan turvapaikan. Mielestäni kaikkein tehokkainta on se, mitä nyt tehdäänkin yhdessä Maahanmuuttoviraston kanssa, että pyritään puristamaan nämä päätökset mahdollisimman nopeasti. Nyt ne venyvät väliaikaisesti, kun on tullut niin paljon tulijoita, yli puoleen vuoteen, valitettavasti, mutta hyvin nopealla tahdilla me pyrimme siihen, että päästään kevään aikana kolmeen kuukauteen ja sitten vielä parempaan kuin tänä päivänä eli jopa sinne kuukauden, kahden käsitteilyaikoihin. Silloin niille, jotka Suomeen saavat jäädä, tarvitsevat turvaa ja suojelua, on tehtävä mahdollisimman nopea reitti työmarkkinoille. Ja tässäkin meidän täytyy hakea uusia tapoja, miettiä, miten me saisimme henkilöt, joilla monella on hyvin alhainen koulutus, ei kielitaitoa, kuitenkin työmarkkinoille ja työllistettyä.

16.52 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onnistunut kotouttaminen on todellakin ensiarvoisen tärkeää tässä tilanteessa, jossa nyt olemme. Huolenaiheita kuitenkin tuon kotouttamisen onnistumisessa riittää. VATTin raportin mukaan maahanmuuttajataustaisten oppilaiden osaaminen on heikompaa kuin kantaväestöllä ja tämä ero on meillä suurempi kuin muissa Pohjoismaissa tai Pohjois-Euroopan maissa. Myöskin vieraskielisten perheiden peruskoulun suorittaneilla nuorilla on kuusinkertainen riski joutua ulkopuoliseksi eli nuoriksi, jotka eivät ole koulutuksessa eivätkä työelämässä. Onkin tärkeää korostaa erityisesti toisen ja kolmannen polven maahanmuuttajien syrjäytymisen ehkäisyä osana laajempaa yhteiskunnallista kehitystä. Myöskin meidän lainsäädäntömme ja poliittiset periaatteemme aika hyvin ottavat maahanmuuton huomioon, mutta esimerkiksi hallitusohjelmatasolla maahanmuuttopolitiikalle on annettu vain hyvin niukasti tilaa, noin kymmenisen riviä, ja meillä myöskin kotouttamispolitiikkaa resursoidaan aivan liian vähän vieläkin. Oletteko, arvoisa hallitus, laatimassa tällaista hyvin laajaa väestöpoliittista ohjelmaa tai strategiaa, jossa myös kotouttaminen otettaisiin huomioon? Sille olisi nyt todellakin tarvetta.

16.53 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaan omalta osaltani siitä, että meidän on tällä tietoa tämän kuun lopussa tarkoitus tulla julki kotouttamisen toimintasuunnitelman kanssa, eli me olemme pohtineet oikeasti näitä asioita joka näkökulmasta. Ja kuten tässä ministeri Orpo äsken mainitsi, me joudumme myös samalla miettimään uusia tapoja toimia, koska tämä haastaa meidät aivan eri tavalla kuin aikaisemmin. Siinä suhteessa näille ryhmille, joilla ei ole sitä osaamista — nämä osaamiserot ovat todellakin suuria — me joudumme luomaan uusia polkuja ja miettimään uusia keinoja, ja sen takia me haluamme kuulla sitä kokemusta myös muualta Euroopasta, miten he ovat näitä asioita tehneet, ja sieltä voi olla oppia. Mutta samalla me tarvitsemme järjestöjä, me tarvitsemme yhteistyötä kaikilta toimijoilta. Ei tämä ole pelkästään hallituksen ja valtiovallan tehtävä, vaan kyllä tässä tarvitaan monta toimijaa mukaan. Silloin me ehkä selviämme tästä valtavasta haasteesta.

16.54 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tarttuisin tähän tarveharkintakysymykseen. Meillä on muun muassa Pohjanmaalla aika monta yritys-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

tä, jossa on ulkomaalaisia työntekijöitä, ja ihan käytännön näkökulmasta tilanne on se, että jos henkilö tulee EU:n ulkopuolelta esimerkiksi kasvihuoneeseen töihin Närpiöön ja jos hän parin vuoden kuluttua haluaa vaihtaa alaa esimerkiksi metallityöhön ja vaikka hän olisi itse metallimies, niin hän ei voi vaihtaa työpaikkaa ilman, että saadaan lupa vaihtaa. Elikkä tässä on valtava byrokratia: se yrittäjä joutuu tekemään töitä sen eteen, että hän saa sen henkilön palkattua, ja henkilö itse joutuu tekemään paljon byrokraattista työtä. Millä tavalla hallitus aikoo tätä normien purkua helpottaa, jotta tulevaisuudessa näillä pk-yrityksillä olisi helpompi tilanne vaihtaa työntekijöitä ja jotta nämä ihmiset myös tuntevat, että he pystyvät kotoutumaan Suomeen ja että heidät hyväksytään täällä?

16.55 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on ihan totta, että meillä on tällaista byrokratiaa. Toisaalta minä itse ymmärrän tämän tarveharkinnan nimenomaan niin, että me harkitsemme, tarvitsemmeko me näitä ihmisiä, ja jos sellainen tarve on, niin silloinhan se on ok. Mutta tämä ammatinvaihtokysymys ja siihen liittyvä tällainen byrokratia ovat niitä asioita, joista me nyt sitten yhdessä esimerkiksi ministeri Vehviläisen kanssa olemme puhuneet: työllisyyden sateenvarjon alla on näitä kaikenlaisia normeja, suorastaan välillä järjettömyyksiä, joita on syytä miettiä ja joita voidaan aivan pienelläkin vaivalla poistaa. Eli kyllä tämä on semmoinen asia, mihin kiinnitän kyllä vakavaa huomiota. Kiitos tästä viestistä, otan tämän tosissani.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.4. Suullinen kysymys vuokra-asuntoyhtiöiden jakamista osingoista (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 55/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Östman.

Keskustelu

16.56 Peter Östman kd: Arvoisa rouva puhemies! Viime päivinä julkisuudessa on paljon puhuttu vuokra-asuntoyhtiöiden suurista voitoista, jotka menevät osinkojen muodossa verovapaasti niiden omistajille, muun muassa ay-liikkeelle. Esimerkiksi VVO:n omistajille maksamat osingot ovat viisinkertaistuneet vuodesta 2008. Yksityisen yrityksen omistajille maksamat osingot eivät sinällään ole väärin. VVO:n tapauksessa on kuitenkin kaksi ongelmaa. Ensinnäkin, yhtiön asunnoista kolmannes on valtion tukemia Ara-asuntoja, ja toiseksi, iso osa korkeista ja koko ajan nousevista vuokrista maksetaan valtion asumistuen kautta. Ammattiyhdistykset ja -liitot saavat verovapaiden osinkojen lisäksi myös 200 miljoonan euron verotuen. Kysyn: mitä hallitus aikoo tehdä pysäyttääkseen verovarojen ohjautumisen ay-liikkeelle ja yksityisille yrityksille ja niiden omistajille näissä tapauksissa?

16.57 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoi... (Hälinää — Puhemies koputtaa) Arvoisa puhemies! Edustaja Östmanin kysymys on hyvä, ajankohtainen ja tärkeä. Juuri tuo asumiskulujen hillitseminen on yksi hallituksen asuntopolitiikan tavoite, jotta kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa olisi tarjolla.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Tähän ongelmaan puuttuva hallituksen esitys on annettu, se on täällä eduskunnan käsittelyssä, missä juuri rajataan vuokra-asunnontuottajien oman pääoman tuotto 8 prosentista 4 prosenttiin. Toivon, että tämä asia etenee eduskunnan hyvässä huomassa hallituksen toivomaan suuntaan.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.58 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aiempina vuosina hallituksen toiseksi suurin puolue puhui kovaan ääneen säätiöiden ja muiden niin sanottujen yleishyödyllisten toimijoiden osinkotulojen verovapauden lopettamisen puolesta. Viime aikoina on ollut hiljaisempaa ehkä siksi, että kyseisellä puolueella on nykyään oma säätiö. (Eduskunnasta: Oho!)

Niin kuin sanoin jo, ammattiyhdistykset ja -liitot saavat verovapaiden osinkojen lisäksi myös 200 miljoonan, siis 0,2 miljardin, euron verotuen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden kautta. Aikooko hallitus puuttua näihin käytäntöihin ja laajentaa verotusta koskemaan myös rikkaita säätiöitä ja lopettamaan ammattiyhdistysten verotuet?

16.59 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Verotusta pyrimme totta kai, kuten kaikki hallitukset, katsomaan kokonaisuutena, jossa ensimmäisenä peruseriaatteena on laaja veropohja ja matalat verokannat. Toisena peruseriaatteena on se, että järjestelmä on vakaa ja kutakuinkin yksinkertainen. Olemme tehneet suuria veroratkaisuja osinkoverotuksen kohdalla, yritysverotuksen kohdalla ja monen muun kokonaisuuden kohdalla. Tällä hetkellä meillä ei ole ohjelmassa laajaa verosuunnitelmaa, mutta se sanomattakin on selvää, kun lähdemme esimerkiksi tarkastelemaan sote-rahoitusta, että joudumme katsomaan monia kokonaisuuksia uudestaan. Mutta tässä vaiheessa ei ole suunnitteilla mitään muuta kuin selvityksiä, muun muassa säätiöiden verotuksesta.

16.59 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tarvitsemme Suomeen kohtuuhintaisia asuntoja, erityisesti tarvitsemme näitä kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja tänne pääkaupunkiseudulle ja muihin kasvukeskuksiin. Valitettavasti nämä yhtiöt, joista tässä oli kyse, eivät ole viime vuosina juurikaan rakentaneet näitä kohtuuhintaisia asuntoja, se on jäänyt lähinnä kuntien omien yhtiöiden varaan. Tästä syystä kysynkin hallitukselta: miten aiotaan sitten varmistaa, että näitä kohtuuhintaisia asuntoja pysyvästi tai mahdollisimman pitkään vuokrakäytössä olevia asuntoja rakennetaan? Teillä on ehdotus tästä kymmenen vuoden niin sanotusta välimallista, joka tarkoittaa sitä, että nämä asunnot pysyvät kymmenen vuotta vuokrakäytössä ja niillä on mahdollisuus rahastaa. Tämä on minun mielestäni erittäin huonoa asuntopolitiikkaa. Miten varmistatte sen, että pysyviä, kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja rakennetaan erityisesti tänne pääkaupunkiseudulle ja muihin kasvukeskuksiin?

17.00 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Kiitän edustaja Mylleriä, arvoisa rouva puhemies, tästä hyvästä kysymyksestä. Itse asiassa nyt ensimmäistä kertaa SDP:n riveistä tunnustettiin, että asuntopolitiikka ei ole ol-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

lut kovin onnistunutta tähän saakka, koska sitä kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa ei ole todellakaan ollut aiempina vuosina toivottuun tahtiin.

Hallitus pyrkii tätä kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa johdonmukaisesti lisäämään. Tuo selvitysmies Rossilahden esittämä uusi lyhyt korkotukimalli on yksi avaus. Toinen avaus on jo täällä käsittelyssä olevat esitykset. Tulemme lisäksi laajentamaan tätä kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa, sitä tekevien toimijoiden määrää, poistamalla rajoituksia. Tänne voi tulla uusia toimijoita. Ja sen lisäksi poistamme näitä hyvin pitkäaikaisia rajoituksia sillä ehdolla, että vapautuva pääoma sijoitetaan uuteen tuotantoon. Hallituksen asuntopolitiikassa (Puhemies koputtaa) on kaksi linjaa: lisääminen ja vapauttaminen.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 tuloveroasteikkolaiksi sekä laeiksi eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2015 vp

Lakialoite LA 2, 9-10, 25/2015 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 8/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 8/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Yleiskeskustelun aloittaa edustaja Viitanen.

Keskustelu

17.03 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä esittelypuheenvuoro on nyt sitten enemmänkin eriyvän mielipiteen esittelypuheenvuoro. Kyseessä on tuloverolaki, ja tunnetusti me sosialidemokraatit olemme veropoliittisesti eri linjalla monessa asiassa kuin hallitus on. Yleisesti ottaen ehkä todettakoon, että on hyvin tärkeää näinä päivinä, että voimme kiinnittää huomiota yleisesti kaiken kaikkiaan verotuksen oikeudenmukaisuuteen ja siihen, että tätä laman taakkaa jaetaan reilummalla tavalla. Suomen verotushan tunnetusti esimerkiksi tänä päivänä kohdistuu hyvin vahvasti työhön ja kulutukseen samalla, kun omistamisen osuus kaikesta verotuksesta on merkittävästi Euroopan unionin keskitason alapuolella. Tätä epäsuhtaa tulee korjata. Veropohjaa pitää laajentaa, finanssisektorin tulee olla laajemmin mukana, ja kaiken kaikkiaan me tarvitsemme uusia esityksiä, jotka estävät erilaisia yritysveronkierron mahdollisuuksia.

Mutta sitten, puhemies, tähän tuloverolakiin. Täällä eduskunnassa on paljon puhuttu siitä, että hyväosaisen pitää tänä päivänä osallistua näihin lamatalkoisiin, tätä päivää enemmän. Oli tietenkin hyvä asia se, että hallitus opposition ja SDP:n pitkän painostuksen seurauksena syksyllä otti tähän omaan esitykseensä pienen pääomaveron noston ja pienen, sanoisin tässä vaiheessa sitaateissa, solidaarisuusveron, mutta valitettavasti nämä esitykset jäivät kyllä nyt murusiksi. Nythän on käynyt ilmi se, että esimerkiksi tämä niin sanottu so-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

lidaarisuusvero ei esim. iske meihin kansanedustajiin. Hallituksen esityksen mukaisesti meillä laskee verotus, eli ei tämä mielestäni kyllä riittävä toimenpide tässä vaiheessa kaiken kaikkiaan ole.

Tässä hallituksen esityksessä on myös toinen erittäin paha valuvika. Se on se, että hallitus on jälleen eriarvoistamassa eläkkeensaajien ja palkansaajien asemaa tällä kertaa suhteessa heidän verotukseensa. Me olemme hyvin usein tässä salissa todenneet, että on hämmästyttävää, että ennen vaaleja kokoomuksen puheenjohtaja Alexander Stubb kertoi, että on kokoomuksen perusfilosofia, että eläkkeensaajien ja palkansaajien verotus on yhtenäinen. Nyt sitten valtiovarainministeri Stubbin esityksessä ihan oikein hän keventää pieni- ja keskituloistenkin palkansaajien verotusta, mutta on iso valuvika, että samaan aikaan eläkkeensaajien verotus ei vastaavasti kevene ja tämä veroero revitään nyt auki.

Puhemies! Täällä kyselytunnillakin tuli esiin, että nyt kun näitä niin sanottuja katumisviikkoja ollaan vietetty hallituksen toimesta, niin olisi kyllä syytä tämä valuvika korjata. Vielä sen voi korjata. Eduskunta ei ole vielä lyönyt lukkoon tätä lakia. Valtiovarainvaliokunnassa toki tästä jo äänestimme. Silloin jäimme vaille hallituspuolueiden tukea, mutta täällä salissa on vielä mahdollisuus tämä valuvika kaiken kaikkiaan korjata. Hallitus on perunut ihan oikein opposition ja SDP:n vaatimuksesta täysin kohtuuttoman eläkkeensaajien asumistuen leikkauksen, ja nyt myös tämä verovääritys pitää perua.

Puhemies! Meillä SDP:llä on jätetty vastalause tähän tuloverolakiin. Meillä esitetään solidaarisuuselementtinä kahta pinnaa lisää kaikkein hyvätuloisimmille. Samaan aikaan me teemme työtulovähennyksen, kuten hallituskin tekee, mutta painotamme sen eri tavoin eli painotamme sen niin, että siitä aidosti ja hallituksen esitystä enemmän hyötyvät nimenomaan pieni- ja keskituloiset mutta sitten taas hyvätuloisimmat maksavat hallituksen esittämiä summia isompia veroja meidän esityksessämme.

Meillä on myös perusvähennysesitys, jossa hieman hallitusta enemmän nostamme perusvähennystä. Sitten meillä on myös pääomaveroon esityksiä, molempiin kantoihin lisää 2 prosenttia, se on täysin kohtuullista tänä päivänä. Kun hallitus on vaatimassa palkansaajilta viisi pinnaa palkanalennuksia, niin eikö olisi aika kohtuullista, että myös sitten omistava luokka voisi ja pääomatuloista voitaisiin kaksi pinnaa enemmän tänä päivänä kaiken kaikkiaan maksaa?

Puhemies! Esitämme myös tähän asuntolainojen korkovähennykseen sitä, että lainsäädäntö pidetään ennallaan. Hallitushan on leikkaamassa tätä korkovähennysoikeutta, ja se on tässä tilanteessa monelle lapsiperheelle kohtuuton asia, sillä siellä on kuitenkin tietyllä tavalla luotettu kehitykseen ja haluttu suunnitella sitä elämäntilannetta. Emme pidä tätä esitystä viisaana.

Samoin esitämme tähän lahjoitusvähennykseen, mitä hallitus esittää. Sinänsä ihan hyvä asia, että voi lahjoittaa yliopistoille. Se toki ikävällä tavalla muistuttaa meitä siitä, että hallitus tekee täysin kohtuuttomia leikkauksia yliopistojen ja korkeakoulujen rahoitukseen. Me esitämme tähän muutoksia ja muun muassa teemme mahdolliseksi sen, että myös pienituloisempi sitten, jos tekee pienen lahjoituksen, voi vähentää. Hallituksellahan kohtuullisen korkealla on tämä raja, mistä vasta vähennyksen voi aloittaa. Toisaalta myös sitä ylärajaa pitäisimme samalla tasolla, missä aiemmin se on ollut, kun väliaikaisena voimassa oli 250 000. Hallitushan esittää tuplat isompaa, mikä koskisi vain hyvin harvoja isotuloisia, joilla on sitten mahdollisuus vähentää. Samoin SDP tässä yhteydessä esittää, että tämä vähennys koskisi vain Suomeen tehtäviä lahjoituksia.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Meillä on tässä pari pontta. Toinen koskee sitä, että haluamme pistää stopin sille, että nämä kiinteistöyhtiöt voivat korkovähennysoikeutta käyttämällä tosiasiassa välttää veroja, ja esitämme tämän korkovähennysoikeuden laajentamista. Samoin toinen ponsi koskee perintöjä, jotka ovat yli miljoonan perintöjä. Haluamme, että myös niitä voidaan verottaa sen kaksi pinnaa, 2 prosenttia, tätä päivää enemmän. Kuten sanottu, se on varsin kohtuullista, kun puhumme siitä, että verotuksen tulee olla oikeudenmukaista.

Tässä, puhemies, lyhykäisesti vastalauseemme sisältö.

17.10 Touko Aalto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Tiukan taloudenpidon aikana on erityisen tärkeää, että pienituloisten ja vähävaraisten aseman ei anneta heikentyä. Siksi vihreiden veroratkaisut ovat tuloeroja kaventavia, siis hyvätuloiset ja vauraat kantavat tuntuvan osan julkisen talouden tervehdyttämisen taakasta verotuksen kautta. Veroratkaisusamme korotamme tuntuvasti kunnallisveron perusvähennystä, mikä lisää etuuksien ja eläkkeensaajien käteenjääviä tuloja. Tämä torjuu köyhyyttä ja turvaa myös kotimarkkinoille tärkeää ostovoimaa ja palveluiden kysyntää. Vastaavat verotulot kootaan suurempien ansio- ja pääomatulojen saajilta.

Hallitus on esittänyt toiveenaan, että hyvätuloiset osallistuvat talouden sopeutustalkoihin vapaaehtoisesti lahjoittamalla osan tuloistaan esimerkiksi hyväntekeväisyyteen. Yhteiskunnallinen solidaarisuus toteutuu huomattavasti tehokkaammin ja oikeudenmukaisemmin verotuksen kuin vapaaehtoisen hyväntekeväisyyden kautta.

Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Sipilä on moneen kertaan toivonut, että oppositio esittää ratkaisukeskeisiä vaihtoehtoja. No, tässä niitä tulee.

Hallitus esittää, että solidaarisuusveroa aletaan maksaa jo 72 300 euron vuosituloilla, mikä on ihan perusteltua. Esitämme kuitenkin, että alarajan laskun lisäksi ylimmän tulo luokan, ansiotulot siis vuodessa yli 91 000 euroa, solidaarisuusveroa korotetaan 1 prosenttiyksiköllä. Kunnallisveron perusvähennyksen enimmäismäärä on tällä hetkellä 2 970 euroa, ja ensi vuonna sitä ollaan aivan oikein tarkistamassa yli 3 000 euroon. Vähennys tehdään siis muiden vähennysten jälkeen, ja se kohdistuu palkkatulojen lisäksi etuuksiin ja eläkkeisiin.

Hallitus on korottamassa työtuloihin kohdistuvaa työtulovähennystä, mikä lisää pieni- ja keskituloisten käteenjääviä tuloja, mutta on jättämässä perusvähennyksen käytännössä ennalleen pieni korjausliike pois lukien. Perusvähennyksen korottaminen lisäisi käteen jääviä tuloja muillakin kuin palkansaajilla eli myös eläkeläisillä ja etuuksien saajilla. Siksi vihreät esittävät, että vähennyksen korottaminen noin 1 000 eurolla yli 4 000 euroon ja vähentämisasteen kasvattaminen 23 prosenttiin tarkoittaisi kunnille siis 300 miljoonan veromenetyksiä, mutta vähentäisi köyhyyttä ja kaventaisi osaltaan tuloeroja.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus lisää valtion verotuottoja pienentämällä asuntolainojen korkovähennysoikeutta nykyiseen lainsäädäntöön nähden hyvinkin nopeutetussa aikataulussa siten, että alenema on noin 10 prosenttiyksikköä vuodessa. Jos katsotaan EU-komission verouudistusraporttia, Suomessa asuntolainan verovähennysoikeus on suuri verrattuna kiinteistöveroihin, mikä kannustaa velanottoon. Korkovähennyksistä luopuminen tukisi verotuksen selkiyttämistavoitteita. Valtiontalouden tasapainottamiseksi ja verotuksen selkiyttämiseksi korkovähennysoikeudesta voitaisiin luopua tämän vaalikauden aikana kokonaan. Vuosittainen alenema olisi 15 prosenttiyksikköä 10 prosentin sijaan. Vuonna 2016 korkovähennysoikeus olisi 45 prosenttia. Matalan korkotason vuoksi poiston ajankohta olisi muutokseen sopeutumiselle mahdollisimman suotuisa.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Arvoisa rouva puhemies! Pääomatulovero on nykyään maltillisesti kiristynyt, kuten kokosali tietää. Verossa on yksi porras. 30 000 euroon asti vero on 30 prosenttia. Tätä suuremmista tuloista vero on 33 prosenttia. Hallitus ehdottaa aivan oikein, että ylempää verokantaa korotetaan 1 prosenttiyksiköllä eli 34 prosenttiin. Me vihreät esitämme tähän, että pääomatuloveroon lisätään yksi uusi porras niin, että pääomatulojen ylittäessä 60 000 euroa vero nousisi 35 prosenttiin. Uusi porras lisää valtion verokertymää 31 miljoonalla eurolla. — Kiitoksia.

17.15 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainvaliokunnassa kun käsiteltiin ensi vuoden verotusta, niin kyllä selkeästi esille tuli se, että se liikkumavara on kovin niukka, mitä nyt on. Ensi vuoden veroasteikko sekä tuloverotus heijastelevat niukkaa veropolitiikan liikkumavaraa ja toisaalta tarvetta sopeuttaa julkista taloutta etupainotteisesti. Mutta ensi vuoden verotuksessa on sekä kiristäviä elementtejä että myös verotusta keventäviä elementtejä, ja ennen muuta, niin kuin olemme pitäneet esillä ennen vaaleja ja vaalien jälkeenkin, pääpaino näissä toimitissa pitää olla työn verotuksen keventämisessä niin, että kaikissa tilanteissa työnteke olisi aina kannattavaa.

Hallitushan on varautunut myös merkittävään ansiotuloverotuksen keventämiseen vuonna 2017, jos näissä valtiontalouden tasapainottamistoimissa saavutetaan niitä yhdessä sovittuja tavoitteita. Nämä kevennykset tulisivat niin työtä tekeville kuin eläkeläisillekin, ja ne ovat varmasti sellaisia, mitä toivottavasti kaikki haluavat tavoitella, niin työmarkkinajärjestöissä työnantajat kuin työntekijät ja me kaikki poliitikot, ja uskon, että niistä hyötyvät ja niitä odottavat myös kaikki suomalaiset. (Antti Lindtmanin välihuuto) — Kyllä, elikkä eläkeläisille myös tulee tuosta miljardista oma osuutensa, (Antti Lindtman: Ehkä!) totta kai.

Ensi vuonna merkittäviä muutoksia tulee myös siihen, että pienituloisille, pieni- ja keskituloisille jää enemmän rahaa. Valiokunnassa pidettiin yleisen ostovoiman kannalta tätä hyvänä ratkaisuna, että työtulovähennystä korotetaan 1 260 euroon. Ja toisena, mikä on tässä tilanteessa varmasti perusteltua, on tuon solidaarisuusveron alarajan laskeminen niin, että yhä useampi osallistuu myös sitä kautta näihin yhteisiin talkoisiin. Mutta niin kuin valiokunnan mietinnössä todetaan, pitää kuitenkin muistaa se, että meillä on tärkeää, että pysymme pitämään myös kiinni osaavasta työvoimasta, ja niin kuin täällä valiokunnan mietinnössä todetaan, tämä solidaarisuusvero on linjassa yleisen veronmaksukykyisyyden periaatteen kanssa, mutta valiokunta uudistaa kuitenkin aiemman toteamuksensa, jonka mukaan kiristys kohdistuu osaavimman ja kansainvälisesti liikkuvimman työvoiman työn verotukseen. Tämä on tietysti asia, mistä pitää myös kantaa huolta tulevaisuudessa, että meillä säilyy myös tätä osaavaa korkeamminkin palkattua tasoa. Siitä ei kannata olla kateellinen, että joku tienaa vähän enempi, vaan ennen muuta toivoo sitä, että meillä olisi entistä enempi niitä, jotka tienaaavat. Se tarkoittaisi sitä, että Suomen taloudella menisi paremmin.

Myös suurimpia pääomatuloja tullaan verottamaan ensi vuonna kovemmin, mitä täällä muun muassa vihreistä toivottiin, ja myös se on osa tätä kokonaisuutta. Mutta itse toivon, että talouden tasapainottamisessa päästään toimista tavoitteisiin ja hyvään lopputulokseen, niin että vuonna 2017 tuo miljardin veronkevennys ansiotuloverotukseen niin työntekijöille kuin eläkeläisille voidaan tehdä. Sitä kohden tässä nyt mennään.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

17.19 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä kyllä edustaja Heinonen meni tyylikkäästi kaksilla rattailla. (Eero Heinäluoma: Keskustakin on mennyt!) — Vähän niin kuin keskusta meni tässä liikennevälikysymyskeskustelussa ja näitten jujen lakkauttamisissa pari päivää sitten. — Ensimmäinen hän sanoi, että on hyvä, että solidaarisuusveron alarajaa lasketaan, mutta sitten hän korosti, että täytyy kiinnittää huomiota, ettei kuitenkaan näiltä hyvin ansaitsevilta liikaa oteta. Mikä tässä on totuus? Tässä on totuus se, että kyllä, solidaarisuusveron alarajaa laskettiin, mutta samaan aikaan työtulovähennystä venytettiin niin, että siitä tuli alkuperäiseen esitykseen nähden enemmän hyötyä tänne suurituloisimmille, jolloin lopputulema on se, että itse asiassa kansanedustajan verotus ei suinkaan kiristy ensi vuodelle. (Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!)

Ja sitten edelleenkin ei tule vastausta tähän eläkkeensaajan verotukseen kokoomukselta. Mikä on se linja? Onko se linja se, että eläkkeensaajan pitää maksaa enemmän veroa? Onko se linja se, että te yritätte korjata tämän? Jos yritätte, niin milloin te teette tämän? Vai onko se se, että nyt ollaan vain hiljaa ja katsotaan, mitä tapahtuu? Kertokaa, edustaja Heinonen.

17.21 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tässä oli kokoomuksella kahdet rattaat liittyen tähän solidaarisuusveroon, mutta oikeastaan aika huolestuttavaa on se, että kun puhutaan sitten tästä eläkkeensaajien verokysymyksestä, (Antti Rinne: Kolmet rattaat!) niin siinä kokoomuksella on jo kolmet rattaat. Eli tavallaan olemme kuulleet kokoomuksesta senkaltaisia mielipiteitä, että tämä on ihan oikein. Sen esitti muun muassa kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja. Sitten täällä on esitetty kokoomusedustajien toimesta toiveita, että kyllä tämä pitää myöhemmin korjata. (Eero Heinäluoma: Että se oli kepin syy oli kolmas!) — Ja kolmas oli tämä, että se oli keskustan syy: sinänsä väärin mutta keskustan syy.

Tässä nyt tuli jälleen kerran tämä filosofia esiin, että kyllä tämä on väärin, korjataan sitten myöhemmin, tehdään sitten myöhemmin kevennyksiä muuhun. Minä nyt kysyn: Miksi pitää ensin tehdä tämä virhe? Miksi ensin pitää tehdä hölmö päätös, josta kaikki tietävät, että se ei ole oikein, se ei ole reilua, se ei ole vaalilupausten mukaista, ja sitten ajatella, että ehkä me sitten joskus tulevaisuudessa korjaamme? Kun hallitus on näitä katumusharjoituksia nyt paljon tehnyt, niin tässä olisi nyt sellaisen paikka. Ei tehdä ensin hölmöä ja korjata sitten ja peruta myöhemmin. Tehdään nyt viisas ratkaisu ja oikeudenmukaistetaan myös eläkkeensaajien verotusta.

17.22 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin myös hyvin yllättynyt edustaja Heinosen puheenvuorosta, koska olin ihan varma, että nyt edustaja Heinonen kertoo tämän kokoomuksen verolinjan suhteessa eläkeläisten verotukseen. Tästä on puhuttu ennenkin tässä salissa, ja edustaja Heinonen on ollut paikan päällä, ja on ollut se kysymys, että mikä tämä kokoomuksen linja eläkeläisverotukseen on, koska ennen vaaleja he pitivät suurta ääntä, että eläkeläisillä pitää olla sama verokohtelu kuin työssä olevilla, ja arvostelivat keskustaa siitä, että keskustan vaaliohjelmassa näin ei ollut. Se oli se kuuluisa perusfilosofia. Ja nyt kun tänä syksynä on todettu, että hallitus esittää juuri toisinpäin kuin kokoomus ennen vaaleja lupasi — eli eläkeläisten suhteellista verotusta palkansaajiin nähden kiristetään — niin me kuulemme eri kantoja kokoomuksesta, mutta edustaja Heinonen ei ole vielä yhtään kantaa sanonut. Ei yhtään kantaa. Hän käyttää kauniita puheenvuoroja, siteeraa näitä valiokunnan mietintöjä ja lausuntoja, ja sitten hän ensin

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

ymmärtää solidaarisuusveroa virkkeen alkuosassa ja sitten loppuosassa sanoo, että oikeastaan ei tämä kuitenkaan ole oikein, koska meillä on tätä osaavaa väkeä. (Timo Heinosen välihuuto) Minä uskon, että tämä johtuu siitä, että hän irrottaa virkkeen alkuosan ja loppuosan ja jakaa ne eri äänestäjäryhmille.

17.23 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toistan sen, mitä sosialidemokraateille olen aikaisemminkin täällä salissa sanonut: Kun vaaleihin mentiin ja hallitusneuvotteluihin mentiin, kokoomuksen tavoitteena oli, että kevennykset ansiotuloverotukseen olisi tehty tuloveroasteikkoon, jolloin se olisi samalla tavoin kohdellut sekä palkansaajia että eläkkeensaajia. (Antti Rinne: Kyllä!) Tosiasia on, että hallitusneuvotteluissa sovittiin keskustan jo ennen vaaleja avoimesti kertoman tavoitteen mukaisesti, että kevennys tehdään työtulovähennyksen kautta, ja näin myös sitten sovittiin, ja totta kai me täällä eduskunnassa puolustamme sitä ratkaisua, joka on yhdessä hallitusohjelmassa ja hallitusneuvotteluissa sovittu.

Sivumennen sanoen: kun täällä on viitattu siihen, että hallitus on perunut omia ratkaisujaan ja että tässä olisi opposition mielestä taas oiva paikka perua omia aikaisempia ratkaisujaan, niin jottei asiassa jäisi mitään epäselvyyttä, haluan sanoa, että itse en pidä lainkaan hyvänä politiikkana sitä, että hallitus peruu jo aiemmin tekemiään ratkaisuja.

17.24 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin on niin, että hallitus on jo monta monta kertaa joutunut taipumaan sen paineen alla, jonka muun muassa oppositio yhdessä kansalaisjärjestöjen kanssa on luonut. Niitä asioita taitaa olla 10—15. Täällä voi tietysti naureskella ja kysellä, mikä se vaikutus on, mutta sattuu olemaan vain niin, että kaikki ne asiat, joissa hallitus on muuttanut linjaansa, ovat juuri niitä asioita, jotka oppositio on nostanut esiin, (Ben Zyskowitz: Mutta tähän arvostelette kaikkea!) kuten tämä eläkkeensaajien asumistuen leikkaus.

Mutta, arvoisa puhemies, tästä eläkkeensaajan verotuksesta vielä: Jos edustaja Zyskowitz ei halua nähdä tätä päätösten perumisena, niin voisiko ajatella, että tekisitte tässä tällaisen lisäpäätyksen, jolla laajentaisitte tätä eläkkeensaajien eläketulovähennystä niin, että eläkkeensaajan ei tarvitse ensi vuonna maksaa esimerkiksi 200 euroa enemmän veroa? Tai jos pitää teidän mielestänne maksaa, niin kuinka paljon teidän mielestänne keskituloksen eläkkeensaajan pitäisi maksaa enemmän veroa kuin palkansaajan?

17.25 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toden totta, kun puhutaan näistä perumisista, niitähän on ollut kosolti. Sinänsä ne ovat hyviä asioita. On erittäin hyvä, että hallitus peruu esimerkiksi tämän veronkiertäjien armahdulain. Mutta toisaalta me pääsisimme paljon helpommalla, kun ensin ei tarvitsisi tuoda ja sitten perua, kun nähtäisiin jo suosiolla, että tämä on väärin tai ei ole oikeanlainen esitys, niin että kysymys kuuluu, miksi se täytyy tuoda.

Nyt me olemme jälleen siinä tilanteessa, että miksi täytyy ensin tehdä tämä veroväyryys, jättää eläkkeensaajien verotus palkansaajiin nähden epäoikeudenmukaiselle tasolle, kun sen voi ihan nyt vain korjata ja tehdä myös, niin kuin edustaja Lindtman sanoi, tällaisen laajennuksen, että päätetään laajentaa nyt eläkkeensaajillekin tämä tasavertainen oikeus. Minä ihan oikeasti nyt vetoan teihin, arvoisat hallituspuolueet: koska te tiedätte, että on mahdollista, että myöhemmin sitten kaduttaa, niin voisitteko te nyt ajatella, että kun

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

me täällä eduskunnassa kohta tästä äänestämme, tukisitte tätä SDP:n lakialoitetta, missä tämä asia korjattaisiin?

17.27 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan yhteen yksityiskohtaan vain tässä kohti, kun edustaja Viitanen sanoi, että hallitus veti takaisin, oliko se nyt, veronkiertäjien verosäädöksen. (Pia Viitanen: Armahduslain!) Siis aktiivinen katuminenhan oli kyseessä, ja Viitanen kyseenalaisti, että miksi tällaista edes tuotiin. Se tuotiin sen takia, koska viime kaudella verojaosto yksimielisesti pyysi, että tällainen esitys tuodaan eduskunnan käsittelyyn. Kaikki puolueet olivat sen takana, ja sen tähden se tuotiin hallituksen esityksenä.

17.27 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei hallitus ole opposition paineesta mitään perunut vaan on tullut siihen tilanteeseen, että on katsonut, että on kohtuullista tehdä toisin tässä vaiheessa. Mutta peräänkuulutan kyllä vasemmistolta ja sosialidemokraateilta vastuuta tästä kokonaistaloudellisesta tilanteesta.

Mitä tulee pienituloisiin, niin hallitushan on vapauttamassa yli 300 000 pienituloista Yle-verosta kokonaan, ja siinä joukossa on paljon eläkeläisiä. Muistakaa tämä! Alaraja nousee 51 eurosta 70 euroon, eli sillä on aika merkittävä vaikutus niissä tuloissa.

17.28 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minusta oli mielenkiintoista kuulla tämä edustaja Lintilän puheenvuoro sinänsä, mutta tietenkin voisin toivoa, että edustaja Lintilä ottaisi nyt kantaa sitten tähän eläkkeensaajien verotukseen, koska kokoomuksen kolmas linjahan on tämä edustaja Zyskowiczinkin linja: sanotaan, että tämä on sinänsä väärin, (Ben Zyskowiczin välihuuto) mutta tämä on keskustan syy. Eli tietenkin tästä voisi myös edustaja Lintilä mainita omassa puheenvuorossaan, mikä johti tähän, että valtiovarainministeri Stubb, kokoomus, on tämän esityksen tänne kaiken kaikkiaan tuonut. (Antti Rinteen välihuuto) Painostittekko nyt niin pahasti sitten, että kokoomus joutui tässä taipumaan, vai oliko niin, että siellä neuvotteluissa oli edustaja Satonen, joka piti hyvänä tätä, että eläkkeensaajien verotusta eriarvoistetaan? Tietenkin me olisimme kiinnostuneita tietämään, miten tämmöinen on mahdollista, että minusta aika epäoikeudenmukainen ja hölmö esitys tänne ylipäätään on sitten tuotu. Jospa vähän valottaisitte tätä. Tiedätekö te, mikä se kokoomuksen oikea linja näistä kolmesta on?

17.29 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itse pidän myönteisenä sitä, että tällaisessa tilanteessa, kun liikkumavara on pieni, hallitus laittaa työnteon kaiken edelle. Itse asiassa työnteko pitää laittaa kaikessa, (Antti Rinne: Nyt tulee linja!) mitä nyt tehdään, edelle. Ja pidän myös sitä hyvänä, että työtulovähennyksellä ja perusvähennyksellä pystymme ennen muuta tekemään nyt sitä kevennystä pieni- ja keskituloisille ja takaamaan ja turvaamaan edes hieman tässä vaikeassa paikassa heidän ostovoimaansa. Se on hyvä ratkaisu, ja minun mielestäni siitä pitää antaa kiitosta.

Tässä edellä esille nousi se, että Yle-verosta vapautetaan merkittävä määrä eläkeläisiä. Myös se on myönteinen asia. Ja myönteistä on se, että myös tällaisena aikana, kun säästöjä tehdään, jotka kohdistuvat kaikkiin suomalaisiin, tämä hallitus on päättänyt takuueläkkeen korottamisesta. Se on yksi tärkeä asia, millä pystymme jälleen niille, jotka kaikista pienimmällä tulevat toimeen, antamaan edes vähän apua tässä hankalassa tilanteessa.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

17.30 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä takuueläkkeestä. Eihän kyseessä ole korotus, kyseessä on hallituksen eläkehuijaus. Siis, edustaja Heinonen, annatte ensimmäisenä vuotena pikkasen lisää ja sitten heti seuraavina vuosina otatte sen pois, niin että hallituskauden päätteeksi takuueläkkeen saajatkin ovat miinuksella. Se on totta, tämä teidän takuueläkkeen korotuksenne on eläkehuijaus, älkää yrittäkö sitä valkoiseksi puhua.

Arvoisa puhemies! Nyt tuli uutinen: edustaja Heinonen totesi, että on aivan oikein, että tämä veronkevennysvara kohdistetaan vain tänne työtulovähennyksiin. Sitä on pitkään yritetty saada, mikä kokoomuksen linja on, ja nyt se linja tuli. Siis, Heinonen, kun te olette valtiovarainvaliokunnan keskeinen kokoomusjäsen, niin onko teidän linjanne nyt se, että keskituloisen eläkkeensaajan pitääkin maksaa enemmän veroa samoista tuloista? Ja kun kerran nyt näin teidän mielestänne on, niin onko sille jotain rajaa? Riittääkö 250 euroa, (Timo Heinosen välihuuto) vai kuinka paljon 1 500 euroa ansaitsevan eläkkeensaajan pitää teidän mielestänne maksaa enemmän veroa kuin saman verran ansaitsevan palkansaajan? Kertokaa.

17.32 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä eläkeläisten verotusasia on aidosti aika iso asia. Kuitenkin monelle kohtuullisen pientä eläkettä saavalle parisataa euroa on iso raha. Tällä erolla, jota tässä nyt ruvetaan tämän hallituksen toimesta luomaan vastoin ennen vaaleja annettuja lupauksia, on merkitys näiden ihmisten toimeentulolle, ja siksi on oikein, että eläkeläiset kuulevat, ketkä tätä kannattavat. Tämä keskustelu on erittäin tärkeä.

Edustaja Kankaanniemi on sen verran kokenut parlamentaarikko, että hän käytti puheenvuoron, muttei vastannut tähän asiaan eikä kertonut omaa kantaansa siitä, pitääkö eläkeläisiä verottaa enemmän kuin työssä olevia. Edustaja Heinonen nyt vihdoinkin otti kannan ja sanoi, jos ymmärsin oikein, että näin pitää tehdä, että tämä on itse asiassa oikea linja, ja odotan, että edustaja Zyskowicz nyt sitten kuuntelee edustaja Heinosta. Ei tässä kannata keskustaa syyttää, vaan tämä on itse asiassa kokoomuksenkin linja tämä eläkeläisten verotuksen suhteellinen kiristäminen suhteessa palkansaajiin.

Mutta tämä on myös moraalinen kysymys. Moni eläkeläinen kokee, että heitä ei arvosteta ja että he ovat huonompiosaisia tässä yhteiskunnassa henkisessä mielessä, että heille ei anneta sitä arvoa, mikä tasaveroiseen kohteluun kuuluu, ja tähänkin näkökohtaan täytyy kiinnittää huomiota.

17.33 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuuntelen aina tarkalla korvalla sitä, mitä edustaja Heinonen sanoo, edustaja Heinäluoma. En ole syyttänyt keskustaa mistään. Olen kertonut, mitä vaalien alla eri puolueet tavoittelivat tältä osin ja mihin hallitusneuvotteluissa yhdessä päädyttiin. Mutta kyllä pitää hämmästellä — olisiko se vähän tämmöinen liiankin lievä ilmaisu — ja olla todella yllättynyt siitä, miten suurta huolta sosialidemokraatit nyt tässä tilanteessa kantavat siitä, että palkansaajia ja eläkkeensaajia verotettaisiin yhdenmukaisesti. Nimittäin viime vaalikaudella, kun sosialidemokraateilla oli valtiovarainministerin salkku, lanseerattiin tähän maahan eläkkeensaajien julmasti vihaama niin sanottu raippavero, jolla nimenomaan kiristettiin hyvätuloisten eläkkeensaajien verotusta suhteessa saman tulotason palkansaajiin.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

17.34 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeastaan edustaja Zyskowicz tuossa ajatukseni luki ja kertoi aika lailla sen. Eli viime kaudellahan kävi näin, että meillä erkanivat työntekijöiden ja eläkeläisten verotus — itse asiassa oliko valtiovarainministerinä sitten Rinne vai oliko Urpilainen vielä silloin — ja nimenomaan kyse oli tästä eläkeläisille tulleeesta raippaverosta. Siinä tapahtui ensimmäisen kerran tämä erkaneminen, ja eihän tietysti se, että sosialidemokraattien johdolla on tehty tällainen virhe, perustele sitä, että nyt se olisi sen oikeampi. Edustaja Zyskowicz kertoi tuossa sen, mikä on ollut kokoomuksen tavoite näissä ratkaisuissa, ja itse edellä kerroin sen, mihin sitten hallitusohjelmaneuvoitteluuissa on päädytty ja miten se ensi vuoden valtion talousarviossa näkyy.

Mutta edelleen itse pidän tärkeänä sitä, että täällä on se hyvä kirjaus vuodelle 2017, missä tehdään miljardin euron veronkevennys niin eläkeläisille kuin työtätekeville, kun olemme saaneet tämän maan taloutta ensin kunnolla tasapainoon.

17.35 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuoden 2007 eduskuntavaaleihin valmistautuessa kaikki puolueet mielestäni, ainakin isot puolueet, sitoutuivat siihen, että eläketuloa verotetaan samalla tavalla kuin palkkatuloa. Ja me olemme lähteneet siitä, että se oli aito lupaus, joka annettiin näissä eduskuntavaaleissa, sen mukaan mennään. Ei viime vaalikaudella suinkaan kiristetty tätä niin sanotusti hyväosaisten eläkeläisten veroa, vaan se ratkaisu, joka viime vaalikaudella tehtiin, tarkoitti, että tällä hetkellä tässäkin tuloluokassa eläkeläisiä ja palkansaaajia verotetaan samalla tavalla. Ja jos edustaja Heinonen nyt paneutuu tähän asiaan, niin hän löytää tosiasiat Veronmaksajain Keskusliiton nettisivulta, missä on tehty tämä tarkka vertailu. Ellen väärin tiedä, niin onko siellä peräti kokoomuslainen toimitusjohtaja, mutta oli minkä puolueen tahansa, niin varmaan tämän tiedon saa sieltä. Eli pyydän, että tämä merkitään eduskunnan pöytäkirjaan, etteivät jää tällaiset väärät tiedot täällä elämään.

Ja sitten tullaan tämänkertaiseen. Edustaja Heinonen, ei tämä teidän mallinne korjaa yhtään mitään. Jos eläketulovähennystä ei kasvateta, niin kuin demarit esittävät, niin tästä tulee pysyvä, ja sitten kun tehdään taulukkokorjauksia, niin se sama ero siellä edelleenkin on pohjissa. (Pia Viitanen: Valuvika!) Kyllähän teidän tämä täytyy verotuksen rakenteesta tietää tällä valtiopäiväkokemuksella.

17.37 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä varmastikin meidän yhteinen tavoitteemme on se, että eläkeläisiä kohdellaan tasavertaisesti (Sosialidemokraattien ryhmästä: No niin!) muiden kanssa, mutta tässä tilanteessa, arvoisat demarit, tässä tilanteessa, kun Suomi on vapaassa syöksyssä, joudumme katsomaan sen, että työpaikkoja, aitoja tuottavia työpaikkoja, pitää luoda, ja myös matalapalkka-aloille. Ja tämä työtulovähennyksen 450 miljoonan euron summan jakaminen eläkeläisille ja työssä oleville olisi sellainen ratkaisu, joka mitätöisi koko politiikan. (Eero Heinäluoma: Ohhoh!) On siis tässä tilanteessa erityisen perusteltua ja viisasta, että työn tekemistä ja työn teettämistä edistetään, ja tähän on hallitus suunnannut sen tähden tämän työtulovähennyksen. Pienituloisten verotus kevenee monella tavalla muutoin, ja juuri takuueläke ja vastaavat korjaavat tätä tilannetta, Yle-vero ja niin edelleen. Eli tämä on valittu linja, ja me korjaamme eläkeläisten verotuksen niin pian kuin taloudellinen tilanne sen mahdollistaa.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

17.38 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä tuli nyt tämän päivän toinen uutinen, eli myös perussuomalaiset ihan kerta kaikkiaan vaativat, että eläkkeensaajilla tulee olla kireämpi verotus kuin palkansaajilla. Te sanotte, että nyt on pakotilanne ja myöhemmin korjataan, ja samaan aikaan, perussuomalaiset, teillä on varaa laskea autoveroa tällä kaudella 200 miljoonaa euroa. (Ben Zyskowitz: Ei, ne rahat on käytetty jo, edustaja Viitanen!) Hupsista vaan! 200 miljoonaa euroa menee autoveron kevennykseen tällä kaudella, mutta eläkkeensaajat, keille te puhuitte aivan varmasti siellä vaalivankureilla, toreilla, kauppojen edessä aivan toista tarinaa, nyt kysyvät, miksi minun veroni on sitten korkeampi ja epäreilulla tasolla palkansaajiin nähden tulevaisuudessa, kun puhuitte aivan toista vaalien alla. Ettekö te ymmärrä? Aivan kuten edustaja Heinäluoma sanoi, tämä on vakava kysymys. Tämä on moraalinen kysymys, kysymys on vaalilupauksista. Tässä on nyt takki kääntynyt, ja siksi me olemme tässä hyvin tiukkoja.

Ja edustaja Heinöselle tiedoksi: Meillä on kyllä tarkat faktat koko viime kaudesta, ja muistattehan, että puheenjohtaja Rinteen kynnyskysymys ensimmäisessä budjettiriihessään oli se, (Puhemies: Edustaja Viitanen!) että eläkkeensaajille täytyy saada ylimääräinen eläkeluokka, (Puhemies: Edustaja Viitanen!) ja hän myös onnistui siinä.

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Lindtman nyt vuorossa.

17.39 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan yhden asian korjata eduskunnan pöytäkirjaan, koska edustaja Lintilä jakoi täällä väärää tietoa. Hän sanoi, että viime vaalikaudella valtiovarainvaliokunta edellytti, että tämä tehokas katuminen tuotaisiin lakina eduskuntaan. Se ei pidä paikkaansa.

Arvoisa puhemies! Se ei pidä paikkaansa. Valtiovarainvaliokunta lausumassaan edellytti sen asian selvittämistä. (Pia Viitanen: Kyllä!) Viime kaudella valtiovarainministerit selvittivät sitä, ja viime kauden viimeinen valtiovarainministeri Antti Rinne päätyi siihen, että tätä esitystä ei tuoda eduskuntaan. Mutta, arvoisa puhemies, tämä hallitus sen tänne eduskuntaan toi, ja onneksi hallitus itse päätyi harjoittamaan aktiivista katumista ja veti sen pois.

Mutta, arvoisa puhemies, tämä edustaja Kankaanniemen lausunto on merkittävä. Se on merkittävä. Viime vaalikentillä perussuomalaiset lupasivat eläkkeensaajille lisää rahaa käteen, 1 000 euroa verovapaasti, ja tilanne on nyt se, että perussuomalaiset tässä hetki sitten ilmoittivat, että he kannattavat sitä, (Puhemies koputtaa) että samoista tuloista pitää eläkkeensaajan maksaa enemmän veroa. Se on kova linjaus. Se on päivän uutinen.

17.41 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä keskustelu sillä tavalla on hyödyllinen, että kun tätä vähän aikaa tässä käsitellään, niin alkavat tulemaan nämä kannat pikkuhiljaa esille. Tämä vaikenemisen kulttuuri murtuu, ja edustajat joutuvat kertomaan, mitä kantoja he edustavat. Toivon, että Keskisuomalainen antaa laajasti tilaa edustaja Kankaanniemen mielipiteelle, että eläkeläisiä pitää verottaa enemmän kuin työssä olevia palkansaajia. Toivon, että tulee isosti tilaa tämän päivän keskustelulle ja sitä kautta äänestäjät näkevät, mitä täällä todellisuudessa tehdään ja mitä siellä maakunnissa on sitten puhuttu. Ne ovat kaksi ihan eri asiaa. Ihan niin kuin tässä liikennevälikysymyksessä nähtiin: siinähan keskustalaiset käyttivät meheviä puheenvuoroja maakunnissa, että on väärin tämä hallituksen linjaus, ja sitten täällä todetaan, että no, se on itse asiassa ihan oikein ja ainut mahdollinen.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Tämä eläkeläishomma on jäämässä tällä hallituksen linjauksella pysyväksi, mitä me olemme täällä kuulleet, että pysyvästi eläkeläisiä ryhdytään verottamaan enemmän kuin palkansaaajia. Ei tämä enää näytä olevankaan vain ensi vuoden homma, vaan tästä ollaan tekemässä pysyvää virhettä. (Eduskunnasta: Kyllä!) Ainut tapa tämän asian korjaamiseen on, että eläketulovähennystä korotetaan niin kuin edustaja Lindtmanin lakialoite kuuluu. Ja jos tässä halutaan nyt elää vaalilupauksen mukaan, niin silloin edustajien pitäisi äänestää tämän Lindtmanin lakialoitteen puolesta.

17.42 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En sanonut näin kuin edustajat Viitanen ja Heinäluoma tässä väittivät. (Antti Rinne: Katsotaan pöytäkirjaa!) Sanoin, että perussuomalaisten tavoite on se, että eläkeläisiä kohdellaan samalla tavalla (Eduskunnasta: Nythän te teette juuri päinvastoin!) kuin palkansaaajia, mutta tässä tilanteessa kun olemme, niin me joudumme priorisoimaan asioita, ja se ei muuta meidän tavoitteitamme mutta muuttaa tässä hetkessä sitä tilannetta, että nyt panostetaan työllisyyteen. Eikö se kiinnosta sosialidemokraatteja? Luodaan pysyviä työpaikkoja, niin kuin hallituksen ykköstavoite on. Eikö se ole teidän tavoitteenne? Tällöin joudutaan tekemään priorisointia ja näin on nyt tässä tehty tässä vaiheessa, mutta se ei poista minun eikä perussuomalaisten tavoitetta eläkeläisten verotuksen yhdenmukaistamisesta palkansaaajien kanssa.

17.43 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lyhyesti vain sen verran tästä verokeskustelusta, että näitä raippaveroja nyt pikkuisen nostetaan paremmin ansaitseville, tuloveroprosenttia ja pääomaverostakin nipistetään hieman, kuten edustaja Pia Viitanen omassa puheenvuorossaan tuossa alussa sanoi. Mutta toivoisin, että kiinnittäisitte huomiota myös siihen toiseen puoleen, että jos todellakin tuo Pia Viitanen tavoitte toteutuisi, että ihan älyttömille veroille mentäisiin, se ihmismäärä, jota tämä raippavero koskee, on kovin pieni. (Antti Lindtman: Oho!) Pääluvun mukaan se ei ole kovin iso. Nyt jos ajatellaan tätä, että nostamme verotusta aivan loputtomiin, jos ansiotuloverotus lähestyy aivan valtavan korkeaksi, sehän johtaa siihen, arvoisa puhemies, että meiltä porukkaa lähtee karkaamaan. On parempi, että nämä ihmiset pysyvät Suomessa, maksavat tänne veronsa ja pääomatuloveronsa myös, pääomatuloistaan veronsa tähän maahan. He investoivat ja rakentavat ja ostavat tavaroita, jolloin työtä syntyy. Jokainen tällä keinoin syntynyt työpaikka on tuhat kertaa parempi tulo Suomen valtiolle ja kunnille kuin yhdeltä ihmiseltä otettu. Kiristettäköön veroa, se on aivan oikein, mutta kohtuus pitää tässäkin hommassa olla. Jos me menemme maksimaaliseen verotukseen tässäkin asiassa ja pyrimme 100 prosenttiin, siinä tulee kyllä sutta karkuun lähtiessä karhu vastaan. (Puhemies koputtaa) Toivon tässä järkevyyttä.

17.44 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuitenkin toivoisin, että tutustuisitte tähän SDP:n vaihtoehtoon. Monelta osin SDP:n vaihtoehto perustuu keveämpään verotukseen kuin hallituksen vaihtoehto. Muun muassa ihan tällaiset pieni- ja keskituloiset palkansaaajat maksavat meidän esityksessämme vähemmän veroa kuin hallituksen esityksessä. Haluamme keventää palkansaaajien verotusta, eläkkeensaajien verotusta. Mitä tulee tähän pääomaveroasiaan, tämä hallitus luulee, että työpaikkoja syntyy sillä, että ensi vuodelle kilpailukyky pakastetaan, ei tehdä mitään toimia työllisyyden eteen tässä ja nyt ja sitten 2017 vaaditaan palkansaaajilta viisi pinnaa palkasta.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Viitanen, pyydän puhumaan tännepäin, niin tallentuvat äänet paremmin tuonne nauhoitukseen.

Kiitos, puhemies! — Ollaan vaatimassa, että palkansaajilta viedään palkkaa viisi pinnaa sitten vuonna 2017. Eikö nyt olisi aika kohtuullista, että ne, keillä on pääomia, jotka omistavat, tai miljoonaperijät, jotka saavat miljoonan, voisivat 2 prosenttia tätä päivää enemmän solidaarisuusmielessä maksaa? Hallitus leikkaa kaikkein pienosaisimmilta, (Puhemies koputtaa) kaikkein köyhimmiltä, kai se kaikkein hyväosaisinkin voi sen pienen murusen antaa.

17.45 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on kyllä erittäin mielenkiintoinen, kun tässä aina säännöllisin välein hallituspuolueiden edustajat — ja erityisesti kyllä ministeriäitiöistä enemmän kuin täältä — sanovat, että nyt tämä vain tekee kipeätä ja täytyy hyväksyä, että on kipeätä, ja nyt ei ole liikkumatilaa. Mutta sitten kun rupeaa katsomaan tarkemmin, kenelle tämä tekee kipeätä, niin kyllähän tämä nyt tosissaan tekee kipeätä niille kaikkein pienituloisimmille ihmisille, jotka ennestään ovat jo vaikeuksissa. Mutta on vaikeaa nähdä, että sitten kun pitäisi ottaa jotain niiltä, joilla on kohtuullisen hyvin, vaikkapa tämän pääomaverotuksen kautta, niin jopa keskustassa, joka ennen ymmärsi köyhän asiaa ja jossa Santeri Alkio oli se, jonka nimiin vannottiin ja jossain määrin vieläkin Suomenmaassa, ei sitä enää näy yhtään missään vaan sitten huolenaihe ei ole enää pienituloinen eläkeläinen. Ei pienituloisista eläkeläisistä sanaakaan, vaan sen sijaan ollaan huolissaan, että jos osingoista joutuisi maksamaan hiukan enemmän, niin voi kauheata, voi hirveätä.

Me olemme vaikeassa paikassa. On parempi, että kerätään lavealla veropohjalla, missä ministeri Stubb oli muuten ihan oikeassa, kun hän sanoi, että lavea veropohja, ihan oikea tavoite. Mutta sitten pitää ottaa myös niiltä, joilla on hiukan isommat hartiat, ja pyytää heidän panostaan.

17.46 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen hämmentynyt tästä Hoskosen puheenvuorosta. Vielä viime kaudella keskusta esitti täällä robinhood-veroa kaikkein suurituloisimmille, (Hannu Hoskonen: Minä kannatin äsken veron korottamista!) robinhood-veroa, ja nyt Hoskonen on täällä huolissaan, että jos tämä keskustan Mika Lintilän valmisteleva tavoite toteutuu, niin siinä käykin huonosti, jos hyvin toimeentulevilta otetaan lisää veroa. (Hannu Hoskosen välihuuto) — Juuri äsken sanoitte, että ei saa sieltä ottaa liikaa pois.

Mutta, arvoisa puhemies, edustaja Kankaanniemi, anteeksi nyt vain, mutta kun sanoitte, että tämä on teidän tavoitteenne, että eläkkeensaajat eivät maksa liikaa veroa suhteessa palkansaajiin, niin näille tavoitteille ei kyllä, perussuomalaisten tavoitteille, valitettavasti hirveästi voi arvoa antaa, koska teidän tavoitteennehan oli, että tukipakettipolitiikka lopetetaan — silti te päätitte tukea Kreikkaa. Teidän tavoitteenne oli, että duunari on palkkansa ansainnut — silti olette valmis antamaan pakkolakiesitykset, joilla leikataan duunarin palkkaa. Sanoitte, että alle tuhat eroa tienaa saavat lisää rahaa verovapaasti — silti te olette valmiita leikkaamaan kaikkein pienituloisimmilta. Ja ymmärrän sen, jos tähän linjaan sanotaan, että tavoite on se, että eläkkeensaajia ei veroteta kireämmin kuin palkansaajia — tässäkin (Puhemies koputtaa) asiassa te olette sitten kääntäneet takkia.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

17.48 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä köyhän asia ja Santeri Alkion asia ja aate on aina taustalla.

Mutta nyt haluan kuitenkin tästä pääomatuloverotuksesta sanoa sen verran, että siitä on myös virheellisiä käsityksiä siltä osin, että se olisi aina vain rikkaita koskeva vero. Meillä on paljon yritystoimintaa, pientä yritystoimintaa, metsätaloutta, missä ainoat tulot voivat olla pääomatuloverotusta. Kyllä siinä maksetaan suhteessa huomattavasti korkeampaa veroa kuin mitä maksettaisiin pelkkänä ansiotuloverotuksena. Tämä on näkökohta, joka jää hyvin usein huomioimatta, ja tämä on epäkohta, ja se, että pelkästään pääomatuloja nostetaan, ei kyllä korjaa myöskään valtion kassaa täysin. Se on tietysti hyvä, että siinä on pientä porrastusta, mutta siinäkin ei pidä kyllä enää ylemmäksi mennä.

17.49 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Savola itse asiassa nosti erittäin tärkeän huomion esille, mitä tulee pääomaverotukseen. Vasemmistoliittohan on jo pitkään kannattanut sellaista mallia, jossa myöskin pääomatuloja verotettaisiin progressiivisesti eli maksukyvyyn mukaan, mikä tarkoittaisi sitä, että pienten pääomatulojen saajien verotus kevenisi ja vastaavasti suurten pääomatulojen saajien verotus eli niiden, joilla sitä maksukykyä on, verotus sitten kiristyisi. Sellaisen mallin me olemme myöskin sisällyttäneet meidän varjobudjettiimme.

Ehkä pääomaverotuksen osalta vielä nostaisin esille yhden asian, joka yleensä jää epähuomioon tässä keskustelussa ja joka koskee pääomaverotuksen rakennetta ja veropohjaa. Eli meillä on myöskin Suomessa ongelmana tarkastella esimerkiksi osinkoverotusta, näitä aika mittavia verovapauksia, jotka tähän pääomaverotukseen sisältyvät ja joiden johdosta pääomatulojen saajien todellinen veroaste yleensä on huomattavasti alhaisempi kuin mitä voisi luulla ihan puhtaasti veroasteikkoja lukemalla.

17.50 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jotta nyt ei tule väärinkäsityksiä, kerrattakoon vielä, että edustaja Hoskonen kyllä lämpimästi kannattaa, että raippaveroa otetaan jonkin verran, mutta siinä pitää olla kohtuus siinäkin asiassa. Veroasteen nostaminen jatkuvasti ylöspäin johtaa väijäämättä siihen, että meillä työpaikat katoavat, meillä pääoma katoaa tästä maasta. Me elämme avoimessa taloudessa, portteja ei voi enää panna kiinni, hyvät ystävät. Se on vain näin. Edustaja Heinäluoma edustaa täällä erittäin vahvaa veropoliittista kantaa ja toimii kyllä ylituomarina siinä, mikä on hyvin ja mikä on väärin ja mikä on oikein, mutta hän omana valtiovarainministeriaikanaan poisti varallisuusveron. Eikö se ollut teiltä arvovalinta? Eikö sieluun silloin pistelty, vai mikä oli tilanne?

Juttu on niin, että jos me tällä tiellä lähdemme kulkemaan, että jatkuvasti emme mitään saisi täältä maasta ottaa tai paremminkin tehdä uudistuksia, kehittää, kokonaisveroaste on sellainen juttu, että jos sitä nostamme kovin korkealle, niin siinä kyllä työpaikat häviävät. Tämä on pääministeri Sipilän hallituksen kanta ja Sipilän kanta henkilökohtaisesti. Se on hyvä kanta, sitä pitää puolustaa. Työtä pitää saada ihmisille, koska ainoa oikea tie elintason kohottamiseen ja eläketurvan kohottamiseen on oikea työ. Muuta keinoa ei ole.

17.51 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen sataprosenttisen samaa mieltä edustaja Hoskonen puheenvuoron loppuosan kanssa, sataprosenttisen samaa mieltä. (Hannu Hoskonen: Kiitoksia!) Ainoa kestävä tie on se, että saadaan työllisyys nousemaan, ja sen hyväksi pitää tehdä töitä, myös käytännön teoissa. Esimerkiksi ensi

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

vuoden työllisyysmäärärahat tai investointipäätökset ovat tässä suhteessa tosi tärkeitä. Näin se on.

Mutta mitä varallisuusveroon tulee, niin on syytä käydä se historia lävitse. Sen poistamisesta päätettiin tuloratkaisussa. (Eduskunnasta: Ei päätetty!) — Kyllä päätettiin, tuloratkaisun yhteydessä hallitus teki tästä asiasta päätöksen. Se oli Matti Vanhasen hallitus, ja valtiovarainministerinä oli Antti Kalliomäki. — Mutta samaan aikaan tehtiin erittäin tärkeä verouudistus, jossa päätettiin, että osingot tulevat verolle, osingot tulevat verolle. Ja se osinkojen tulo verolle tuotti valtiolle lähes 500 miljoonaa euroa, ja varallisuusveron poisto laski valtion verotuloja noin 70 miljoonaa euroa. Oikeudenmukaisuus siis lisääntyi yli 400 miljoonaa euroa. Ja minä luulen, että jokainen, joka haluaa, että on laaja veropohja ja kaikki tulot ovat verolla, pitää tätä erittäin hyvänä kokonaisratkaisuna. (Ben Zyskowiczin välihuuto) — Kokoomus tosin vastusti tätä raivokkaasti, toisin kuin ministeri Stubb tänään sanoi, että laaja veropohja. Silloin te kannatitte verovapaita osinkoja.

17.52 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lindtman käytti hiukan niukasti totuutta, kun hän sanoi, että keskusta keventää suurituloisten verotusta. Minä en oikein ymmärrä, miten se on verotuksen keventämistä, jos me nostamme pääomaveron ja solidaarisuusveron raja tiputetaan sinne 72 000:een. Kyllä minä pidän niitä ehdottomasti verotuksen kiristyksinä. Ja jos sieltä tulee tämä klassinen, että oikeasuuntaista mutta riittämätöntä, niin kyllä sielläkin jossain tulevat sitten rajat vastaan. Pitää nyt mieltää sekin, että kun meillä kai tulonsaajista yli 75 000 euroa tienaa noin 3,5 prosenttia, niin emme me voi siihen mennä, että kaikki paine laitetaan sinne. Ja eiköhän tämä solidaarisuusveron tuloluokan tiputtaminen jo ole ihan selkeä kiristys suurempituloisille.

17.53 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tasan kymmenen vuotta sitten valtiovarainministeri Eero Heinäluoma runnoi täällä läpi kolmikannan ohi sen, että varallisuusvero poistettiin. Sen tuotto oli sen jälkeen tehtyjen laskelmien mukaan toistasataa miljoonaa euroa vuosittain, eli kun nyt se on kymmenen vuotta ollut pois Suomen 40 000:lta kaikkein rikkaimmalta ihmiseltä, niin toista miljardia olette antanut puhdasta rahaa, suomalaisia euroja, näille ökyrikkeille. Tämä on totuus. Ei olisi ollut mikään pakko poistaa varallisuusveroa vaan korjata sen epäkohdat ja sen lisäksi ottaa osingot verolle, niin kuin olisi oikeudenmukaista ja ihan niin kuin nyt onkin. (Antti Rinteen välihuuto) Tämä oli arvovalinta jos mikä.

Toinen oli se, että teidän ministerinne Urpilainen yhtäkkiä yllättäen esitti, että yhteisövero viime kaudella pudotetaan 24,5:stä 20 prosenttiin. (Pia Viitanen: Onko sitä parempi nostaa?) — Se olisi voitu jättää esimerkiksi 22 prosenttiin, mutta teidän arvovalintanne oli palvella EK:ta ja äveriäitä. (Pia Viitasen välihuuto)

17.55 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän, että kun hätä on suurin ja pitäisi ottaa vastuu niistä ratkaisuista, mitä tänä syksynä eduskunnassa tehdään, niin edustaja Kankaanniemi mielellään käyttää aikaa kymmenen vuoden takaisiin tapahtumiin, tosin niihinkin tietysti virheellisellä tavalla, se on selvä. Eikö teitä omatunto yhtään soimaa siitä, mitä te kerrotte äänestäjille teidän tämän syksyn veroratkaisustanne koskien eläkeläisiä? Kerrotteko te heille, että kun kymmenen vuotta sitten poistettiin varallisuusvero ja pantiin osingot verolle ja yhteistuotto oli yli 400 miljoonaa euroa vuo-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

nessa nettona valtiolle, niin se oli huono diili? Elikä kymmenen vuoden aikana se on yli 4 miljardia, ja 15 vuoden aikana se on 6 miljardia euroa. Tämänkö te kerrotte, vai onko niin, että te ette halua puhua tästä eläkeläisten asumisverosta ja yritätte viedä tämän keskustelun historiankirjoituksen puolelle?

17.55 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En voi olla ottamatta osaa tähän mielenkiintoiseen pääomaverokeskusteluun. Olen aivan samaa mieltä kuin edustaja Andersson siitä, että pienyrittäjien, jotka ovat pääomaveron piirissä, kun he henkilöyhtiöitten ja toiminimien kautta toimivat, asemaa pitäisi parantaa. Onneksi Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa onkin yrittäjävähennys heille ja myös tuottajille.

Mutta pitää vähän muistipeliä pelata, kun tuntuu, että täällä pientä muistamattomuutta on sekä vasemmistoliiton että SDP:n edustajilla. Edustaja Andersson, vasemmistoliitto olisi voinut viime hallituksessa keventää näiden pienyrittäjien verotusta. Sen sijaan alennettiin yhteisövero, joka koskee pörssiyhtiöitä. Siitä eivät pienyrittäjät hyötynyt yhtään mitään. Tiedän, että sosialidemokraatit tietävät tämän, mutta kertaan nyt kuitenkin vielä sen, että ei ole mitään verovapaita osinkoja mistään osakeyhtiöstä. Kyllä se yhteisövero menee siitä päältä pois. Jos on pieni osakeyhtiö, se maksaa sen yhteisöveron, ja sitten tulevat ne osingot siitä. Eivät ne ole mitään verovapaita, taivaasta pudonneita.

Yhdyn kyllä edustaja Savolan arvioihin siitä, miten esimerkiksi metsänomistajat sen tulonmuodostuksensa tuolla maaseudulla saavat.

17.57 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On valitettavaa, että tällainen vasta toisen kauden kansanedustaja joutuu jälleen kerran korjaamaan edustaja Mika Lintilää, joka sanoi, että kyllä nyt kun tulee yli 70 000 euroa tienaa veronkiristys, niin se saa riittää. (Eero Heinäluoma: Ei tule!) Ensinnäkin, nyt tämä teidän kokonaisuutenne tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kansanedustajan tulotasolla, 76 500 euroa vuodessa, käteenjäävät tulot pysyvät ennallaan ensi vuonna. Ei ole kiristystä, vaikka te mainostatte tätä yli 70 000 euroa tienaa veronkiristykseksi. Itse asiassa se esitys, jonka te, Lintilä, valmistelitte viime kaudella, robinhood-vero: kertokaa, miten se kohtelisi yli 70 000 euroa tienavia. Nyt te vastustatte täällä omaa esitystänne, kun sanoitte, että enää ei voi ottaa. Eli kansanedustajan tulotaso pysyy ennallaan.

Mutta, arvoisa puhemies, uutinen on se, että kyllä perussuomalaiset ovat nielaisseet tämän porvarien asialistan kaikkine karvoineen päivineen ja puolusteleivat sitä politiikkaa, jolle kokoomus taputtaa. Ensin palkanleikkaukset ja nyt veropolitiikassa täysin oikeistopuolueen agenda, jossa köyhä kansa on unohdettu, ja Toimi Kankaanniemi on täällä kärkeä sitä politiikkaa puolustelemassa. Mitä sanovat ihmiset Keski-Suomessa?

17.58 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äänestäjät Keski-Suomessa kiittävät siitä, että hallitus on neljän vuoden harhailun, edellisten hallitusten harhailun, jälkeen ottanut asiat haltuun ja nyt tehdään sellaista politiikkaa kaikilta osin, että Suomi pannaan kuntoon. Odottaisi, että sosialidemokraatit tulisivat mukaan.

Mitä tulee tähän varallisuusveroon vielä, niin kyllä se on, edustaja Heinäluoma, niin, että te teitte arvovalinnan. Esimerkiksi silloin edustaja Reijo Laitinen sanoi, että missään kolmikannassa ei oltu sovittu siitä, että varallisuusvero poistetaan. Te esittelitte sen ensimmäisenä asiana ministeriksi tullessanne ja veitte läpi, ja se oli puhdas lahjoitus Kyösti Kakkoselle, Erkolle, Sukarille. Se näkyi sitten KMS:n rahanjaossakin sen jälkeen. Eli kyllä te

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

olette heikoilla siinä, samaten kuin yhteisöveron rajussa alentamisessa. Oliko se työntekijän etu? Ei ollut. Se oli suurpääoman etu.

17.59 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä en usko, toisin kuin edustaja Kankaanniemi, että välttämättä se eläkkeensaaja siellä Keski-Suomessa Siwan edessä, kun tapaatte, kiittää siitä, että kylläpä nyt tehdään hyvää politiikkaa, kun syödään sanat, lupaukset, mitä ennen vaaleja annettiin, ja suorastaan kannatetaan sitä, että eläkkeensaajien ja palkansaajien veroero kasvaa ja eläkkeensaajia kohdellaan väärin ja epäreilusti. Mutta Toimi Kankaanniemi kannattaa ja uskoo, että näin on hyvä ja äänestäjä vielä kiittää.

Minä voin, edustaja Kankaanniemi, lähteä teidän kanssanne sinne Keski-Suomeen. Mennään kuuntelemaan ne kiitokset, mitä eläkkeensaajat antavat siitä, että te eriarvoistatte heidän verotustaan. Mutta hyvä niin, te itse katsotte, itse arvovalintanne teette. Mutta se, mistä minä kannan huolta, on se eläkkeensaaja, se äänestäjä, kenelle te lupasitte aivan toisin. Moni eläkkeensaaja on pienituloinen. Moni ei kovin pitkälle arvosta tuota teidän propagandaanne.

Ja vielä kerran minä totean, arvoisa puhemies, että on hämmästyttävää, että edustaja Toimi Kankaanniemellä on hyvin paksu rahapussi silloin, kun pitää riittää rahaa autoveron kevennykseen, mutta sitten kun pitää köyhää puolustaa, työmiestä puolustaa, työnaista puolustaa, eläkkeensaajaa puolustaa, niin rahat ovat loppu. Sitten ainoa selitys tälle, että miksi kaikki on hyvin, on se, kun kymmenen vuoden takaa on tehty joku päätös. Eihän tätä teidän tarinaanne (Puhemies koputtaa) enää usko erkkikään.

18.01 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on kyllä mielenkiintoinen keskustelu. Kun kuuntelee perussuomalaisen edustaja Kankaanniemeä, niin tulee semmoinen tunne, että ei hänellä ole valtaa ollenkaan, että hän on lähinnä historiatoimikunnan puheenjohtaja. (Naurua) Ei tunnu oikein hallituspuolueen edustajan puheenvuorolta. Tehän voitte nyt päättää ihan mitä te haluatte varallisuusverosta, pääomaverosta ja eläkeläisten verotuksestakin. Ikävä kyllä te olette niiltä pienituloisilta ihmisiltä viemässä rahaa ja te puhuitte ihan muuta ennen vaaleja, aivan muuta. Te lupasitte, että kaikki alle 1 000 euron tulot muuttuvat verottomiksi. Kaikki alle 1 000 euron tulot muuttuvat verottomiksi, kun äänestätte Toimi Kankaanniemeä Keski-Suomessa, ja nyt te kerrotte, että voi voi, kun rahat pääsivät loppumaan, että ei meillä nyt enää olekaan rahaa, kyllä nyt teidän eläkeläisten täytyy ymmärtää, ettei teidän kohdallanne enää meillä ole yhtään rahaa, tässä ovella kävi jo muita tätä ennen, (Naurua) ne ovat vieneet kaikki rahat meiltä, ei meillä enää ole mitään, koettakaa kestää.

18.02 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On syytä muistaa kuitenkin tästä pienituloisten verotuksesta, että alle 20 000 euron tulosta ei valtionveroa käytännössä maksa kukaan, eivät palkansaajat eivätkä eläkeläisetkään. Edustaja Heinäluoma puhui alle 1 000 euron kuukausitulosta. Siitä ei kuntaveroaakaan juurikaan mene — hyvin pieni, en muista prosenttimäärää, mutta se on todella vähän, kun siinä otetaan kuitenkin huomioon tietyt vähennykset. Elikkä sielläkin veroprosentti on kovin pieni, ei missään nimessä liian iso. Totta kai se verottomuus olisi paras, mutta kyllä se vain sillä keinoin tässä maailmassa on, että jos kuntataloudet ovat kunnossa, niin silloin sitä kuntatulooveroprosenttia voidaan jopa vaikka laskea, mutta jos kunnat vedetään oikein tiukkaan

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

hirttosilmukkaan valtion takia, niin se johtaa kyllä siihen, että kuntatulooveroprosenttia nostetaan, ja siitä nimenomaan kärsii se pieni asukas siellä kunnassa. Häntähän valtionvero erittäin harvoin koskee, sitä pientä eläkeläistä, koska hän ei valtionveroa maksa. Siitä me täällä suureen ääneen puhumme, mutta käytännössä katsokaa valtion tuloverotaulukkoa, sieltähän se näkyy.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä kaksi vastauspuheenvuoroa tähän keskusteluvaiheeseen, koska täällä on varsinaisia puheenvuoropyyntöjä täällä salissa olevilla henkilöillä usealla.

18.03 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä vastuullinen eläkeläinen ajattelee tulevien sukupolvien ja nykyisten työttömien etua ja on valmis siihen, että me hoidamme täällä asiat niin, että työllisyys paranee ja sitä kautta saadaan lisää verotuloja, joilla voidaan turvata eläkkeellä olevien palvelut ja myös taloudellinen tulevaisuus ja elämä. Tämä on sellainen vakava kysymys. Tässä on heitetty nyt aivan turhaan tällaista kevyttä läppää, ei ole sellaisen aika nyt. Me joudumme priorisoimaan asioita, ja hallitus on priorisoinut sen, että työn verotusta kevennetään pieni- ja keskituloisten osalta ja yläpäässä verotusta kiristetään, muun muassa pääomatulojen veroa kiristetään. Tätä eivät sosialidemokraattiset ministerit tehneet viime kaudella, vaan nyt edetään: pienituloisille kevennetään, suurituloisia verotetaan raskaammin. Se on linjavalinta, uusi linjavalinta (Puhemies koputtaa) siihen nähden, mikä oli demarien aikana.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja tähän keskusteluun vielä viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Heinäluoma.

18.04 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä se nyt vain niin on, ettei tämä eläkeläisten asia ole mitään kevyttä läppää, (Pia Viitanen: Ei toden totta!) se, miten eläkeläisiä verotetaan suhteessa muuhun väestöön. Se on aika tärkeä tasa-arvokysymys, ja tärkeä kysymys on sekin, että kun politiikassa luvataan jotain, niin edes yritetään toimia siihen suuntaan. Nythän me saamme kuulla edustaja Kankaanniemeltä, ettei hän ole yrittänytään hoitaa tätä eläkeläisten veroasiaa kuntoon, vaan hän päinvastoin pitää nyt oikeana sitä, että eläkeläisiltä otetaan enemmän veroa kuin palkansaajilta. Nythän te pidätte sitä oikeana ja sanotte, että kyllä eläkeläiset tämän ymmärtävät. Mutta sovitaanko, että minä tulen sellaiseen eläkeläistilaisuuteen, jossa te kerrotte niille eläkeläisille, jotka ymmärtävät tätä teidän linjaanne, että eläkeläisiä verotetaan enemmän? Tulen mielelläni sinne Keski-Suomeen keskustelemaan.

Ja sitten, edustaja Hoskonen, ymmärrän hyvin tämän teidän tilanteenne, jos te ajattelette, että todellakin meillä olisi joukko 20 000 euroa tienaaavia, jotka eivät maksa veroa. Eihän ihminen katso, onko se valtion- vai kuntaveron, vaan katsoo verotuksen kokonaisuutta. Ja kuntaveron vaikutetaan perusvähennyksen kautta, josta edustaja Lindtman (Puhemies koputtaa) aloitteessaan esittää, että sitä nostetaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrymme puhujalistaan.

18.05 Mika Lintilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä rapsakkaan tunnin debatin jälkeen huomasi, etten ollut niin hirveästi mokannutkaan, vaikka en muistanut esittelypu-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

heenvuoroa tälle hallituksen esitykselle etukäteen pyytääkään. Eiköhän tämä ole jo aika pitkälle esitelty tässä vaiheessa. (Naurua)

Ehkä nyt kuitenkin on hyvä sanoa se, että tässä on kuitenkin esitys, jonka takana hallitus on, (Naurua) ja tämä on verotusta keventävä. Tässä on myönteisiä asioita se, että tämä ka-ventaa tuloeroja — erittäin myönteinen asia — ja sitten myös se, että kertymä- ja poistu-maprosenttien muutoksella saadaan tämä painotus työtulovähennyksestä kohdistumaan entistä enemmän pieni- ja keskituloisiin. Käsittääkseni näitä asioita ei kukaan tässä salissa ainakaan vastusta. Liikkumatilat tietysti ovat tässä taloudellisessa tilanteessa pienet eli ei päästä suuriin, mutta painopiste on nimenomaan työn verotuksen alentamisessa. Se on sel-keästi hallitusohjelmassa kirjattu, että liikkumatilaa tullaan käyttämään työn verotuksen keventämiseen, ja tästä on hyvin vahva yhteisymmärrys olemassa myös kaikkien asiantun-tijoitten keskuudessa.

Täällä on omaisuuden luovutustappio, josta on jonkin verran käyty keskustelua. Toi-von, että tämä saisi jonkun verran riskirahaa liikkeelle, koska silloin tämän tappion vähen-tämisoikeutetta laajennetaan.

Se, mikä minua tietyllä tavalla harmittaa mutta mikä peilaa sitten tätä meidän korkeaa tuloverotuksen tasoa, on se, että sitä ulkomailta tulevien palkansaajien 35 prosentin lähde-veroa jatketaan edelleen. Eli tämä on se ulkomaisten ns. osaaajien vero, jota on useamman vuoden ajan jo, taitaa olla vuodesta 96 asti, pidetty.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyytäisin nyt puhujaa siirtymään pu-hujapöytäkirjaan.

Sehän kertoo vain siitä, että verotus on liian korkea.

18.07 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Lintilä kutsui tätä äskeistä de-battia rapsakaksi. Minusta se oli suorastaan raikasta kuultavaa. (Naurua)

Kyllä tämä hallituksen tuloverolakesitys on tässä tilanteessa hyvin tasapainoinen ja ot-taa huomioon talous- ja kysyntätilanteen. Se lieventää kokonaisuutena verotusta 560 mil-joonalla eurolla, ja siitä kunnilta pois menevä osuus korvataan valtionosuuksilla täysimää-räisesti. Tässä on huomattavia pieni- ja keskituloisia huomioon ottavia asioita. Itse asiassa ne hallitsevat tätä esitystä, kun tuloveroasteikkoja nimenomaan pieni- ja keskituloisilla ko-rotetaan 1,2 prosenttiyksiköllä, tulorajoja, työtulovähennystä korotetaan ja kunnallisveron perusvähennystä korotetaan. Eli näiden juuri luulisi olevan sellaisia asioita, jotka myös so-sialidemokraatteja miellyttävät.

On tärkeää, että tämä luovutustappioitten vähennysoikeus laajenee. Valtiohan on ollut erittäin halukas osallistumaan voitonjakoon verottamalla luovutusvoittoja, mutta tappioit-ten riskin kantamiseen on hyvin haluttomasti osallistuttu. Nyt sitä hiukan laajennetaan, niin että päästään myöskin muista pääomatuloista kuin luovutusvoitoista rajoitetusti vähentä-mään näitä luovutustappioita.

Yrittäjävähennystä tässä kaivataan. Ilman yritystoimintaa ja työnantajia mikään kansa-kunta ei voi pärjätä. Edellinen hallitushan otti huomioon ainoastaan osakeyhtiöitten tulo-verotuksen, ei muita yritysmuotoja, joita on sentään puolet koko yrityskentästä.

Ja ihan sanoisin tässä, että luulisi, että tämä esitys nyt miellyttäisi erityisesti sosialide-mokraatteja, kun solidaarisuusveron (Puhemies koputtaa) alaa laajennettiin siitä, mitä te sääditte, ja pääomatuloveroa korotettiin.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja taas olisi 2 minuuttia täynnä.

18.09 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Tervetuloa Keski-Suomeen, edustajat Heinäluoma ja Viitanen, keskustelemaan ihmisten kanssa. Keskustellaan toki edellisestä kaudesta ja vähän historiastakin samalla, koska se on kuitenkin lähtökohta sille, missä tänään ollaan. Esimerkiksi viime vaalikauden ratkaisut ovat sosialidemokraattien puheenjohtajien, valtiovarainministerien Urpilainen ja Rinne, veropoliittisia linjoja. Nyt tapahtuu veropolitiikassa aika selkeä suunnanmuutos, kun ajatellaan, että ollaan ensimmäisessä syksyssä tämän hallituksen toiminta-aikana.

Pienituloisten ja keskituloisten verotus kevenee. Suurituloisten ja suuria osinkotuloja saavien, pääomatuloja saavien verotus kiristyy. Se on linjan muutos. (Pia Viitanen: Ei se ole linjan muutos!) Kun otetaan huomioon eräät sosiaalipolitiikan toimenpiteet, niin pienituloisten asema helpottuu. Vielä voidaan ottaa huomioon se, että hinnat tänä päivänä alenevat. Me olemme deflaatiotilanteessa, jolloin ostovoima sitäkin kautta kasvaa. Pienituloisille se on erittäin merkittävää.

Korostan vielä ja palaan siihen eläkeläisten asiaan sen verran, että minä en antanut mitään vaalilupauksia, minulla oli vaalitavoitteita ja niitä yritän viedä eteenpäin niiden mahdollisuuksien mukaan kuin hallitusasemassa oleva rivikansanedustaja voi tehdä.

Olen erittäin tyytyväinen siihen peruslinjan muutokseen, joka sosialidemokraattisen valtiovarainministerin jäljiltä tapahtui Suomessa tänä keväänä. Siitä on nyt tämä hallituksen esitys ja mietintö selvänä merkinä, että näin on tapahtunut. Solidaarisuusveron kiristys, kun korkeimman alarajan porras laskee 90 000:sta 72 300:aan, merkitsee verotuksen kiristymistä. Olisi voitu tehdä enemmänkin, mutta tämä oli kompromissi. Se tarkoittaa, että noin 5 000 euroa kuukaudessa ansaitsevien verotus kiristyy — ihan oikein, perussuomalaisten linjan mukaista. Työtulovähennystä korotetaan 450 miljoonalla eurolla. Sillä on varmasti vaikutusta työpaikkakehitykseen tässä maassa.

Niin kuin useamman kerran totesin, perussuomalaisille ja hallitukselle ykkösasia on saada pysyviä, tuottavia työpaikkoja tähän maahan. Sitä kautta tulee verotuloja, tulee ostovoimaa, ja sitä kautta voidaan pitää yllä palvelut ja parantaa sitten jatkossa niitä etuuksia, mitä nyt joudutaan tämän katastrofaalisen taloustilanteen takia leikkaamaan.

Totesin asian, mikä ei vielä tässä esityksessä ole, että 300 000 pienituloisimman Ylevero poistuu. Se on merkittävä askel oikeudenmukaiseen suuntaan. Pääomatulojen verotus tosiaanakin kiristyy, kun yli 30 000 euron suuriin pääomatuloihin kohdistuvaa verotusta kiristetään 1 prosenttiyksiköllä siitä, mihin sosialidemokraattinen valtiovarainministeri oli sen betonoinut viime vuonna tämänkin vuoden osalta. Miksi te ette nostaneet tätä viime vuonna, kun teillä oli valta? Miksi, kysyn sitä.

Veromuutosten jälkeen keskituloisen palkansaajan ostovoima paranee Veronmaksajien laskelman mukaan 0,3 prosenttia. Se on nykytilanteessa ihan hyvä tulos, siis työssä oleville ihmisille. Tuloterot siis kapenevat ja oikeudenmukaisuus lisääntyy.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten veropoliittiset vaalitavoitteet olivat, että verot määrätään maksukyvyn mukaan. Tämä ottaa hyvän askeleen tässä jo tänä ensimmäisenä vuonna. Toinen tavoite oli, että alle 1 000 euroa kuukaudessa tuloa saava saa sen veropaana käteen. Se on meidän tavoitteemme. Sitä kohti mennään tässä. Mutta kun tilanne on tämä, minkä kaikki tietävät, että edellinen hallitus ei saanut asioissa oikeastaan rakenteellisia uudistuksia, ei mitään eläkeuudistusta, ei sotea eikä juuri mitään aikaan, niin me olem-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

me tässä tilanteessa, että talous on tosi heikossa mallissa, ja siksi joudutaan etenemään askel askeleelta.

Uskon, että tämä veropolitiikan suunnanmuutos, joka nyt on tapahtunut perussuomalaisen tultua hallitukseen, on tie, jolla Suomi osaltaan nousee, kunhan tehdään muutkin hallitusohjelmaan sisältyvät tärkeät toimenpiteet.

18.15 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Ikävä tosiasia on, että hallituksen esittämä ja nyt valtiovarainvaliokunnan enemmistön siunaama verolinja ei muuta meidän veropolitiikan suurta ongelmaa. Ja se veropolitiikan suuri ongelma on se, että meillä työtä verotetaan selvästi ankarammin kuin muissa maissa ja vastaavasti pääomia ja omaisuutta ja sen tuottoja vähemmän kuin muualla. Tämä on se iso asia. Ja kun ei ole rohkeutta käydä tänne pääoma- ja omaisuustulojen verotuksen puolelle eikä ole rohkeutta käydä myöskään finanssisektorin, aliverotetun finanssisektorin, tuloihin, että sekin ottaisi osaa näihin talokoiisiin, niin lopputuloksena on se, että verorasite on aika kova tavallisen palkansaajan ja eläkeläisen kohdalla. Tämä on se iso linja.

Valtiovarainministeri Stubb sanoi aivan oikein kyselytunnin puheenvuorossaan, että kestävä veropolitiikan lähtökohta on tämä laaja veropohja. Mutta hallitus ei ole tekemässä tämän mukaisia ehdotuksia. Se on iso pulma. Ja aivan erityinen ongelma on se, että tämän hallituksen verolinja ei kohtelee eri väestöryhmiä oikeudenmukaisella tavalla, toisin kuin täällä kauniisti esitetään. Siis tämä ratkaisu, jonka hallitus on nyt tehnyt ja jonka valtiovarainvaliokunnan enemmistö — minulle vähän yllättäen kyllä — hyväksyi, että eläkeläisiä ryhdytään verottamaan kireämmin kuin palkansaajia, kyllä merkitsee muutosta meidän verolinjaan. Siinä edustaja Kankaanniemi on oikeassa, että kyllä tässä jotain muuttuu: muuttuu tämä eläkeläisten ja palkansaajien välinen verokohtelu. Ja nyt olemme kuulleet, että perussuomalaiset eivät vain hyväksy tätä, vaan pitävät tätä jopa periaatteessa oikeana linjana. Näin minä ymmärsin teidän puheenvuoronne, kun te annoitte ymmärtää, että kun näin tehdään, niin syntyy hups heijaa aika paljon uusia työpaikkoja ja siksi eläkeläiset kannattavat tätä.

Mutta epäilenpä, että ei synny uusia työpaikkoja sillä, että eläkeläisten verotus pidetään kireämpänä kuin palkansaajien, mitä tämä teidän ehdotuksenne tarkoittaa. Sen takia en aio tässä asiassa antaa periksi, vaan lähdän siitä, että tästä puhutaan niin kauan, että katumusviikot ovat hallituksen pöydällä ja tämä tullaan korjaamaan. Niin kauan tästä puhutaan, että hallitus antaa tässä asiassa periksi ja kohtelee eläkeläisiä samojen periaatteiden mukaan kuin palkansaajia, joten mitä nopeammin teette tämän muutoksen, niin sen vähemmällä puheella pääsette.

Sitten tähän isoon ongelmaan, joka ei ole nyt tässä päätöksenteon kohteena, koska hallitukselta ei ole siitä esityksiä, ja se koskee tätä finanssisektoria: Täytyy palauttaa mieleen, mistä nämä meidän ongelmat lähtevät. Nehän lähtevät tästä vuodesta 2008 ja finanssikriisistä. Pankkien, sijoituslaitosten jättimäinen riskinotto laukesi, ja kun ne riskit uhkasivat hyödyttää koko rahoitusjärjestelmän, veronmaksajia huudettiin apuun. Ja sitten kävi niin, että voitot olivat yksityisiä ja sitten tappiot piti sosialisoida. Se johti erittäin suureen talousongelmaan koko maailmassa mutta aivan erityisesti Euroopassa, ja näitä jälkiä paikkaillaan edelleenkin. Sitten tämä puolestaan, kun valtiot joutuivat pumppaamaan rahaa talouteen, kiihdytti valtioiden velkaantumista erityisesti niiden valtioiden osalta, jotka olivat valmiiksi velkaantuneita.

Mielenkiintoista on, että vaikka on kaikkialla todettu, että näiden ongelmien erittäin iso syy on tämä jättämäinen riskinotto, niin vieläkään ei olla valmiita siihen, että tämä sektori ottaisi osaa samalla tavalla yhteiskunnan toimintojen rahoittamiseen kuin mitä muut sektorit yhteiskunnassa joutuvat ottamaan osaa. Eikä hallitus ole tähän millään tavalla puuttumassa, ei tätä ole hallitusohjelmassa, en tiedä, onko edes kukaan esittänyt. Todennäköisesti ei ole kukaan esittänytkaan tähän mitään korjausta, eikä se näy myöskään täällä valtiovarainvaliokunnan mietinnössä.

Joten veropolitiikassa todellakin tarvitaan isompi muutos, mutta se ei ole se, mistä edustaja Kankaanniemi puhui. Kun edustaja Kankaanniemi puhui tästä pääomaveron tasosta, niin on aihetta palauttaa mieleen, mikä tämä pääomaverotuksen historia oli. Jos edustaja Kankaanniemi siellä historiatoimikunnassa oikein tarkkaan käy sivuja lävitse eikä juutu viime vaalikauteen vaan menee vähän pidemmälle, (Toimi Kankaanniemi: Kymmenen vuotta!) niin hän huomaa... — Ei tarvitse mennä kymmenen vuoden taakse, vaan pitää mennä vielä pidemmälle eli yli kahdenkymmenen vuoden taakse. — Milloin nimittäin tuli tämä pääomaveroasia, jota vasemmistoliitto täällä vähän arvosteli, että meillä on pääomatulo erikseen verotettua ja palkka- ja ansiotulot erikseen verotettua? Milloinkas se oikein tuli? (Toimi Kankaanniemi: Muistan!) — No, nyt alkaa edustaja Kankaanniemen muisti selvästi palautua: siis se oli silloin, kun edustaja Kankaanniemi oli hallituksessa. — Edustaja Kankaanniemi oli se, joka teki tämän ratkaisun ministerinä ollessaan, että pääomatulot eriytetään ansiotuloista. Ja muistatteko, edustaja Kankaanniemi, mikä oli se veroprosentti, johon te asetitte tämän pääomaveron? (Toimi Kankaanniemi: 25!) — 25. — Siihen se jä-mähti silloin, kun te olitte hallituksessa ja teillä oli mahdollisuus vaikuttaa. Ei se ollut 30 eikä 32 tai 33. Että kun te nyt sanotte, että on jämähtänyt ja te korjaatte, niin te panitte sen 25:een, ja kun katsotaan, mitkä ovat ne verotappiot olleet tästä, niin ne eivät ole siis miljoonia eivätkä satoja miljoonia eivätkä miljardeja, vaan jos tällä teidän laskuopillanne lasketaan, niin kymmeniä miljardeja on jäänyt saamatta yhteiskunnalta tämän edustaja Kankaanniemen verolinjan takia, jota te nyt pikkusen korjaatte, että tulee hiukka enemmän.

Kun demarit tulivat hallitukseen, niin todettiin, että tämä epäsuhta palkka- ja pääomatu-lojen verotuksen kohdalta on aivan älytön, ja sitä korjattiin. Oli presidentti Ahtisaaren asetama työllisyysryhmä, jota veti erittäin taitava, monipuolinen osaja, työmarkkina-asiois-sa myös kokenut Matti Pekkanen, jonka yksi esitys oli, että kun ollaan lamassa ja vaikeuk-sissa, niin myös pääoman omistajat tulevat ja kantavat oman vastuunsa, ja silloin nostettiin pääomaveroa 28:aan. Sen jälkeen sitten demarit ovat pyrkineet katsomaan, että kun on on-gelmatilanne yhteiskunnassa, niin sitten myös pääoman omistajatkin ovat jossain osuudes-sa talkoissa mukana, ettei kaikkea panna työssä käyvien maksettavaksi — tai nykyäänhän pannaan yhä enemmän eläkeläisten maksettavaksi myös.

Eli tämmöinen, edustaja Kankaanniemi, tämä historia on. Eli teidän jälkiänne tässä kor-jataan, ja... (Toimi Kankaanniemen välihuuto) — Niin no, mutta näinhän tämä on, näinhän se on, että te panitte tämän pääomaveroprosentin 25:een, että siinä on nyt sitten ollut jon-kun verran varaa nostaa ilman, että mitään tappioita on syntynytkaan.

Joten kun nyt puhutaan sitten pääomaverotuksesta, niin täytyy vain sanoa niin, että kun sanotaan, että meillä on talkoot käynnissä, niin kysymys tietenkin on, että ovatko nämä tal-koot. Talkoissahan lähtökohta on se, että kaikki osallistuvat. Aika moni eläkeläinen, pieni-tuloinen, myös palkansaaja, epäilee, että ei ole talkoita, ei tämä koske yritysjohtajia. Ja ko-vin vähällä pääsevät nämä suurten pääomien haltijat tai myös finanssimarkkinat näissä niin sanotuissa talkoissa. Kovin vähällä pääsevät, mutta palkansaajille te olette panemassa 5

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

prosentin palkkaleikkuria ja eläkeläisille kireämmän verotuksen kuin palkansaajilla. Nyt se yllätys on, että me emme aio tätä linjaa hyväksyä, vaan tulemme tekemään tälle oman vaihtoehdon, joka tullaan sitten ensi viikolla kertomaan, kun olemme keskiviikkona viikon päästä tässä salissa puhumassa oppositiopuolueiden vaihtoehdoista. Toivon, että silloin sitten edustaja Kankaanniemi näkee, että tälle politiikalle on vaihtoehto, jossa veroraste jaetaan vähän oikeudenmukaisemmin, jossa otetaan hiukka enemmän niiltä, joilla on tässä lamassakin paremmat olot, ja silloin ei tarvitse tehdä näitä teidän ikäviä leikkauksianne. Osaa niistä, niin kuin koulutusleikkaukset esimerkiksi tai nämä aika julmat eläkeläisiä ja pienituloisia koskevat kuntien asiakasmaksujen korotukset, ei tarvitse tehdä silloin, kun otetaan myös niiltä, joilla on aika hyvin, kuten korkeita pääomatuloja saavat tai sitten tämä finanssisektori, joka on ollut Suomessa pitkään hyvin aliverotettu.

Eli politiikka on aidosti arvovalintoja, ja tärkeätä on, että kansalaiset seuraavat niitä valintoja, joita poliitikot tekevät, myös vaalien jälkeen — myös vaalien jälkeen. Ja tässä voisi siis sanoa, että se, mitä vaalien jälkeen tehdään, on oikeastaan tärkeämpää kuin se, mitä vaaleja ennen on luvattu.

Lopuksi siis sanon, että niin kauan kuin tämä eläkeläisten veroero, joka nyt ilmeisesti tullaan luomaan, säilyy, niin kauan tulen tästä puhumaan, kunnes hallitus on valmis tämän korjaamaan. Ja uskon, että niin kuin kävi eläkeläisten asumistuen kohdalla, paine tulee niin korkeaksi, että vielä tulee sanomaan edustaja Kankaanniemi, että kyllähän tämä muutos oli täysin välttämätön, nyt aika on kypsä ja me olemme tätä oikeastaan aina toivoneet.

18.24 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Sain tänään hieman yllättäen kuulla, että saan kunnian pitää vasemmistoliiton esittelypuheenvuoron liittyen tähän hallituksen tulo-veroasteikkolakiesitykseen. Tulen pitämään tämmöisen pienen linjapuheen, missä tuon esille vasemmistoliiton eduskuntaryhmän näkemyksiä liittyen näihin verotuslinjauksiin.

Ensinnäkin tässä salissa on tänään puhuttu jonkun verran verotuksen tavoitteista, ja tässä on aivan oikein ja hyvin nostettu esille verotuksen vaikutuksia työllisyyteen ja sitä, miten verotuksen kautta voidaan tukea työllisyyttä. Sen lisäksi vasemmistoliiton näkökulmasta on tärkeää myös painottaa, että verotus on keskeinen keino myöskin puuttua tulonjaon oikeudenmukaisuuteen ja myös keskeinen väline, jolla voidaan puuttua aggressiiviseen verosuunnitteluun ja harmaaseen talouteen.

Sitten edustaja Kankaanniemi täällä omassa puheenvuorossaan puhui suunnanmuutoksesta, linjanmuutoksesta, ja silloin pitäisi tietenkin ensin pohtia sitä, puhutaanko linjanmuutoksesta nyt suhteessa mihin. Kuten tässä aikaisemmassa puheenvuorossa hyvin tuotiin esille, Suomen verotuspolitiikan isoja epäkohtia nämä esitykset eivät millään tavalla muuta eli eivät edusta mitään linjanmuutosta suhteessa siihen. Mutta tämä ei muuta myöskään tätä hallituksen talouspolitiikan kokonaisuutta, sitä kokonaiskuvaa ja linjaa, millään tavalla. Eli nämä pienet kiristykset, mitä nyt tehdään pääomatulojen verotukseen sekä solidaarisuusveroon, ovat lähinnä kosmeettisia: ne eivät millään tavalla muuta tätä isoa kuvaa, joka on se, että hallitus on päättänyt toteuttaa nämä säästötalkoot sellaisella tavalla, että kohdistetaan erittäin kipeitä leikkauksia pienituloisiin sekä kaikkien kannalta keskeisiin palveluihin ja rajataan sitten suurituloiset ja suurituloisia koskevat veronkorotukset kokonaan pois tästä keinovalikoimasta. Tämä on ihan selvästi arvovalinta, sellainen, josta vasemmistoliitto on hallituksen kanssa eri mieltä.

Sitten, mitä tulee näihin yksittäisiin esityksiin, vasemmistoliiton näkemys on, että tämä solidaarisuusveron alaraja tulisi laskea 70 000 euroon ja että 100 000 euroa ylittävien vuo-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

situlojen kohdalla sitä tulisi kiristää. Tämä olisi konkreettinen tapa tehdä sitä, mistä monet hallituspuolueidenkin edustajat täällä ovat tänään puhuneet, eli osallistaa suurituloisia suomalaisia palkansaajia nykyistä enemmän näihin säästötalkoisiin. Ja pidämme myöskin itsestään selvänä, että kansanedustajien tuloluokassa olevat ihmiset pitää saada näihin talkoisiin mukaan.

Sitten — kuten itse mainitsin tässä aikaisemmin — vasemmistoliiton vaihtoehtobudjettiin sisältyy myöskin esitys pääomaverotuksen yhdenmukaistamiseksi nykyisen palkkaverotuksen kanssa. Tämä on radikaali uudistus verotuksen oikeudenmukaistamiseksi, mutta sellainen, mitä meidän puolue on ajanut jo pitkään. Tämä olisi meidän mielestämme hyvä tapa aidosti toteuttaa periaatetta siitä, että verotus on progressiivista eli että veroja maksetaan aidosti maksukyvyn mukaan. Samalla se olisi myöskin keino puuttua siihen, minkä me näemme pääomaverotuksen yhtenä keskeisenä ongelmana tällä hetkellä, eli tähän pääomaverotuksen rakenteeseen, joka — kuten aikaisemmin painotin — esimerkiksi osinkoverotuksen osalta tarkoittaa, että pääomatuloja saavien todellinen veroaste voi olla huomattavan paljon alhaisempi kuin mitä näitä veroasteikkoja lukemalla voisi olettaa ja luulla. Ja samalla tämä verotuksen harmonisointi, mitä tulee pääoma- ja palkkatuloihin, tarkoittaisi myöskin, että päästäisiin Suomessa eroon tästä tulonmuuntamisongelmasta.

Mitä tulee näihin hallituksen esityksiin työn verotuksen keventämisestä, niin minun pitää todeta, että kyllä verotuksella voidaan vaikuttaa työllisyyteen, silloin kun veronkevennykset kohdistetaan niin, että ne tukevat ostovoiman kasvua. Tämä tarkoittaa meidän näkemysemme mukaan sitä, että nämä veronkevennykset pitäisi suunnata pienituloisille kohdennetusti, jolloin myöskin tämä vaikutus ostovoimaan ja sitä kautta kysyntään on maksimaalinen. Silloin se tukee työllisyyttä Suomessa kaikista parhaiten ja tehokkaammalla tavalla.

Sitten lopuksi vielä kommentti liittyen tähän luonnollisten henkilöiden verovähennysoikeuteen, mikä koskee korkeakouluille tehtäviä lahjoituksia. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän näkemyksen mukaan tämä esitys on yksi osa tätä hallituksen koulutuspoliittista kokonaisuutta, joka meidän mielestämme on erittäin huono ja myöskin vahingollinen suomalaiselle korkeakoulutukselle, tutkimukselle ja sivistykselle. Eli tämä koko kehityshän näyttää siltä, että tässä ollaan nyt yhtäältä leikkaamassa korkeakoulujen perusrahoitusta erittäin rankalla kädellä ja sitten esitetään näitä leikkauksia ja tätä rahoitusvajetta paikkaamaan kannusteita suomalaisille rikkaille lahjoittaa rahaa sellaisille yksittäisille korkeakouluille ja sellaisille tieteenaloille, joita he itse sitten kannattavat tai jotka ovat heidän näkemyksensä mukaan tukemisen arvoisia.

No, mitä tästä kokonaisuudesta sitten seuraa? Meidän verojärjestelmä muuttuu hajanaisemmaksi ja monimutkaisemmaksi, päinvastoin kuin mitä tässä on tuotu esille, että pitäisi pyrkiä siihen, että on selvä ja selkeä verojärjestelmä, jossa näitä vähennysmahdollisuuksia ei ole yhtä paljon kuin tällä hetkellä. Tämä johtaa korkeakoulujen osalta myöskin siihen, että rahoitus jakaantuu epätasaisesti eri korkeakoulujen ja myöskin eri tieteenalojen välillä. Sitten se tietenkin tarkoittaa myöskin sitä, että korkeakoulut ja tieteentekijät tulevat yhä riippuvaisemmiksi tietyistä yksittäisistä hyväntekijöistä tutkimuksen ja rahoituksensaannin suhteen, sen sijaan, että Suomessa tehtäisiin sellaista korkeakoulupolitiikkaa, jonka kautta halutaan turvata riittävä perusrahoitus kaikille korkeakouluille ja tieteenaloille ja joka kaikista parhaimmalla tavalla myöskin antaisi mahdollisuuksia tieteentekijöille keskittyä perustutkimukseen ja opetukseen eli niihin tekijöihin, mitä meidän on syytä vahvistaa tämän maan talouden ja talouskasvun parantamiseksi ja aikaansaamiseksi.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

18.31 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys tuloveroasteikkolaiksi ja muiksi siihen liittyviksi laeiksi sisältää muun muassa pääosin pieni- ja keskituloisille kohdennetun työtulovähennyksen korotuksen enimmillään 1 260 euroon. Kyseinen vähennys sekä tuloveroasteikon inflaatiokorotus parantavat toteutuessaan pieni- ja keskituloisten palkansaajien ostovoimaa noin 20 eurolla kuukaudessa.

Tämä veronalennus kannustaa samalla työn vastaanottamiseen. Vaikka kaikille työttömille ei valitettavasti nykytilanteessa vielä riitäkään työpaikkoja, helpottanevat nämä muutokset myös osa-aikaista työllistymistä, kun käteenjäävät tulot kasvavat.

Samassa yhteydessä esitetään niin sanotun solidaarisuusveron alarajan alentamista 90 000 eurosta 72 300 euroon. Kun lisäksi otetaan huomioon prosenttiyksikön korotus ylempään pääomaveroluokkaan, ovat hallituksen toimet progressiota lievästi kiristäviä. Esityksen kokonaisvaikutuksena tuloerot kaventuvatkin hieman, ja näin ollen verotusta kohdennetaan maksukyvyyn mukaan.

Kansamme tulevaisuuden kannalta korkea osaaminen on erittäin merkittävässä roolissa. Jatkossa on tärkeää kiinnittää huomiota koulutuksen houkuttelevuuteen ja siten varmistaa myös verotuksen keinoin se, ettei pitkään opiskelleiden vuosittainen verorasitus muodostu kohtuuttomaksi. Tähän suuntaan osoittavatkin myös esityksen mukainen ulkomailta tulevien erityisosaajien lähdeverotuksen voimassaoloajan jatkaminen sekä luonnollisten henkilöiden verovähennysoikeus yliopistoille ja korkeakouluille annettavista lahjoituksista.

Pääomatulojen luonteeseen kuuluu varsinkin luonnollisten henkilöiden osalta se, etteivät ne välttämättä kerry vuosittain samansuuruisina. Siten korkea progressio ei sovellu erityisen hyvin pääomien verotukseen. Toisaalta luovutustappiot on jatkossa mahdollista vähentää luovutusvoittojen lisäksi myös muista pääomatuloista, mikä osaltaan parantaa verovelvollisen asemaa ja saattaa myös lisätä investointihalukkuutta. Jatkossa pitäisin aiheellisenä myös kehitystä, jolla pääomatulojen veropohjaa lavennettaisiin veroasteen jatkuvan nostamisen sijasta. Tästä lienee myös edustaja Heinäluoma samaa mieltä kanssani, samoin kuin edustaja Andersson, heidän aiemmin pitämiensä puheenvuorojen perusteella.

Asuntolainojen korkovähennysten pienenemisvauhtia kiihdytetään esityksessä siten, että vuonna 2019 vain 25 prosenttia koroista on vähennyskelpoisia. Nykyisen, matalan korkotason oloissa tämä muutos ei juuri heikentäne asuntovelallisten taloutta. Tehtävä muutos on periaatteellisesti merkittävä siltä osin, että se saattaa omistus- ja vuokra-asumisen aiempaa tasavertaisempaan asemaan. Aiempi järjestelmä on tukenut asuntolainojen kasvua ja asuntojen hinnannousua, kuten myös opposition edustaja Aalto toi äsken esille.

Arvoisa puhemies! Kokonaisveroasteemme on noin 44 prosenttia bruttokansantuotteen suhteutettuna. Yleisen tavoitteemme tulee jatkossa olla se, ettei kansalaisten verorasitus kokonaisuudessaan enää ainakaan kohoa nykyisestä, kansainvälisesti vertailtuna hyvin korkeasta tasosta, jotta talouden pyörät pysyvät liikkeessä. Tarpeellinen muutos nykytilanteeseen nähden on se, että taloudellisen toimeliaisuuden edellytyksiä kohennetaan varsinkin tuloverotuksen asteittaisella keventämisellä. Valtion nykyinen velkaantumistahti toki asettaa tuloveron kevennysten toteuttamisaikataululle tietyt kehykset ja tiukan liikkumavaran. Pitkällä tähtäimellä on silti käsittääkseni järkevää mahdollistaa työn lisääntyminen Suomessa nykyistä kevyemmän ansiotuloverotuksen keinoin.

Arvoisa puhemies! Oikeaa kehitystä on myös se, että valtio kompensoi kunnille esityksestä aiheutuvat veromenetykset täysimääräisinä. Näin ei takavuosina ole aina ollut asianlaita, mikä on vaikeuttanut myös kuntapäätäjien asemaa.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Totean lopuksi, että esittämiini perusteluihin nojaten tuen hallituksen valitsemaa veropoliittista linjaa ja uskon sen mahdollistavan tulevaisuudessa myös nykyistä paremman työllisyyskehityksen.

18.37 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Edustaja Heinäluoma moitti minua, kun muistelin kymmenen vuotta vanhoja tapahtumia. Te itse menitte 23 vuoden taakse. Eli nyt on siis tietysti mahdollista vähän vanhojen miesten — korjaan: te olette nuori, mutta minä olen vanha — muistella menneitä. Ja sen verran muistelen sitä Ahon hallituksen aikaa, että se sai myös, niin kuin Sipilän hallitus nyt, täysin konkurssikypsän talouden edeltäjältään Holkerin—Liikasen hallitukselta. Kaikki oli romahtamassa, ja silloin ryhdyttiin tekemään uudistuksia, ja Ahon hallituksessa, jonka veropoliittisessa ministeriryhmässä olin puhemies Pekkarisen kanssa, valmistelimme tulo- ja varallisuusverouudistuksen, arvonlisäverouudistuksen, kiinteistöverouudistuksen ja myös pääoma- ja yhteisöverouudistuksen. (Eero Heinäluoma: No niin!) Valtava työ tehtiin lyhyessä ajassa.

En nyt mene näihin muihin mutta totean tästä pääoma- ja yhteisöverouudistuksesta, että todellakin päädyimme silloin molempien osalta 25 prosentin verokantaan. Veropohjaa laajennettiin valtavasti ja verokanta pantiin tietoisesti siinä vaiheessa hyvin alas, jotta saada maan talous kääntymään eli yrityksille pääomahuolto kuntoon, niiden talouden pohja kuntoon, joka oli edelliseltä vuosikymmeneltä siirtynyt täydellisessä rapakunnossa siihen tilanteeseen. Tässä tilanteessa onnistuimme erittäin hyvin, koska pääoma- ja yhteisövero alkoi tuottaa voimakkaasti valtiolle verotuloja ja samanaikaisesti yritysten taseet alkoivat korjaantua ja nousiin siitä: 94 Ahon hallituksen aikana lähti talous voimakkaaseen veroon. Lipposen hallitus nosti sitten tuota yhteisöveroprosenttia 28:aan, eriytti sen pääomaverosta, ja minusta se oli oikea toimenpide sinänsä. Muista Lipposen hallituksen toimenpiteistä voidaan sitten käydä keskustelua. Sehän oli raakaa köyhien kyykyttämistä, todella rajua leikkausta kaikista mahdollisista kohteista sosialidemokraattien johdolla, vasemmistoliiton tuella ja niin edelleen. Mutta se siitä.

Arvoisa puhemies! Todellakin silloin saatiin talous kasvuun, kun näin meneteltiin, että pantiin tuo veroprosentti sellaiselle tasolle, että se ruokki taloutta. Ja nyt on tehtävä tietyllä lailla samalla tavalla, että on lähdettävä elinkeinoelämän ja työllisyyden lähtökohdista, ja se on hallituksen prioriteetti numero 1, ja ihmettelen, että sosialidemokraatit eivät tätä hyväksy.

Arvoisa puhemies! Sosialidemokraattien kovalta kritiikiltä vie kyllä melko täydellisesti tänä päivänä pohjan se, että teillä oli valtiovarainministerin salkku viimeiset neljä vuotta. Linja, jonka te valitsitte ja jota te veditte, on osaltaan johtanut siihen, että meidän talous on tässä kurjassa kunnossa, missä se nyt on ja mistä sitä nyt nostetaan ylös tälläkin veropakettilla ja tulevilla, kun päästään rauhassa tekemään. Nythän täytyy muistaa, että hallitus on ollut puoli vuotta vallassa ja siitäkin kesäaikaa oli puolet, joten näitä uudistuksia ei ole ehditty valmistella niin kuin kunnollinen valmistelu olisi edellyttänyt. Mutta tämä on tosiasia, että sosialidemokraatit kantavat tästä vuodesta vielä pitkän vastuun, ja teidän kritiikiltänne pohja kyllä tässä mielessä on poissa. (Eero Heinäluoma: Eikö me puhuta ensi vuodesta?) — Puhutaan ensi vuodesta, mutta sen verran vielä menneisyyteen, että olen samaa mieltä tästä finanssialan kohtelusta ja toivoin, että hallitus siihen paneutuu nyt rauhassa ja perusteellisesti. (Eero Heinäluoma: Hyvä!) Sitä vain ihmettelen, että miksi te ette viime kaudella siihen paneutuneet, kun oli tiedossa täysin, että tällainen epäkohta, epätasa-arvo meillä on. (Eero Heinäluoma: Voin kyllä kertoa!) Tämä pitää tietysti korjata.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Nyt ovat käsittelyssä kuitenkin tuloveroasteikot ja niihin liittyvät erät lait, ja näiden osalta täytyy todeta, että hallituksen linja on selkeä muutos, edustaja Heinäluoma. Se on selkeä muutos edellisen hallituksen linjaan. Pienituloisten verotusta kevennetään. Suurituloisten verotusta kiristetään. Pääomatulojen verotusta kiristetään. Te haluatte tietysti enemmän, te haluatte, että pääomat katoavat maasta. Te nostatte, ehkä vasemmistoliitto erityisesti, niin korkealle, (Eero Heinäluoma: Ei suinkaan!) että alkaa haittatekijöitä olla ja muitakin kuin Wahlroos siirtyy maasta ulos. Sitähän meidän ei tietysti kannata tehdä tieteen tahtoon.

Mutta tällä linjalla, jonka hallitus on valinnut, ja nyt tässä on ensimmäinen veropaketti, on hyvä jatkaa ja tähän suuntaan mennä. Minä uskon, että meillä keskustan kanssa on aika paljon samanlaisia tavoitteita, ja kokoomus sitten on hallituksessa vastuullisesti mukana työllisyyttä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä parantamassa, ja toivon todella lämpimästi, että sosialidemokraatit ovat tässä työssä mukana jatkossa eivätkä etsi vain sitä, millä voi vastustaa, millä voi jarruttaa.

Meillä on kolmiosainen talouden pelastuspaketti kaiken kaikkiaan: Tarvitaan julkisen talouden sopeutusta eli näitä säästöjä, leikkauksia, tarvitaan verotuksen uudistamista. Tarvitaan toisena vaiheena nämä työelämän uudistukset, sosiaaliturvajärjestelmän uudistukset ja kolmantena tarvitaan myös nämä suuret rakenteelliset uudistukset.

Eilen hyväksyttiin täällä eläkeuudistus. Sosialidemokraatit vastustivat vielä 2011 keväällä eläkeuudistustakin, että eläkeikää emme tule hyväksymään korotettavaksi koskaan. No, onneksi käänsitte takkinne niin, että napit lensivät, ja nyt olitte yksimielisesti sen hyväksymässä.

Mutta nyt on tämä veropolitiikka meillä käsissä. Olen ihan tyytyväinen siihen ja uskon, että me yhdessä voimme myös tähän eläkeläisten oikeudenmukaiseen kohteluun palata. Niin kuin edustaja Heinäluoma totesi, 2006 puolueet todellakin lupasivat, että eläkeläisten ja palkansaajien verotus yhdenmukaistetaan tai tasoitetaan samalle tasolle — nehan ovat erilaisia, kun vähennykset ovat erilaisia — ja näin tapahtui. Se kertoo siitä, että sosialidemokraattisen valtiovarainministerin aikana tämä ero oli. Teidän eläkepolitiikkanne oli aika hurjaa silloin 2000-luvun vaihteessa. Te leikkasitte kansaneläkkeen pohjaosan monelta pienituloiselta kaupan myyjänä olleelta. Te leikkasitte kahteen kertaan ja todella raskaasti. Taitetun indeksin te rakensitte pysyväksi ja muutoinkin veroasteikkoja muuttamalla te suositte hyvätuloisia eläkeläisiä oikein roimasti. Nyt teillä on näköjään tällainen katumusharjoitus menossa.

Me lupaamme, että eläkeläisten verotus korjataan heti, kun saadaan työllisyys nousuun ja talous kasvuun. — Kiitos.

18.45 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Jos tämä hieman nuorempikin edustaja saa tähän historiaklubin herrakerhoon nyt liittyä. — Asia jää nyt kuitenkin vielä vähän epäselväksi, kun tässä tätä tuloveroasteikkoa käsitellään. Tämä historiallinen muutoshan, mihin nyt edustaja Kankaanniemi viittasi, on nimenomaan tämä, että nyt eläkkeensaajien ja palkansaajien verotus eriytetään. Kun täällä on nyt perusteltu sitä eriyttämistä sillä, että se lisää työllisyyttä ja tekee työnteosta kannattavaa, nämä ovat varmaan sellaisia tavoitteita, mistä me kaikki olemme samaa mieltä, mutta kysyisin, että minkä ihmeen takia, onko se palkansaajalta pois, jos myös sitä eläkkeensaajan verotusta pikkusen kevennettäisiin. Eikö se myös, jos eläketulovähennystä nostettaisiin, tukisi työllisyyttä? Jos nyt ajatellaan vaikka kotimaista kysyntää, niin käsittääkseni meillä aika moni liikkeenharjoittaja elää sillä,

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

että eläkeläiset ovat niitä, jotka niitä palveluita käyttävät. Eläkeläiset ovat niitä, jotka pitävät sitä kotimaista kysyntää myös yllä ja käyttävät näitä palveluita. Siinä mielessä olisi myös talouspoliittisesti järkevää, että tätä eriyttämistä ei tehtäisi. Toisaalta se on sosiaalisesti järkevää mutta myös talouspoliittisesti järkevää, koska sillä tuotaisiin myös sitä kulutuskysyntää meidän kotimarkkinoillemme, mitä meillä kotimarkkinat kyllä todellisuudessa todella tarvitsevat.

Tässä suhteessa jää todella epäselväksi, minkä ihmeen takia se olisi jotenkin näiltä palkansaajilta pois, mikäli me nyt tekisimme oikeudenmukaisesti ja myös koskisimme sinne eläketulovähennyksen puolelle ja tekisimme siellä myös ne kevennykset, mitä teemme nyt palkansaajille, jotta tämä ero, minkä te nyt teette, poistuisi. Tosiasiahan on, että se sinne vielä pitkäksi ajaksi jää. Vaikka täällä nyt lupaillette, niin jos näitä lupauksia vertaa näihin edellisiin lupauksiin, niin voi sanoa, että tuskin se tämän neljän vuoden aikana ainakaan tulee tästä muuttumaan. (Eero Heinäluoma: Hyvä kysymys!)

18.47 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Täällä on aika paljon nyt muisteltu, ja tuo edustaja Heinäluoman muistelu saa minutkin muistelemaan. Ehkä keskustan osalta voin korvata tässä hyvin muistelukykyistä varapuhemies Pekkarista, jonka huulet nyt ovat sineitöidy, kun hän hoitaa eduskunnan puhemiehen vaativaa tehtävää.

Silloin 22 vuotta sitten vuoden 1993 alustahan tehtiin tämä erittäin merkittävä pääomatulojen ja yritysten verouudistus, jossa tosi merkittävästi laskettiin verokantoja. Ne olivat pääomatuloissa korkeimmillaan 60 prosenttia, ja tosiaan pudotettiin 25:een. Sitten yhtiöillä, siellä kaikenlaisia osinkovähennyksiä oli vähän mutta mentiin jopa 60—70 prosenttiin. Tämä oli iso muutos. Pudotettiin verokantoja ja vähennettiin sitten vastaavasti varausmahdollisuuksia, koska ne kävivät itse asiassa aika tarpeettomiksi siinä tilanteessa.

Kyllähän silloin 90-luvun alkupuolen lamasta nouseminen oli kiinni oikeastaan kolmesta asiasta. Silloin 91 ja 92 tehtiin kaksi devalvaatiota, jotka vaihtelivat hiukan suhteessa eri valuuttoihin mutta tyypillisesti olivat yhteensä 35—40 prosenttia. (Eero Heinäluoma: Ei se niin paljon ollut!) — Kyllä ne olivat, minä tarkistin. (Toimi Kankaanniemi: Kyllä ne kokonaisuudessaan olivat!) — Kyllä ne olivat, useimpiin tyypillisiin valuuttoihin. — Sitten tosiaan tuli tämä Nokia-ilmiö, jonka merkitys ilmeisesti oli paljon suurempikin kuin vieläkään osataan arvioida. Sellainenhan sattuu kansakunnalle keskimäärin kerran 200 vuodessa.

Sitten oli tämä pääomatulojen ja yritysverotuksen uudistus, joka oli kolmas tärkeä elementti. Pääomatulojen verothan nousivat tämän uudistuksen seurauksena. Sen halusin (Puhemies koputtaa) tuoda esille.

18.49 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kun kuunteli tuossa perussuomalaisten Kankaanniemen puheenvuoron, niin ei tullut muuta mieleen kuin että nyt on paha olo ja huono omatunto. (Toimi Kankaanniemi: Ei ollenkaan!) Kyllä tämä siltä vaikuttaa, ja muutos todella on tapahtunut viime kauden linjaan. Muutos on se, että nyt linja on kokoomuslinja, kylmä, oikeistolainen kokoomuslinja, jonka perussuomalaiset ovat nielleet. (Timo Heinonen: Työ laitetaan etusijalle!) Nyt leikataan työttömyysturvaa, nyt eriarvoistetaan eläkkeensaajien verotusta, nyt sanotaan työmiehelle ja työnaiselle, että palkanalennus pakkoilla. Kyllä tämä on todellinen linjanmuutos.

Mutta, puhemies, haluaisin kiinnittää huomiota tässä esityksessä olleeseen lahjoitusvähennykseen, joka tulee hallituksen esityksen mukaan niille henkilöille, jotka tekevät lah-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

joituksen näille korkeakouluille. Minä kehottaisin, että siinä kannattaisi kyllä nyt tutustua tähän SDP:n vaihtoehtoon, nimittäin tämän suhteen meillä olisi huomattavasti oikeudenmukaisempi ja reilumpi vaihtoehto suhteessa tähän hallituksen esittämään malliin, jossa on todella paljon porsaanreikiä, jotka mahdollistavat kyllä miljonääreille aikamoisen potin. Nimittäin me esitämme ensinnäkin, että tämä vähennys voitaisiin tehdä nimenomaan verosta, ei ansiotulosta, mikä siis tarkoittaisi sitä, että miljonääri ja maisteri olisivat tasavertaisessa ja oikeudenmukaisemmassa asemassa. Nyt edustaja Kankaanniemi on sellaisen esityksen takana, jossa miljonääri suhteessa maisteriin hyötyy kovasti. Ja toinen SDP:n esitys tässä on se, että meidän mielestämme tämä verovähennysoikeus tulisi vain niille yliopistoille, jotka ovat täällä Suomessa, lahjoitus, joka tehdään tänne Suomeen, olisi vähennyskelpoinen. Mutta en minä ymmärrä, miten edustaja Kankaanniemi ja perussuomalaiset ovat sitten hyväksyneet, että tämän vähennyksen voisi tehdä myös ulkomaille tehdyistä lahjoituksista kaiken kaikkiaan.

Ja sitten vielä kun puhutaan tästä verovähennysoikeudesta lahjoitusten osalta korkeakouluille, niin muistattehan, arvoisat perussuomalaiset, kun silloin ennen vaaleja yksi niistä teidän lupauksistanne, minkä varmasti hyvää hyvyttänne annoitte, oli se, että sitten kehitysyhteistyöhön (Puhemies koputtaa) lahjoitukset... — Jatkan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyytäisin puhujaa siirtymään puhujapöytäntöön. (Timo Heinonen: Saa myös lopettaa!)

Juu, minä siirryn. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle) (Eero Heinäluoma: Ei kun tämä on mielenkiintoinen, mitä on tulossa!) — Niin, koska enhän minä voi jättää kesken. (Toimi Kankaanniemi: Jäi kehitysyhteistyö auki! — Eero Heinäluoma: Niin, se on käsittelemättä vielä! — Toimi Kankaanniemi: No, se ei kuulu oikein verotukseen, puhemies voi puuttua!) — Niin, arvoisa puhemies, kyllä tämä liittyy verotukseen ja hyvin tiiviisti myös tähän esitykseen, kun tässä esitetään nimenomaan yliopistolle tehdystä lahjoituksesta verovähennystä. — Arvoisat perussuomalaiset ennen vaaleja lupasivat, että jos tehdään lahjoitus kehitysyhteistyöhön, niin tämän saa vähentää verotuksessa. Tämän te lupasitte, muistan hyvin tämän lupauksen, ja nyt kysynkin teiltä: missä tämä vähennysoikeus on? En minä tiedä, minä siellä yritin kaivella verojaoston laatikoita ja käydä läpi papereita, että olisiko unohtunut hallitukselta ja perussuomalaisilta nyt jonnekin paperinipun väliin tämä vähennysoikeus, joka oli teidän vaalilupauksenne, mutta sellaista vähennysoikeutta en nyt näe tässä pöydällä. Ja joskus aikaisemminkin sitä vähän kyselimme ja yritimme ottaa selville, esittivätkö perussuomalaiset edes siellä hallitusohjelmaneuvotteluissa tätä kehitysyhteistyöhön lahjoituksesta tehtävää vähennystä, ja silloin me emme saaneet vastausta. Mutta olisihan se kiinnostavaa tietenkin, jos esimerkiksi edustaja Kankaanniemi tietää, onko tämä esitys tehty ja mikä siinä sitten on, että ei ole edennyt vaalilupauksen mukaisesti sitten tämä.

Mutta näillä puheilla, edustaja Kankaanniemi, ihan hyvä. Tässä on teille koppia otettavaksi vielä, ja toden totta minä toivon, että te voisitte, arvoisa Kankaanniemi, hypätä pois sieltä kokoomuksen oikeistolaisen politiikan taskusta. Te olette nyt siellä kokoomuksen taskussa ja toteutatte mukisematta kokoomuksen kylmää talouspolitiikkaa, leikkaatte työttömyysturvaa, leikkaatte köyhiltä, teette Kreikka-pakettia, Soini ykkösiä syntyi kesällä, ja toden totta, toden totta kaikki vaalilupaukset on nyt syöty sitä mukaa, koska te haluatte tehdä tätä kokoomuslaista, oikeistolaista politiikkaa siellä taskussa. Tulkaa sieltä pois, men-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

nään yhdessä vaikka sinne Keski-Suomeen torille puhumaan kansalaisten kanssa ja selvittämään nämä asiat, että miksi sitten perussuomalaiset ovat sitä mieltä, että esimerkiksi eläkkeensaajien verotuksen pitäisi olla kireämpää kuin palkansaajilla. Minä haluan kyllä nämä perustelut sitten vielä kerran nähdä, kuinka paljon perussuomalaisia tästä linjanvedosta tullaan kiittämään.

18.54 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Minäkin olisin vielä tarttunut tähän edustaja Kankaanniemen puheeseen linjanmuutoksesta. Eli jos tässä on linjanmuutoksesta kyse, niin kyllä siinä silloin on kyse perussuomalaisten politiikan linjanmuutoksesta. Jos tosiaan teidän näkemyksenne on se, että nämä kosmeettiset muutokset, mitä nyt tehdään pääomaverotukseen ja myöskin solidaarisuusveroon, ovat ikään kuin riittäviä, jotta me saamme suurituloiset osallistettua näihin säästötalkoihin, niin se on kyllä aivan erilainen linja kuin niissä puheissa, mitä kuultiin perussuomalaisten suunnalta vaalien alla.

Mutta sitten minä olisin vielä puuttunut tähän pääomaverotukseen, minkä edustaja Kankaanniemenkin nosti esille. Eli pääomaverotus ja osinkoverotushan on aivan oivallinen väline, jos hallitus oikeasti haluaa — niin kuin hallitus ainakin puheen tasolla sanoo haluavansa — osallistaa myös suurituloiset suomalaiset näihin hallituksen käynnistämiin talkoihin. Tällä hetkellähän Suomessa on käynnissä osinkojuhlat siitä huolimatta, että täällä jatkuvasti puhutaan siitä, kuinka talous on kuralla ja huonosti menee: jatkuvasti otetaan kevyesti verotettuina osinkovoittoina ulos näitä tulonsiirtoja, mitä jo aikaisemmin on annettu työnantajille ja mitä tämä hallitus nyt haluaa antaa lisää, ja myöskin perussuomalaiset ilmeisesti ovat mukana tätä linjaa kannattamassa. Eli jos te haluatte osallistaa näitä osinkojuhliakin viettäviä suomalaisia näihin säästötalkoihin, nämä eivät koske ainoastaan pienituloisia sosiaaliturvan varassa eläviä suomalaisia, niin kehottaisin kyllä hallitusta silloin ottamaan tämän osinkoverotuksen ja pääomaverotuksen tarkasteluun.

18.56 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Edustaja Heinäluoma, te moittitte ankaresti sitä, että Ahon hallitus pani yhteisöverokannan 25 prosenttiin. Miten te selitätte sen, että te sosialidemokraattien talouspoliittisen työryhmän puheenjohtajana ymmärtääkseni viime kaudella olitte viemässä silloisen valtiovarainministeri Urpilaisen kanssa yhteisöverokantaa 24,5 prosentista 20 prosenttiin? Mikä logiikka siinä on, että olitte valmiit ihan yksipuolisesti vapaaehtoisella hallituksen päätöksellä — sosialidemokraattien sanelusta itse asiassa — alentamaan yhteisöveroa noin valtavasti ilman mitään vastinetta ja nyt te haukutte siitä, mitä on joskus 20 vuotta sitten tehty laman syvissä kourissa? Nämä edustaja Anderssonin esille ottamat osinkojuhlat: Toden totta, nyt on ollut osinkojuhlat ja on tulevana keväänäkin varmasti. Ja yksi merkittävä syy siihen on se, että sosialidemokraatit alensivat yhteisöverokantaa roimasti, 24,5:stä 20 prosenttiin, jolloin yrityksille jäi mittavasti varaa maksaa osinkoja amerikkalaisille eläkesäätiöille ja muille aika äveriäille. Mitä logiikkaa tässä on? Te olitte viime kauden kokoomuksen taskussa, edustaja Viitanen, ministerinä. Te olitte yhtenä ajamassa tätä yhteisöveron alennusta kokoomuksen ja EK:n tahdon mukaisesti, niin kuin varallisuusveroa aikanaan (Pia Viitanen: Minulla on nyt paha mieli!) edustaja Heinäluoma valtiovarainministerinä. Eli kyllä teillä on niin raskas taakka tässä, että ei kannata (Puhemies koputtaa) selitellä.

18.58 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kuunneltuani edustaja Kankaanniemen puheenvuorot tästä historiaosuudesta ymmärrän hyvin, miksi hän ei äänestä demareita. Jos

demareiden lista olisi todellakin tuossa, niin en minäkään äänestäisi. Mutta kun näen, mihiin te pyritte tässä, (Toimi Kankaanniemi: Työllisyyteen!) niin sitten en aio tätä keskustelua tästä historiaosuudesta jatkaa loputtomiin. Totean vain, että teidän ansionne historiankirjoituksessa ovat sen verran suuria, että olen kyllä valmis ottamaan osaa, jos Keski-Suomen yliopisto päättäisi perustaa tämmöisen historiankirjoituksen lahjoitusdosentuurin. Jos te tulette siihen, niin tulen pienellä summalla mukaan, jotta tämä politiikan historia saa myös vastaväittäjän, jossa tuodaan esille vähän toisenlainen historiankirjoitus kuin mitä eduskunnan pöytäkirjoista tai valtioneuvoston päätöksistä löytyy. Eli en aio käydä nyt tätä historiankirjoitusta enempää, koska olen jotenkin aavistelevinani, että edustaja Kankaanniemi mielellään puhuu täällä kaikkea, mikä on menneestä, mutta ei siitä, mitä päätetään tässä ja nyt, eikä siitä, miten tulee ensi vuoden verotus olemaan. Hän mielellään käy tätä ehtymätöntä historiankirjoitusta läpi ja lataa siihen uusia kohtia, jotta ei tarvitsisi puhua siitä, miten nyt päätetään vaikkapa pääomaveroista: pyydetäänkö niiltä hiukan enemmän, joilla on kohtuulliset olot (Toimi Kankaanniemi: Pyydetään!) ja jotka ovat pärjänneet myös laman aikanakin aika hyvin? Pyydetäänkö hiukan enemmän kuin muilta väestöryhmiltä? Muun muassa palkansaaajilta pyydetään miinus 5 prosenttia pakkolakien avulla.

Ja sitten tullaan tähän vuoteen. Oli erittäin hyvä, että edustaja Viitanen otti esille tämän lahjoitusvähennyksen yliopistoille. Ymmärrän niin, että se on koettu tärkeäksi senkin takia, että hallitus leikkaa hyvin voimakkaasti maamme tulevaisuudesta eli yliopistoilta ja koulutuksesta myös. Meillä on semmoinen tilanne, että — uskomaton asia, senkin joutui lukemaan useampaan kertaan lehdestä — meillä on professoreita ja apulaisprofessoreita, yliopisto-opettajia satoja, jotka ilmoittavat julkisesti omalla nimellään menevänsä lakoon vastustamaan näitä hallituksen koulutukseen tekemiä leikkauksia. Oletan niin, että hallitus on ajatellut, että tämä verovähennys sitten olisi kompensatio — ja nyt puhutaan siitä, mistä tässä ja nyt eduskunta päättää: mistä me päätämme ennen kuin vuosi on loppu, ensi vuoden oloista — mutta edustaja Viitanen paljasti tässä, että onhan tämä aika jännä, että nyt miljonäärilahjoittajan, jos lahjoittaa pienenkin summan, vaikkapa 5 000 euroa, yliopistolle, saama hyöty verotuksessa on hyvinkin yli 3 000 euroa, mutta kun pienituloisempi alumni, joka on valmistunut sieltä Jyväskylän yliopistosta, haluaisi myös auttaa ja sitten hän sattuu olemaan lastentarhanopettaja tai sosiaalityöntekijä, niin hänelle maksetaan puolet tuosta miljonäärin summasta. Onko tämä perussuomalaisien mielestä oikeata verovähennyspolitiikkaa? (Toimi Kankaanniemi: Varallisuusvero!) Epäilen, että... — Nyt puhutaan tässä ja nyt, edustaja Kankaanniemi, ei tästä nyt selvitä millään historialuennoilla. Tässä oikeudenkäynnissä vaaditaan kantoja niihin asioihin, jotka ovat nyt päätöksenteon kohteena. Eli te olette tekemässä semmoista verovähennysmallia, jonka hyöty on euromääräisesti tupla samansuuruisesta verotuksesta erittäin hyväosaisille ja sitten puolet näille pienituloisille, jos he haluavat muistaa omaa yliopistoansa. Ja tämä olisi täysin korjattavissa tekemällä tämä vähennys niin kuin edustaja Viitanen esitti, sillä tavalla, että tämä vähennys olisi tehtävissä verosta.

En tiedä, onko tämä tullut mieleenkään edustaja Kankaanniemelle ja perussuomalaisille, että näin voisi tehdä sosiaalisesti oikeudenmukaista politiikkaa, että verottaja ei anna suurempaa hyötyä sille, jolla on moninkertaiset tulot verrattuna siihen, joka on pienituloinen. Se olisi aika perusteellinen... Ja tätä muuten Santeri Alkiokin kyllä tulisi kannattamaan, jos hänen mielipidettään kysyttäisiin asiasta, ja totean, että tämän ei pitäisi olla myöskään mikään aivan yllättävä asia, ei tämän pitäisi olla ihan ennenkuulumaton, jota ei ole kokeiltu missään, korkeintaan Ruotsissa, ettei ainakaan Suomessa tiedettäisi, miten

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

tämmöinen verovähennys toimii, joka tehdään verosta — koska meillä on tällainen verovähennysjärjestelmä olemassa.

Eli meillä tehdään tällä periaatteella verovähennyksiä jo tällä hetkellä, että vähennetään veroista, ei vähennetä tulosta. Kun vähennetään tulosta, suositaan suurituloisia, joilla on suuremmat vähennykset. Esimerkiksi asuntolainojen korkojen verovähennys muutettiin, sehän oli ennen myös vähennys, joka tehtiin tulosta, suosi erittäin häikäilemättömästi suurituloisia, ja pienituloiset asuntolainan maksajat jäivät sitten nuolemaan näppejään. Mutta nyt tämä vähennetään verosta ja se antaa saman edun kaikille, pieni- ja suurituloisille. Joten puhutaanpas vähän näistä asioista, että miten tämä voi olla sosiaalisesti oikeudenmukaista, että jopa puoleen miljoonaan saakka hallitus esittää, että tulee tällaisia vähennyksiä, joilla ollaan tilanteessa, että vähennys suurituloisille on paljon suurempi kuin mitä pienituloinen voi saada. Ja tämä sama tietenkin — emmehän me nyt niitä puolen miljoonan vähennyksiä varmaan tule näkemään — koskien myös näitä (Toimi Kankaanniemi: No ei!) pieniä vähennyksiä.

Joten jos on mitään omaatuntoa teillä, edustaja Kankaanniemi, (Toimi Kankaanniemi: On!) niin uskon, että se kolkuttaa ja pyydätte vielä yhden puheenvuoron ja sanotte, että edustaja Heinäluoma oli tässä yliopisto-osassa oikeassa. Historiaosassa tietenkin teidän mielestänne olen edelleenkin väärässä. Mutta tässä tämän päivän yliopistoverovähennysasiassa te voisitte olla rehdisti ja sanoa, että edustaja Heinäluomalla on tässä pointti — tai oikeastaan edustaja Viitasella, joka tämän havainnon oli tehnyt ja joka on tehnyt tässä ansiokkaan, hyvän ehdotuksen, miten tämä voitaisiin korjata.

Ja samaten kyllä meidän kuitenkin täytyy nyt joku päätös tehdä tässä eläkeläisten verosiassa, että ei tämä nyt päättämättä jää. Ja tässäkin on helppo ratkaisu, että jos eläketulovähennystä korjataan, se korjaa tämän ongelman, ja silloin kaikki voivat elää rauhassa omantuntonsa kanssa ja toimia sen mukaisesti, mitä eläkeläisille ennen vaaleja on luvattu ja mikä on ollut se yhdessä sovittu linja, niin kuin edustaja Kankaanniemi oikein sanoi, jo ennen vuoden 2007 eduskuntavaaleja vuoden 2006 puolella. (Toimi Kankaanniemi: Joo!)

Olen siinä uskossa kyllä, että kyllä tässä veropolitiikassakin kuitenkin hallituksella — en tiedä, onko hallituksella, mutta hallituspuolueilla — on korvat ja kyllä tämä vaikuttaa, mitä täällä puhutaan, vaikka aina sanotaan, ettei se mitään vaikuta. Minulla on tässä pari esimerkkiä, jotka ajattelin sanoa täällä läsnä oleville oppositiopuolueiden edustajille rohkaisuna.

Onpa muuten jännä juttu, miten syntyivät nämäkin pienet muutokset, joita nyt edustaja Kankaanniemi täällä on tuonut esille, tämä pieni pääomaveron prosentin nosto ja sitten myös tämä solidaarisuusveron alarajan lasku. Nehän eivät muuten tainneet olla siellä hallitusohjelmassa? (Pia Viitanen: Ei olleet, Soini tarjosi nollaa!) Eivät olleet hallitusohjelmassa. Täällä keskusteltiin hallitusohjelmasta vielä ennen kesälomille lähtöä, ja oppositio — demarit, vasemmistoliitto ja vihreät — sinnikkäästi vaati, että kyllä niiden lamatalkoiden pitäisi koskea kaikkia eikä niin kuin pääministeri sanoo, että eivät ne voi koskea kaikkia, koska kaikki eivät saa tulonsiirtoja ja kaikki eivät käytä julkisia palveluita. Silloin kun me vaadimme, että pääomaveroa pitäisi nostaa ja solidaarisuusveron pitäisi ulottua, että kun tulee uudet talkoot niiden talkoiden päälle, joita edellinen hallitus teki ja edellinen eduskunta teki, niiden pitäisi koskea myös hyväosaisia, niin sanottiin, että no ei, kun veroaste ei saa nousta. Minä muistan tämän keskustelun aika hyvin. Veroaste ei saa nousta. Ja sen nimiin vannoivat täällä sekä perussuomalaiset, keskusta että kokoomus. Ei ollut mitenkään kesäkuussa mahdollista. Mutta kun sinnikkäästi vain jumputimme, niin elokuuhun

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

tultaessa — jaa, syyskuuhun tultaessahan se oli, ei ollut vielä elokuussa vaikuttanut, vaan tarvittiin vielä eduskuntaryhmien kesäkokouksetkin siinä, niin oli. Siis syyskuuhun tultaessa oli tullut katumusviikko päälle, ja sitten hallitus vaivihkaa ilmoittikin, että no niin, yhtäkkiä oli mahdollisuus tarkistaa pääomaverotusta ja myös sitten vaikuttaa tähän ansio-tuloveroasteikkoon.

Joten olen kyllä siinä sinnikkäässä uskossa, että kun tässä jaksan vain nousta määrääjain tänne puhujapöytäön ja puhua tästä eläkeläisten verotuksesta, niin tulen näkemään sen riemun ja ilon päivän, silloin soi oodi ilolle, että hallitus tulee ilmoittamaan, että tarkemmin asiaa harkittuamme nyt onkin tullut sote-paketti 4, jonka yhteydessä tämä asia on voitu sopia, ja tulee tämä eläkeläistenkin verokohtelu kohdallensa, koska en usko, että te uskallatte mennä seuraaviin eduskuntavaaleihin tällä linjalla, mitä te vielä nyt puolustatte, eli että eläkeläisiä pitääkin verottaa ankarammin. Rohkenen epäillä, että äänestäjän pelko on viisauden alku ja kun eduskuntavaalit lähestyvät, edustaja Kankaanniemi tulee tänne esittelemään semmoisen ratkaisun, jossa eläkeläisten verotus pannaan samalle linjalle kuin missä palkansaajat ovat.

Mutta sitä ihmettelen, että miksi ensin pitää tämä ongelma tehdä. Vai onko niin, että hallituksen aikaansaannokset ovatkin sitä, että ensin tehdään ongelma (Pia Viitanen: Ja sitten se peruutetaan!) ja sitten se peruutetaan, niin kuin me olemme nähneet tässä tehokkaan katumisen laissa ja eläkeläisen asumistuen leikkauksessa?

Mutta nyt on vielä mahdollisuus asiaa miettiä, joten vetoan vakavasti läsnä oleviin hallituspuolueiden edustajiin: Tehkää se, minkä teitte pieneltä osin pääomatuloverotuksen ja solidaarisuusveron alarajan osalta viime syyskuussa, hetki sitten. Tehkää se nyt jo tässä yhteydessä ennen kuin tämä asia joulukuussa tulee päätökseen.

19.08 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että edustaja Heinäluoma oli osaksi oikeassa siinä, kun hän sanoi, että hallitusohjelmassa tätä solidaarisuusveroa päätettiin jatkaa vain sen tasoisena kuin sosialidemokraatit olivat sen määritelleet. Nyt sitten hallitus esittää solidaarisuusveron laajentamista ja soveltamisalan laajentamista eli kiristämistä siihen sosialidemokraattien määrittelemään solidaarisuusveroon. Luulisi sosialidemokraattien olevan tyytyväisiä tähän. Mutta sitten... (Eero Heinäluoma: Vastauspuheenvuoro!) — Tämä puheenvuoro jatkuu, jos sopii. Sopiiko näin? (Eero Heinäluoma: Jos sen jälkeen heti saa! — Naurua)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vuoro on edustaja Kivirannalla, 2 minuuttia paikan päältä. Jos jatkuu, niin sitten täältä puhujapöytästä sen jälkeen.

Alun perin pyysin puheenvuoron sen takia, että minusta edustaja Andersson oli erittäin positiivinen tässä puheenvuorossaan, kun hän katsoi jo ensi kevättä ja tulevaisuutta ja tulevia osinkojuhlia. Siitä erityisesti kiitän edustaja Anderssonia. Mutta täytyy ihan rehellisesti todeta, että suomalaiset yhteisöt, osakeyhtiöt, osuuskunnat tekevät aika paljon tuon yhteisötulonsa muissa maissa, niissä maissa, joissa tuotantokustannukset ovat sellaiset, että tulosta voidaan tehdä. Ja on tietysti hieno asia, että kun kysymyksessä on kuitenkin suomalainen osakeyhtiö, niin se maksaa noistakin muualla tehdyistä tuloista merkittävän osan täällä Suomessa yhteisöverona ja siltä osin, kun suomalaiset sitten noita yhteisöjä, osakeyhtiöitä vielä omistavat, he maksavat myöskin tänne osinkoveroa. Ne muut tuotan-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

nontekijätulot menevät sitten noihin muihin maihin, kun täällä ei oikein näytetä saavan minkäänlaista yhteiskuntasopimusta aikaan.

19.10 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Hieman hämmentyneenä olen seurannut tätä edustaja Heinäluoman ja edustaja Kankaanniemen kinaamista ja arkeologisia tutkimuksia. En usko, että tämän maan talous nyt sillä paranee, että täällä salissa kinaatte siitä, mitä tapahtui 90-luvulla tai 80-luvulla taikka kymmenen vuotta sitten. Tämä maa selviää sillä, että saamme maan talouden tasapainoon ja saamme talouden kasvu-uralle, sen myötä syntymään tähän maahan uusia työpaikkoja eli työtä, sitä kautta lisää verotuloja ja verotulojen myötä turvattua niitä hyviä hyvinvointiyhteiskunnan palveluita, joita olemme tänäänkin täällä monessa puheenvuorossa jo aiemmissakin asiakohdissa esillä pitäneet ja keskustelua niistä käyneet. En usko, että verottamalla tämä maa pelastuu. Jos näin olisi tapahtunut, niin sosialidemokraattien ollessa vallassa verot olisi todennäköisesti nostettu 90 prosenttiin ja sen myötä meidän pitäisi tietysti elää aivan paratiisissa. Mutta verottamalla tämä maa ei pelastu, ja sen takia täällä nyt kevennetään nimenomaan työn verotusta niin, että saamme aikaan tähän maahan lisää työtä ja teemme työnteosta kaikissa tilanteissa kannattavampaa. Tämän kautta uskon, että talous saadaan kasvu-uralle ja verotulot kasvamaan ja sitä kautta nämä hyvinvointiyhteiskunnan palvelut turvattua.

19.12 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Kun valtiovarainministeri Eero Heinäluoma ajoi 2006 tämän varallisuusveron alas, niin kyllä siitä seurasi todellakin sosialidemokraateille vaalitappio 2007 ja Heinäluomalle itselleen suuri elämänmuutos sen seurauksena — samalla tavalla kuin Jutta Urpilainen ajoi yhteisöverokannan rajun alennuksen viime kaudella ja hänelle kävi näin kuin kävi ja sosialidemokraatit hävisivät vaalit. Kyllä tällä politiikalla on merkitystä ja nimenomaan tällaisella politiikalla, joka on puolueen arvojen ja aatteiden vastaista, kun näkisin, että sosialidemokraattien ensisijainen tavoite ei ole EK:n etujen ajaminen. Mutta nyt ollaan tässä tilanteessa, ja niin kuin edustaja Heinonen totesi, menneitä ei ehkä kannata nyt sitten sen enempää pohtia.

Perussuomalaisten kädenjälki näkyy muun muassa tässä Yle-veron poistamisessa ja siinä, että pieni- ja keskituloisille annetaan tämä työtulovähennys ja sitä kautta hoidetaan työllisyyttä, joka on ykkösasia. Eläkeläisten asumistuen lakkauttaminen tai yhdistäminen peruttiin perussuomalaisten aloitteesta ja vaatimuksesta. Samaten lääkekorvausten leikkaukset puolitettiin. Näin me tunnustamme, että tällaisia muutoksia tehdään matkan varrella. Ja minusta hallitus on vastuullinen, kun se ottaa viestit huomioon, esimerkiksi meidän eduskuntaryhmämme viestit. Itse olin erittäin aktiivinen esimerkiksi eläkeläisten asumistukiasiassa, ja tulosta tuli. Tämä on erinomaisen tärkeä asia kaikkein vähävaraisimmille eläkeläisille.

Socialidemokraatit tosiaankin ovat vastuussa siitä pohjasta, miltä nyt ponnistetaan, eli siitä eri verojen tasosta, millä tällä hetkellä ollaan ja mistä nyt hallitus kiristää (Puhemies koputtaa) suurituloisten ja keventää pienituloisten verotusta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt puhujan pitäisi siirtyä pönttöön.

Ei hän viitsi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puheenvuoro on päättynyt.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

19.14 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kysymys on siitä, että kun tarvitaan lisää rahaa talouden tasapainottamiseen siihen nähden, mikä oli viime vaalikauden tilanne, niin sitten pitää tehdä uusia toimia. Ei ajatuksena ole demareilla se, että verot mahdollisimman korkealle tai että julkiset menot mahdollisimman alas. Ei se ole mikään johtoajatus, vaan johtoajatus on se, että meidän pitää tasapainottaa budjettia, ja tämä urakka on jo suurempi nyt vaaleja ennen olleilla tiedoilla kuin mitä arvioitiin kaksi tai neljä vuotta sitten. Ja kun pitää hommata uusia tuloja, niin silloin täytyy katsoa, mistä ne uudet tulot hommataan. Eivät silloin riitä viimekertaisen vaalikauden ratkaisut. Ja tästä on kysymys myös täällä pääomaverotuksen puolella — tai sitten finanssiverotuksen puolella.

No, sitten edustaja Kankaanniemi jätti vastaamatta näihin kysymyksiin liittyen päätöksentekoon tässä ja nyt eli kysymykseen siitä, olisiko tässä yliopistojen lahjoitusvähennysasiassa syytä mennä järjestelmään, jossa tämä vähennys tehtäisiin verosta, ei tulosta. Toivon, että edustaja Kankaanniemi nyt kuitenkin vastaisi, kun tässä on edustaja Viitanen ottanut tämän asian esille ja selvästi ollut kiinnostunut perussuomalaisten kannasta. Sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa olisi, että sama euromääräinen vähennys samansuuruisesta vähennyksestä tulee niin maisterille kuin miljonäärille, mutta tämä teidän mallinne suosii miljonääriä. Odotan, että tässä jossain vaiheessa tämä vastaus kuullaan, kun tämänkin riittävän monta kertaa esittää.

Ja sitten tulee tämä, että kyllä, näissä kahdessa asiassa te otitte iloisesti huomioon myös opposition näkökohtia eli tämän kysymyksen tästä solidaarisuusverosta ja sitten kysymyksen pääomatuloverotuksesta, mutta niin pieneltä osalta, että emme pidä sitä riittävänä.

19.16 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Täällä kokoomuksen edustaja Heinonen toteasi, että verottamalla ei mitään pelasteta, ja minä olen ihan samaa mieltä, että ei varmasti pelasteta, ja siksi minä haluaisin kysyä teiltä, edustaja Heinonen, miksi ihmeessä sitten te haluatte verottaa eläkkeensaajia enemmän kuin palkansaajia. (Eero Heinäluoma: Hyvä kysymys!) Eikö nyt olisi ihan hyvä mahdollisuus yhtyä siihen sosialidemokraattien vaateeseen, että kevennetään niin pieni- ja keskituloisen palkansaajan kuin pieni- ja keskituloisen eläkkeensaajan verotusta, kevennetään molempien verotusta (Eero Heinäluoma: Tasapuolisesti!) tasapuolisesti. Yksinkertainen esitys on pöydällä, tartutteko tarjoukseen? Siihen on mahdollisuus ihan lähiaikoina — näistä täällä eduskunnassa äänestetään — ja toivon todella, että tästä otetaan nyt koppia kaiken kaikkiaan.

Ja, edustaja Kankaanniemi, kyllä minäkin luulen, että jos nyt ne eläkkeensaajat siellä Keski-Suomessa ja tuolla kuuntelevat tätä keskustelua, niin kyllä he nimenomaan nyt teiltä haluavat kuulla, mitä nappia te tulette painamaan tässä eläkkeensaajia koskevassa äänestyksessä. Minä en usko, että tämä historiaosio, jossa teillä on hivenen totuutta muunneltu — eikä painoarvo sanalla "hivenen" — kuitenkaan pelastaa teitä siltä tilanteelta, että te joudutte ihan oikeasti vastaamaan näistä teoista. Nyt ovat perussuomalaiset vallassa, te pysytte tekemään. Mitä tulette äänestämään, tätä kysyvät varmasti teidän äänestäjänne, eläkkeensaajat yleisesti kaiken kaikkiaan.

Puhemies! Aivan kuten tässä todettiin, kyllä minä toivoisin, että te voisitte tähän lahjoitusvähennysasiaan liittyen nyt vielä vastata, mitä mieltä olette, sillä on hieman ristiriitaista ja hämmäntävää, että perussuomalaiset ovat hyväksyneet sellaisen mallin, missä miljonääri saa suuremman edun suhteessa siihen tavalliseen maisteriin, joka haluaa esimerkiksi tosiaan kotiyliopistoonsa vähän lahjoitusta antaa. Minusta se on reilu peli, sama etu kaikille, ja toivoisin, että perussuomalaiset ottaisivat myös tästä kopin.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

19.18 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Kyllähän nyt tämä solidaarisuusveron alkamisraja, 72 300 euroa vuodessa, on kansainvälisesti ottaen aika alhaalla. Muissa maissa puhutaan yleensä jostain 200 000 eurosta vuositulotasolla. Kyllä minusta oikeudenmukaisuuden lisäksi, joka sinänsä on erittäin tärkeä asia, myös talouden toimivuus on tärkeää, ja verojaostossa esimerkiksi keskusteltiin siitä, onko tämä ansiotulon korkea verotus jo hieman liian hankalaa, jos ajatellaan, että täällä on kuitenkin lahjakkaita, kansainvälistyneitä nuoria, jotka voivat myös jättää tämän maan, jos mennään liian pitkälle tämmöisessä suhteessa.

19.19 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Halusin vielä ottaa puheenvuoron alleviivatakseni sitä, mistä esimerkiksi sosialidemokraattien esityksessä on kysymys, kun puhumme tästä solidaarisuusverosta. Me olemme nimittäin huolestuneita siitä, että hallitus toisaalta kauniisti puhuu, että nyt tässä solidaarisuusvero tulee, ja samaan aikaan kun te laskette sitä rajaa, niin te kuitenkin toimitte niin, että teidän työtulovähennysmallinne on sellainen, että tosiasiaa se johtaa hyvinkin isoilla tuloilla vielä tämmöiseen veronkevennykseen, (Eero Heinäluoma: Silmänkääntötempu!) ja se kun tähän solidaarisuusveroon yhdistetään, niin käy niin — tämä on se, mistä me olemme puhuneet, kuunnelkaa — että jo kansanedustajan tulotasolla ei makseta oikeasti solidaarisuusveroa, ja se on minusta väärin, ja se on silmänkääntötempu, ja siksi me olemme esittäneet oikeudenmukaisempaa mallia, jossa yhteisvaikutuksiltaan meidän esityksessämme pieni- ja keskituloinen maksavat vähemmän veroa mutta hyväosainen maksaa sitten vähän enemmän, koska katsomme, että se on oikeudenmukaista tässä tilanteessa. Ihan tavallinen palkansaaaja, tavallinen eläkkeensaaja hyötyy meidän esityksestämme, ja tästä on kysymys. Kyllä kansanedustajan tulotasolla pitäisi sen niin sanotun solidaarisuusveron jo vaikuttaa, ja näin te kerrotte käyvän, mutta tosiasiasa näin ei käy. (Olavi Ala-Nissilä: Työn verotus vain kiristyy!)

19.20 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Tässä tuli muutama kysymys, niin vastataan nyt sitten.

Ensinnäkin edustaja Viitanen tästä kehitysyhteistyöstä puhui. Perussuomalaisilla on todella oma kehitysyhteistyömalli, ja siihen liittyy tämä vähennysoikeus. Keskustelin jokin aika sitten ministeri Toivakan kanssa ja sanoin hänelle, että tehkää kehitysyhteistyöhön uudistus, kokonainen rakenneuudistus, ja tuokaa se tiedonantona tai selontekona eduskuntaan. Siinä tietysti meidän tavoitteemme on neuvotteluissa, että meidän mallimme toteutetaisiin, jolloin tulisi tämä vähennysoikeus, (Pia Viitanen: No niin!) mutta en sitä pysty sanomaan, että koska tulee ja tuleeko koskaan, mutta uskon, että uudistuksia siihen tulee ja sitä on tarvetta uudistaa, tunnen asian.

Sitten tästä korkeakoulujen lahjoitusvähennyksestä: En minäkään pidä tätä mallia minään ihanteena, en tätä tapaa, jolla tämä toteutetaan, enkä koko järjestelmää sinänsä, että veronmaksajien pitää osallistua lahjoittajien lahjoitukseen ikään kuin maksamalla jotakin siitä eli verotuksen keventymisen kautta. Tähän nyt on päädytty, ja uskon, että tätä varmasti mietitään jatkossa, ja minulle kävisi kyllä oikein hyvin, että mentäisiin verosta tehtävään vähennykseen. Se malli olisi oikeudenmukainen. Se on ollut eräissä vähennyksissä käytössä, ja se on ihan harkitsemisen arvoinen asia. Kiitos siitä vinkistä.

Nyt kyllä, edustaja Viitanen, äänestän vihreää, koska luotan tähän hallitukseen valtavan paljon enemmän kuin edellisiin hallituksiin, joissa sosialidemokraatit kantoivat valtiova-

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

rainministerin salkkua ja antoivat esimerkiksi tämän yhteisöveron alennuksen eivätkä tehneet hyvätuloisten verotukseen niitä korotuksia, mitä me nyt teemme.

19.22 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kiitän hyvin vilpittömästi edustaja Kankaanniemeä näistä vastauksistaan. Ne edustivat minusta hyvää keskustelukulttuuria, että kun kysytään, niin vastataan, ja sitten osoittivat myös, että tässä on vaihtoehtoja, myös tämän yliopistojen lahjoitusvähennyksen osalta, että tässä ei olla yhden ainoan totuuden politiikassa.

Sitten on syytä vielä sanoa, että meidän olemme oikeastaan yhtä mieltä tässä verokeskustelussa yhdestä asiasta kaiken tämän jälkeen, ja se on se, että työn verotusta on tarve laskea. Siitähän meillä ei ole erimielisyyttä, kaikki hyväksyvät tämän ajatuksen, ja itse asiassa rohkenenpa veikata niin, että se erimielisyys koskee vain sitä, pitäisikö eläkeläisen saada sama veroetu kuin mitä palkansaaja saa vai ei. Eli tähän se jää, ja me olemme valmiit siihen, että annetaan eduskuntavaaleja ennen annettujen lupauksen mukaisesti tämä veroetu kaikille, palkansaajaa ja eläkeläistä kohdellaan samalla tavalla.

Sitten meillä on verotuksessa muutoin eräitä poikkeavia ehdotuksia ja poikkeavia ajatuksia, koska me haluamme vähän laajemman veropohjan, haluamme finanssisektorin kantamaan vastuuta ja olemme sitä mieltä, että pääomatuloista voidaan näin vaikean laman ja valtion vaikean talouskriisin oloissa ottaa hiukka enemmän, ja pitäisimme sitä sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa kuin sitä, että tehdään iso määrä leikkauksia, jotka kohdistuvat sitten pienituloisiin ihmisiin.

Mutta yhtä mieltä ollaan siis siitä, että todellakin työn verotusta on tarve keventää. Siitä ei ole erimielisyyttä.

19.24 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa herra puhemies! On arvokasta, että pääsen sanomaan viimeisen sanan tässä keskustelussa. (Toimi Kankaanniemi: Ei sitä vielä tiedä!)

Verotuksessa todella pitäisi tämä suuri kuva pitää mielessä. Viime vaalikaudella, kun ei pystytty tekemään rakenteellisia työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviä uudistuksia, verotusta kiristettiin, ja kyllä se verotus on Suomessa aivan tapissa nyt. Isoin ongelma ilman muuta on työn verotus, se on liian ankaraa. Minusta on niin, että jos ihmisen tuloista otetaan 60 prosenttia veroa, niin mitä oikeudenmukaisuutta siinä on. Eli olisi nyt tärkeätä, että tällä vaalikaudella nämä rakenteelliset uudistukset voidaan viedä lävitse ja että työmarkkinat löytävät ratkaisun, jotta voidaan se miljardi käyttää pääasiassa työn verotuksen keventämiseen. On niin, että sitä työtä vain hiipuu Suomesta pois meidän kovan työn verotuksemme takia. Ehkä joku kansainvälinen yritys, joka maksaa hyviä palkkoja, miettii sijoittavansa tänne suuntaan Eurooppaa. Helppo sen on mennä Pietarin alueelle tai Viroon, missä työn verotus on selvästi kevyempää. Minusta tämä suuri kuva pitäisi pitää mielessä, että Suomessa ei saa verotusta kiristää ja työn verotusta pitäisi alentaa, jos me meinaamme Suomen talouden saada kasvuun.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle tuomioistuinmaksulaiksi sekä laeiksi hallinto-oikeuslain 12 a §:n ja riita-asoiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 29/2015 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 2/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 2/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

19.26 Kari Tolvanen kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi tuomioistuinmaksulaki, joka korvaisi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittäviä maksuja koskevan lain, joka on vuodelta 1993.

Esityksessä on siis kyse tuomioistuimissa perittävien maksujen korottamisesta. Kyse on periaatteellisesti merkittävästä uudistuksesta, koska oikeudenkäyntimaksujen tasoa nostetaan kaikissa tuomioistuimissa sekä maksujen käyttöä laajennetaan. Tämän vuoksi uudistusta on arvioitava oikeuden saatavuuden ja perustuslain 21 §:n sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan kannalta.

Uudistuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä tuomioistuintuloja ja tehostaa maksujen ohjausvaikutusta niin, että tuomioistuimissa vähenisivät sellaiset asiat, joissa oikeusturvaintressi on pieni. Tällöin tuomioistuimen resurssit on mahdollista suunnata aiempaa paremmin niihin asioihin, joissa oikeusturvan tarve on suuri. Tuomioistuinmaksujen korottaminen on osa oikeudenhoidon uudistamisohjelmaa vuosille 2013—2025.

Ehdotetut maksujen korotukset ovat melko suuria. Myös maksullisten asiaryhmien ala laajenee. Esimerkiksi verotusta koskeva muutoksenhaku muuttuu maksulliseksi. 5 §:n mukaan maksuttomina kuitenkin säilyisivät keskeisimmät sosiaaliasiat, henkilöiden itsemääräämisoikeuteen liittyvät asiat — eli kun yhteiskunta käyttää pakkovaltaa — ja eräät muut asiaryhmät, joiden maksuttomuudelle on riittävät perustelut.

Lain 7 § määrittelee maksusta vapauttamisen, ja muun muassa oikeusapulain perusteella, jos todetaan varattomuus tai sitten maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, voidaan maksu jättää määräämättä.

Esitystä arvioitaessa lakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että tuomioistuinmaksujen tasoa ei ole vuosikymmeniin korotettu. Kuitenkin esimerkiksi 1990-luvun alkuun nähden tuomioistuinten menot ovat yli kaksinkertaistuneet. Myöskään kansainvälisesti vertaillen ehdotetut maksut eivät ole suuruudeltaan erityisen korkeita. Valiokunnan saaman valtiosääntöoikeudellisen asiantuntija-arvion mukaan ehdotetut oikeudenkäyntimaksut eivät myöskään suuruudeltaan ja kattavuudeltaan ole ongelmallisia perustuslain 21 §:n ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan kannalta kyseisen määräyksen soveltamiskäytännön valossa.

Lisäksi lakivaliokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että oikeusapulain 4 §:n mukaan oikeusavun myöntäminen vapauttaa edunsaajan velvollisuudesta suorittaa muun

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

muassa käsittelymaksua ja toimituskirjamaksua asiaa käsittelevässä viranomaisessa. Käsittelymaksusta saavat täyden vapautuksen myös ne, jotka maksavat oikeusavusta omavastuusuuden. Lisäksi ehdotetun tuomioistuinmaksulain 7 §:n 2 momentin säännös mahdollistaa yksittäistapauksessa maksun määräämättä jättämisen, jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta. Ehdotetun lain 9 § sisältää myös säännöksen asian lopputuloksen vaikutuksesta maksun perimiseen. Pykälä sisältää säännökset tilanteessa, jossa oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli päätöstä muutetaan muutoksenhakijan eduksi.

Sitten vielä, arvoisa herra puhemies, hivenen tästä mahdollisesta etukäteismaksujärjestelmästä. Hallituksen esityksessä todetaan, että esityksen valmisteluvaiheessa on selvitetty mahdollisuutta periä tuomioistuinmaksut etukäteen. Etukäteismaksujärjestelmää ei kuitenkaan vielä tässä vaiheessa ole esitetty otettavaksi käyttöön muun muassa sen vuoksi, että tuomioistuinten nykyiset asiankäsitelyjärjestelmät ovat elinkaarensa loppuvaiheessa. Lakivaliokunta kuitenkin katsoo, että etukäteismaksujärjestelmä tehostaisi maksujen ohjausvaikutusta verrattuna nyt käytössä olevaan jälkikäteislaskutukseen. Tämän vuoksi on perusteltua, että etukäteismaksujärjestelmän käyttöönottoa jatkossa edelleen selvitetään. Selvää on, että etukäteismaksun mahdollinen käyttöönotto ei saa muodostua esteeksi oikeuteen pääsyle.

Arvoisa herra puhemies! Tämä lakivaliokunnan mietintö ei ollut yksimielinen, vaan siihen sisältyy vastalause ja myös hylkäysehdotuksen sisältävä vastalause.

19.31 Katja Hänninen vas: Arvoisa herra puhemies! Jos hallituksen esitys toteutuu, tuomioistuinmaksut nousevat merkittävästi. Esimerkiksi käräjäoikeuden ylin oikeudenkäyntimaksu nousee 196 eurosta 500 euroon.

Lakivaliokunta toteaa mietinnössään, että kyse on periaatteellisesti merkittävästä uudistuksesta, koska oikeudenkäyntimaksujen tasoa nostetaan kaikissa tuomioistuimissa sekä maksujen käyttöalaa laajennetaan. Maksujen korotus perustellaan sillä, että maksujen taso olisi nykyistä lähempänä asioiden käsittelyn omakustannusarvoa. Suuria maksujen korotuksia perustellaan myös sillä, että niiden ohjausvaikutus tehostuisi.

Mutta mitkä ovat ne tapaukset, joihin ohjausvaikutusta halutaan käyttää? Onko meillä siis hallituksen mukaan sellaisia ihmisryhmiä, jotka hakevat oikeutta turhaan ja huonoin perustein? Eikö ole ennemminkin ongelmallista, että maksuja korottamalla ihmisten kynnys hakea oikeutta varmasti nousee?

Hallituksen esityksessä todetaan ikään kuin ohimennen, että maksujen korotus saattaa heikentää oikeusturvaa, mutta maksujen korotusten vaikutusarviointi jää muuten aivan liian ohueksi. Itse lähdän kuitenkin siitä, että tuomioistuinten tulokertymien kasvattaminen ei voi mennä perusteluissa ihmisten oikeusturvan varmistamisen edelle.

Lisäksi valiokunnan asiantuntijakuulemisessa kiinnitettiin huomiota siihen, että erityisesti markkinaoikeudessa käsiteltävien asioiden osalta 2 000 euron oikeudenkäyntimaksu saattaa olla erityisesti pk-yrittäjille suhteellisen korkea joissakin tapauksissa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä todetaan esimerkiksi, että lähestymiskieltoasiat olisivat jatkossa maksullisia. Hallituksen esityksessä on ongelmallinen väite, jonka mukaan lähestymiskieltoasioita tehdään usein vähäisellä harkinnalla ja kiusantekomielessä. Tämä on vahva väite, koska asiaa ei ole systemaattisesti tutkittu. Maksullisuus tulee nostamaan kynnystä hakea lähestymiskieltoa, mikä on ihmisten oikeusturvaan vahvasti vaikuttava asia. Esimerkiksi Amnesty toteaa valiokunnalle antamassaan lausunnossa, että lähestymiskielloilla ehkäistään vakavia henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Arvoisa herra puhemies! Lähestymiskieltohakemuksia perutaan paljon. Tämä on yksi syy, miksi hallituksen esityksessä halutaan tehdä niistä maksullisia ja näin parantaa niin kutsuttua ohjausvaikutusta. Tämä osoittaa kuitenkin, että lähestymiskieltoihin liittyviä tilanteita ei tunneta ja ohjausvaikutusta ei ajatella hakijan näkökulmasta. Esimerkiksi parisuhdeväkivaltaan liittyvissä tilanteissa väkivallan uhri monesti peruu hakemuksen traumaattisen tilanteen takia. Maksujen ulottaminen lähestymiskieltoihin pahentaa siis jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten asemaa.

Näiden perustelujen vuoksi tulen esittämään toisessa käsittelyssä, että lakiehdotukset hylätään.

19.34 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Meillä on Suomessa erilaisia investointeja jumissa noin 3 miljardin euron edestä. On keskusteltu ja esitetty, että pitäisi olla jonkinlainen valitusmaksu, että ei varsinkaan ketjutettaisi erilaisia valituksia investointien jarruttamiseksi. Mutta näistä investoinneista osa on siis lupaprosessissa kiinni, mutta myös osa eri oikeuksissa ja eri oikeusasteissa. Tämä on yksi asia, mikä vaatii jonkin verran korjausta, ja pidän myönteisenä sitä, että hallitus on nyt lähtenyt myös korottamaan oikeudenkäyntimaksuja. Niin kuin valiokunnan perusteluissa todetaan, uudistuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä tuomioistuintuloja ja tehostaa maksujen ohjausvaikutusta niin, että tuomioistuimissa vähenisivät sellaiset asiat, joissa oikeusturvaintressi on pieni.

Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Tolvanen toi esille tämän etukäteismaksuajattelun, ja itse kannatan sitä lämpimästi, niin että järjestelmä toimisi mieluummin etukäteismaksun kautta kuin tällä tavalla, mitä nyt tässä joudutaan vielä ainakin toistaiseksi esittämään ja käyttöön ottamaan. Ja myös nämä, mitkä esille nousivat, että osa säilyy jatkossakin maksuttomina, ovat perusteltuja.

Niin kuin valiokunnan mietinnössä todetaan, asiansa voittanut valituksen tekijä voi esimerkiksi tässä markkinaoikeuskysymyksessä vaatia oikeudenkäyntikulujaan vastapuolelta, myös päätöksen tehneeltä viranomaiselta, ja oikeudenkäyntimaksu on tyypillisesti osa oikeudenkäyntikuluja. Eli näin tämä toimii juuri sillä tavalla kuin pitääkin, eli silloin kun tuo johtaa haluttuun lopputulokseen tämän tekijän kannalta, niin hänellä on oikeus sitten saada nämä maksut takaisin.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle Aasian infrastruktuuri-investointipankin perustamisso- pimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voi- maansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 57/2015 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 9/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 9/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Yleiskeskustelua ei syntynyt.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 57/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 54/2015 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 9/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Yleiskeskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 54/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 71/2015 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 1/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 1/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

19.37 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Tämä lainsäädäntömuutos on tullut enemmän kuin ajankohtaiseksi tässä nopeasti muuttuneessa pakolaistilanteessa, turvapaikanhakijatilanteessa, ja tässä esitetään muutosta. Nämä päätöksethän on keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen, ja nyt esitetään muutosta, että kun tuomareita nykyisin vaaditaan kolme, niin jatkossa riittäisi kaksi näissä valituslupakysymyksissä. Voisi hyvin kysyä — ja toivottavasti valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Tolvanen voi siihen myös vastata — millä tavalla valiokunnan käsittelyssä käytiin esimerkiksi sitä keskustelua, voisiko riittää jopa yhden tuomarin malli. Tai pohdittiinko jopa sitä mallia, että näissä asioissa voitaisiin todeta, että valituslupaa ei ole, elikkä olisi valituslupakielto, mikä meillä tietyissä muissakin asioissa on käytössä? Itse kannattaisin tätä valituslupakieltoa ja luottaisin siihen, että meidän oikeuslaitos tekee nämä ratkaisut jo alemmissa oikeusasteissa riittävällä tarkkuudella ja varmuudella.

19.39 **Kari Tolvanen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lyhyesti tässä esittelen tätä asiaa.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Tosiaan tässä hallituksen esityksessä todetaan, että korkeimpaan hallinto-oikeuteen liittyvään lakiin tehtäisiin muutoksia nimenomaan tähän päätösvaltaisuuteen liittyen. Eliikkä kun käsitellään turvapaikkaa, kansainvälistä suojelua koskevaa asiaa tai muuta niihin liittyvää, oleskelulupaa tai maasta poistamista, maahantulokieltoa, niin tällaisissa tapauksissa valituslupa-asiassa aikaisemman kolmen tuomarin sijasta olisikin kaksi tuomaria, mutta jos nämä kaksi tuomaria eivät pääse yhteisymmärrykseen, silloin tätä kokoonpanoa laajennettaisiin.

Tämä oli hyvin yksimielinen mietintö lakivaliokunnassa. Eli totesimme, että tämä on erittäin hyvä asia, ja ennen kaikkea katsoimme, että tämä uudistus lisää totta kai korkeimman hallinto-oikeuden tehokkuutta turvapaikkaa koskevien asioiden käsittelyssä ja sitä kautta osaltaan lisää turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua hakevien oikeusturvaa nopeuttamalla asioiden käsittelyä. Siis kaikkien oikeusturva paranee.

Mitä tuli tuohon edustaja Heinosen kysymykseen, niin nythän on jo vireillä oikeusministeriössä jollain mallilla harkinta, että kun käsitellään näitä mainitsemiani asioita, jotka liittyvät turvapaikka-asioihin, niin siitä hallinto-oikeuden päätöksestä ei saisi enää valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen laisinkaan. Mutta tämä on vasta ministeriössä valmistelussa, varmaan siitä hallituksen esitys jossain vaiheessa tulee. Samoinhan nyt ollaan pohtimassa sitä, että Helsingin hallinto-oikeuden lisäksi kaksi muuta hallinto-oikeutta ottaisi käsittelyyn näitä turvapaikka-asioita ja niihin liittyviä asioita, että saadaan nopeutettua tätä toimintaa ja kaikkien osallisten oikeusturva paranee.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 71/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammattipätevyyden tunnustamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 22/2015 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 6/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 6/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Yleiskeskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 22/2015 vp sisältyvien 1.-9. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 95/2015 vp
Valiokunnan mietintö StVM 8/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 8/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Yleiskeskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 95/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finpro Oy -nimisestä osakeyhtiöstä

Hallituksen esitys HE 87/2015 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 10/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 10/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. Asian käsittely keskeytettiin 13.11.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu

19.43 **Lauri Ihalainen sd:** Arvoisa puhemies! Talousvaliokunnan puheenjohtaja ei nyt ole paikalla, mutta rohkenen kuitenkin lausua sen, että talousvaliokunta on ollut yksimielinen tästä esityksestä ja korostaa sitä, että nyt luodaan lainsäädännöllinen perusta Finpro Oy:n perustamiselle ja tämmöinen oikeudellinen perusta. Samalla tämä toimija tulee sitten vähän samalle viivalle kuin meillä on vastaavia, on finnveraa ja on teknologian tutkimuskeskusta ja teollisuussijoitusta ja niin poispäin, tähän perheeseen täysin valtion omistamana ja julkisyhteisöllisiä palveluja tarjoavana toimijana, jonka kokoaminen on ollut tarpeen mutta myös se, että tämmöinen maksullinen konsultointitoiminta on tästä siirretty pois, mikä on tietysti ihan järkevää ja soveliasta.

Se, mihin halusin vain kiinnittää huomiota tässä sinänsä hyvässä esityksessä, on se, että tämän pitäisi tietysti palvella pääomien saantia Suomeen, meidän viennin edistämistä, matkailun edistämistä mutta ennen kaikkea pk-yrityksien avustamista yhden luukun oven-avauksella, kansainvälistymisellä. Meillä on erittäin paljon pk-yrityksiä, keskikokoisia kasvuhakuisia yrityksiä, joilta puuttuu se loikka, jonka nimi on kansainvälistyminen, ja näillä toimenpiteillä, joita tämäkin nyt tarjoaa, meidän täytyisi kovasti edistää juuri tällaisia hankkeita.

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli vain kertoa, että talousvaliokunta on puoltanut tätä yksimielisesti, ja halusin vain painottaa tässä yhteydessä näitä näkökohtia. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 87/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 97/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 11/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 11/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Yleiskeskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 97/2015 vp sisältyvien 1.-3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

13. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016—2019

Valtioneuvoston selonteko VNS 1/2015 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 6/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 24.11.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2015 pidettävään täysistuntoon.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2015 neljänneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 101/2015 vp

Lisätalousarvioaloite LTA 5-6/2015 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2015 vp

Pöytäkirja PTK 67/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 24.11.2015 pidettävään täysistuntoon.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että neljännen lisätalousarvioehdotuksen ainoassa käsittelyssä noudatetaan seuraavaa menettelytapaa:

Edustajan, joka aikoo ehdottaa muutoksia valtiovarainvaliokunnan mietintöön, on jätettävä muutosehdotuksensa keskuskansliaan. Muutosehdotukset on jätettävä keskuskansliaan viimeistään tiistaina 24.11.2015 kello 12.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla, jossa on nopeatahtinen osuus, jolloin etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Yksityiskohtaisessa käsittelyssä tehdään ensin kaikki muutosehdotukset ja sitten niistä äänestetään. Siltä osin kuin lisätalousarvioehdotukseen ei ole ehdotettu muutoksia, se katsotaan hyväksytyksi valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2015 pidettävään täysistuntoon.

15. Eduskunnan pankkivaltuuston kertomus 2014

Kertomus K 14/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 20.11.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 20.11.2015 pidettävään täysistuntoon.

16. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 20.11.2015 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 19.47.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen